Den Haag

Omgevingsvisie Den Haag 2050

Staat van de Leefomgeving. Op weg naar een omgevingsvisie voor Den Haag.

OP WEG NAAR EEN OMGEVINGSVISIE VOOR DEN HAAG

In oktober 2021 stelde het college van B&W het Ambitiedocument omgevingsvisie Den Haag 2050 vast. Hiermee is de basis gelegd met hoofdlijnen voor de inhoud en een beschrijving van het proces om te komen tot de omgevingsvisie.

Met de deeloplevering van drie documenten in januari 2022 wordt een stap voorwaarts gezet in de totstandkoming van de omgevingsvisie voor Den Haag. De verschillende documenten vertonen samenhang met elkaar:

1 | De Staat van de leefomgeving

In de Staat van de Leefomgeving (SvdL) is de huidige situatie het uitgangspunt. De SvdL geeft inzicht in de relevante aspecten per ambitie in de vorm van indicatoren. Door middel van kaarten, tabellen en andere gegevens worden deze indicatoren in beeld gebracht. Het document vormt de basis voor het Omgevings Effect Rapport (OER) en de alternatieven van de omgevingsvisie. In het OER wordt inzichtelijk gemaakt wat het effect van de alternatieven is op de indicatoren en wat dat betekent voor de toekomstige ontwikkeling van Den Haag. Tot slot is het ook de basis voor sturing en monitoring van toekomstig beleid voor de fysieke leefomgeving.

2 | Beleidsinventarisatie

In de Beleidsinventarisatie worden relevante beleidskaders en wet- en regelgeving binnen lokale, provinciale en nationale kaders geïnventariseerd. Dit geeft inzicht in lacunes in beleid en schetst daarnaast het beeld van dilemma's en meekoppelkansen. Het geeft input voor kansen en dilemma's bij het realiseren van de ambities. Tot slot maakt deze inventarisatie helder welke onderwerpen in het OER nader onderzocht moeten worden.

3 | Ambities in beeld

Het document 'Ambities in beeld' biedt ondersteuning bij de gesprekken die de gemeente voert met belanghebbenden en stakeholders. Het projecteert de informatie uit het Ambitiedocument Den Haag 2050 op de stad, en wel op een visuele manier. Het maakt de opgaven waar de stad Den Haag voor staat inzichtelijk. Om de gestelde ambities te kunnen realiseren, zullen er keuzes gemaakt moeten worden. De verbeelding van mogelijke maatregelen in dit document, maakt consequenties zichtbaar én helpt om keuzes te maken, te prioriteren en kansen te combineren.

In 2022 volgen de volgende documenten:

4 I Koersdocument

Op basis van bovenstaande documenten, de onderzoeksagenda en het participatieproces zoals beschreven in het door het college vastgestelde Ambitiedocument, komt het Koersdocument tot stand. Dit Koersdocument geeft inzicht in ontwikkelrichtingen in de vorm van een aantal alternatieven. Het laat de voor- en nadelen van de alternatieven zien. Hierin schetsen we de gewenste koers voor de stad richting 2050 (het voorkeursalternatief). Het Koersdocument wordt aan de gemeenteraad voorgelegd.

5 I NRD

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) beschrijft de wijze waarop de omgevingseffectrapportage (OER) wordt opgesteld. Het OER bevat een beschrijving en beoordeling van reële alternatieven voor de beoogde ontwikkeling van Den Haag, zoals die ook opgenomen zullen worden in het Koersdocument. Door meerdere alternatieven te beoordelen ontstaat een beeld van het spectrum van te verwachten effecten. Het college van B&W legt de NRD ter inzage, zodat een ieder daar een zienswijze op kan geven.

INHOUD

4	**INLEIDING**
5	**LEESWIJZER**
6	**AMBITIE 1** Een rechtvaardig en inclusief Den Haag
27	**AMBITIE 2** Een betaalbare, toegankelijke en toekomstbestendige woningvoorraad in Den Haag
41	**AMBITIE 3** Een klimaatbestendig, klimaatneutraal en natuurinclusief Den Haag
57	**AMBITIE 4** Een economisch vitaal Den Haag
75	**AMBITIE 5** Een gezond en veilig Den Haag
94	**AMBITIE 6** Een duurzaam bereikbaar Den Haag
114	**VERANTWOORDING**

1. INLEIDING

Waarom een omgevingsvisie?
Op 1 juli 2022 gaat de nieuwe Omgevingswet in. Dat houdt onder meer in dat alle gemeenten in Nederland een omgevingsvisie moeten hebben. Ze moeten die binnen een termijn van uiterlijk 3 jaar na inwerkingtreding vaststellen. Een omgevingsvisie schetst een lange termijnvisie op de ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van de fysieke leefomgeving. De omgevingsvisie is daarmee een stip op de horizon, of in Haagse termen: het wenkend perspectief van de Scheveningse vuurtoren. Deze website biedt actuele informatie over de omgevingsvisie Den Haag en hoe daarover meegepraat kan worden: https://omgevingsvisie.denhaag.nl/

Een omgevingsvisie geeft richting aan gemeentelijk beleid. Bestaande strategische beleidsplannen zoals de gemeentelijke structuurvisie, de agenda Ruimte voor de Stad, de agenda Groen voor de Stad, de mobiliteitsvisie en de watervisie worden er in samenhang uitgewerkt. Een omgevingsvisie brengt alle kwaliteiten van de fysieke leefomgeving en alle belangen die er spelen samen en weegt ze tegen elkaar af. De Omgevingswet bepaalt dat een omgevingsvisie een breed aantal thema's omvat. Daarbij gaat het niet alleen om fysieke randvoorwaarden zoals milieukwaliteit, veiligheid en klimaatbestendigheid van de openbare ruimte, maar ook om daarmee samenhangende maatschappelijke opgaven zoals leefbaarheid en toegankelijkheid van openbare ruimte en voorzieningen.

Vertrekpunt: bundeling van Haagse ambities
De gemeente Den Haag heeft als eerste stap bij het maken van de omgevingsvisie een ambitiedocument opgesteld. Dit ambitiedocument beschrijft het proces om te komen tot een omgevingsvisie. Daarnaast verbindt ze de bestuurlijke ambities van de gemeente Den Haag om een aantrekkelijke, veilige en gezonde stad te blijven. In het ambitiedocument zijn zes integrale ambities voor de toekomst benoemd. Deze ambities geven richting aan de verdere inhoudelijke uitwerking van de omgevingsvisie:

- Een rechtvaardig en inclusief Den Haag
- Een betaalbare, toegankelijke en toekomstbestendige woningvoorraad in Den Haag
- Een klimaatbestendig, klimaatneutraal en natuurinclusief Den Haag
- Een economisch vitaal Den Haag
- Een gezond en veilig Den Haag
- Een duurzaam bereikbaar Den Haag

TERUG NAAR DE INHOUDSOPGAVE

2. LEESWIJZER

Vier bouwstenen voor een omgevingseffectrapport en de Haagse omgevingsvisie
Zoals hiervoor beschreven vormen vier documenten belangrijke bouwstenen voor het participatieproces en de ontwikkeling van de omgevingsvisie. De eerste is de staat van leefomgeving die nu voor u ligt. De andere drie zijn een beleidsinventarisatie, de nota reikwijdte en detailniveau (NRD) voor de omgevingseffectrapportage en een set ambitiebeelden. Deze vier bouwstenen vormen uiteindelijk de basis voor een omgevingseffectrapport (OER). Dit OER bevat straks een beschrijving en beoordeling van een aantal onderscheidende alternatieven voor de mogelijke ontwikkeling van Den Haag richting 2050. Hiermee wordt duidelijk welke keuzen gemaakt kunnen worden in de op te stellen omgevingsvisie en wat de effecten daarvan kunnen zijn.

Om straks het effect van ambities en beleid te kunnen meten moet eerst duidelijk zijn hoe het nu gaat met Den Haag. Dat is in dit document aan de hand van de genoemde zes ambities in kaart gebracht. Deze staat van de leefomgeving formuleert nog geen oordeel over de sterkten of zwakten van de fysieke leefomgeving. De hierin opgenomen indicatoren vormen wel de basis voor het toetsen op de doelen die in de omgevingsvisie zullen worden vastgelegd. Hierover gaat de gemeente met inwoners en andere belanghebbenden in gesprek.

Niet álles wat een rol speelt kunnen we opnemen in dit document. Voor elke ambitie is een representatieve selectie gemaakt van indicatoren die van betekenis zijn voor de betreffende ambitie. Het is dus geen uitputtende weergave van álle kenmerken die van belang kunnen zijn. Er is op gelet dat de indicatoren zoveel mogelijk ook in de toekomst beschikbaar zijn zodat de ontwikkeling kan worden gevolgd. We hebben er daarnaast bewust voor gekozen om ook belevingsaspecten op te nemen: hoe ervaren mensen de situatie, hoe staat het met de leefbaarheid, hoe ziet de verdeling over de stad er uit?

De indicatoren worden in principe als kaartbeeld weergegeven. Daarbij hanteren we waar mogelijk het schaalniveau van de wijken. Dit hangt samen met de keuze om in de OER ook waar mogelijk te toetsen op wijkniveau. Over sommige onderwerpen is alleen informatie voor de hele stad bekend; dan geven we waar mogelijk een vergelijking met andere grote steden. De regio rondom Den Haag is voor veel aspecten van de leefomgeving en de ruimtelijke ontwikkeling van de stad van steeds groter belang. Omdat we een gemeentelijke omgevingsvisie maken en niet alle informatie ook voor buurgemeenten bekend is, hebben we er hier voor gekozen de staat van de leefomgeving in beeld te brengen voor het ruimtelijk schaalniveau van de gemeente Den Haag.

Op de meeste bladzijden ziet u onderaan een ooievaartje. Het ooievaar geeft aan welke kant het in de afgelopen jaren opging met het onderwerp van die bladzijde. Een opgeheven snavel duidt op toename, een neerwaartse snavel op afname. Een groene snavel duidt op een gunstige ontwikkeling, een rode snavel op een ongunstige ontwikkeling.

Een belangrijke kanttekening bij deze staat van de leefomgeving is dat de meeste cijfers dateren van (net) voor het begin van de coronapandemie. Sindsdien zijn er op een aantal terreinen zaken veranderd, onder meer waar het gaat om de economie en het vertrouwen in instituties. Het is nog niet aan te geven of hier sprake is van incidentele veranderingen waarna de trends zich hervatten of dat er sprake kan zijn van een meer structurele verschuivingen.

TERUG NAAR DE INHOUDSOPGAVE

AMBITIE 1.

EEN RECHTVAARDIG EN INCLUSIEF DEN HAAG

AMBITIE 1

Een rechtvaardig en inclusief Den Haag

Wij zijn er voor iedereen.
In Den Haag kun je goed kunt wonen, werken, leren en ontspannen. Het maakt daarbij niet uit wat je afkomst, opleidingsniveau of maatschappelijke positie is. Je kunt je ontwikkelen in onze stad.

Dat vormt zeker bij groei en verdichting van de stad een stevige opgave. Daarom is Haags beleid gericht op het voorkomen van een te sterke sociale of ruimtelijke tweedeling in de stad.

We zetten in op een goede balans in het ruimtegebruik en behoud van culturele en maatschappelijke voorzieningen. Voorzieningen als parken, scholen, winkels, bibliotheken en musea moeten voor elke inwoner bereikbaar en toegankelijk blijven. Daarnaast speelt ook de kwaliteit van de openbare ruimte een rol: schoon, heel en veilig blijven belangrijke criteria om te zorgen dat Den Haag een stad is waar inwoners en bezoekers optimaal tot hun recht komen.

Naast materiële voorzieningen zijn ook de mogelijkheden om invloed uit te oefenen op de eigen leefomgeving van groot belang. Mensen voelen zich thuis daar waar ze zich verbonden weten met elkaar en met de stad; waar ze betrokken kunnen zijn bij besluitvorming die hun eigen leefomgeving aangaat. Meedoen kan alleen wanneer dat laagdrempelig is, zeker in een stad waar mensen met uiteenlopende achtergronden samenleven. Dat begint met communicatie, elkaar vertrouwen en verstaan. Daar speelt onderwijs een belangrijke rol. Verschillende indicatoren geven een beeld van de diverse aspecten van sociale samenhang in Den Haag.

INDICATOREN

Voorzieningen
a. Afstand tot openbaar groen
b. Afstand tot een basisschool
c. Basisscholen per wijk
d. Aanbod voortgezet onderwijs
e. Afstand tot een winkel voor levensmiddelen
f. Afstand tot een supermarkt
g. Zorgvoorzieningen in de wijk
h. Culturele voorzieningen in de wijk

Openbare ruimte
i. Aantasting openbare ruimte
j. Fysieke kwaliteit openbare ruimte

Welzijn, sociale cohesie en participatie
k. Onderwijsachterstand jonge kinderen
l. Voortijdig schoolverlaters
m. Laaggeletterdheid bij volwassenen
n. Laaggeletterdheid bevolkingsgroepen
o. Sociale cohesie
p. Migratieachtergrond
q. Vertrouwen in instituties
r. Vertrouwen in anderen
s. Contact met familie/vrienden/buren
t. Opkomst gemeenteraadsverkiezingen
u. Vrijwilligerswerk

TERUG NAAR DE INHOUDSOPGAVE

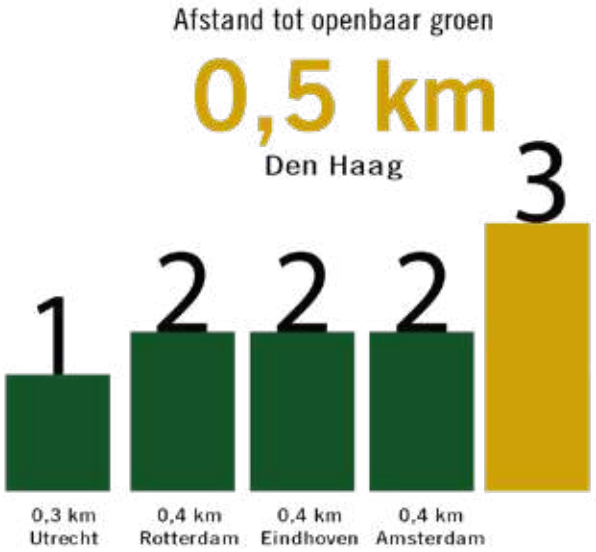

RMBW 2015

a. Afstand tot openbaar groen

Openbaar groen maakt onderdeel uit van de maatschappelijke voorzieningen die de kwaliteit van de fysieke leefomgeving bevorderen. Naast het sfeerbepalende karakter van groen in de leefomgeving, heeft het groene karakter van de leefomgeving ook invloed op de gezondheid van de ingezetenen. Contact met de natuur zorgt voor meer geluk en vermindert stress. Het bevordert vitaliteit, creativiteit en stimuleert ontmoetingen tussen mensen. De indicator gemiddelde afstand tot openbaar groen is gebaseerd op de afstand die alle inwoners in een gebied tot het dichtstbijzijnde openbaar groen, berekend over de weg moeten afleggen. Openbaar groen is terrein in gebruik als park of plantsoen, voor dagrecreatie, natuur of als bos. Het terrein kan zowel privaat als publiek toegankelijk zijn. Het terrein heeft een omvang van minimaal één hectare.

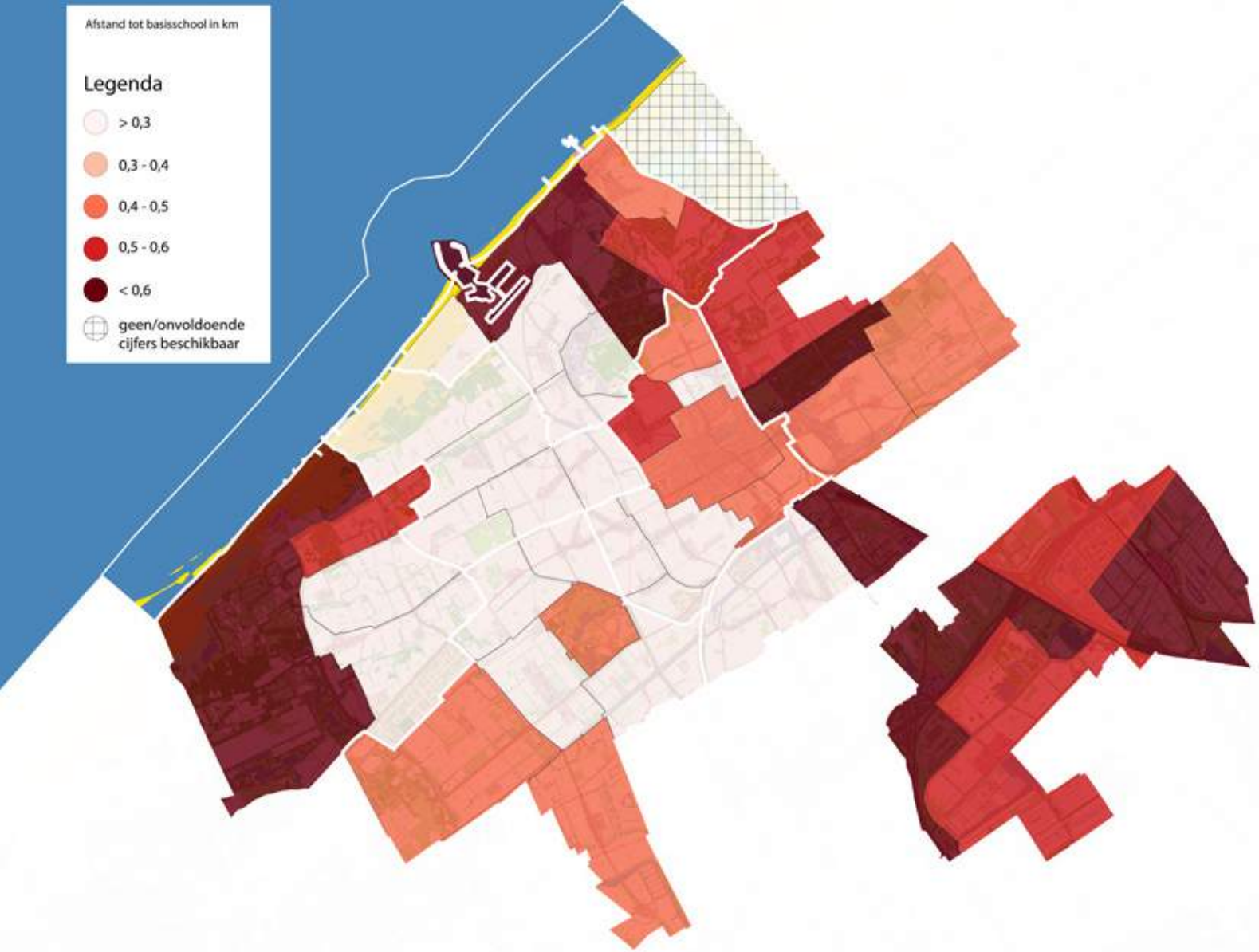

DHiC/CBS, 2019

AMBITIE 1

Een rechtvaardig en inclusief Den Haag
Voorzieningen

b. Afstand tot basisschool

In de ambitie Rechtvaardig en inclusief komt de bereikbaarheid van maatschappelijke voorzieningen binnen Den Haag tot uitdrukking. Één van deze is de afstand die basisschoolscholieren dagelijks moeten afleggen van en naar de (dichtstbijzijnde) basisschool.

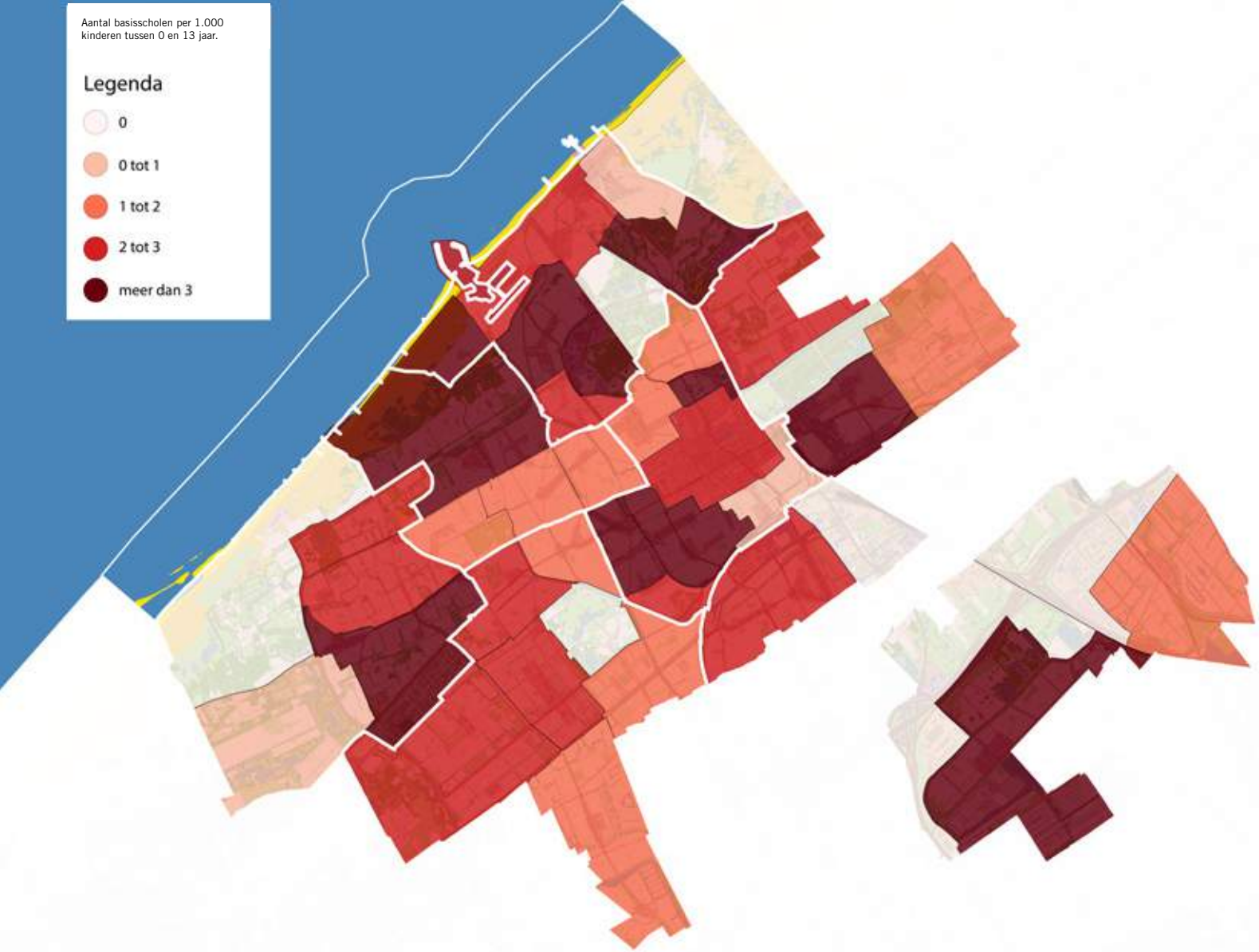

AMBITIE 1

Een rechtvaardig en inclusief Den Haag
Voorzieningen

c. Basisscholen per wijk

Niet alleen de afstand tot een basisschool, maar de verhouding tussen het scholenaanbod en het aantal kinderen in een wijk is belangrijk. In deze kaart is het aantal scholen per wijk, per 1.000 kinderen in de lagere schoolleeftijd weergegeven.

Gemeente Den Haag/OCW, 2021

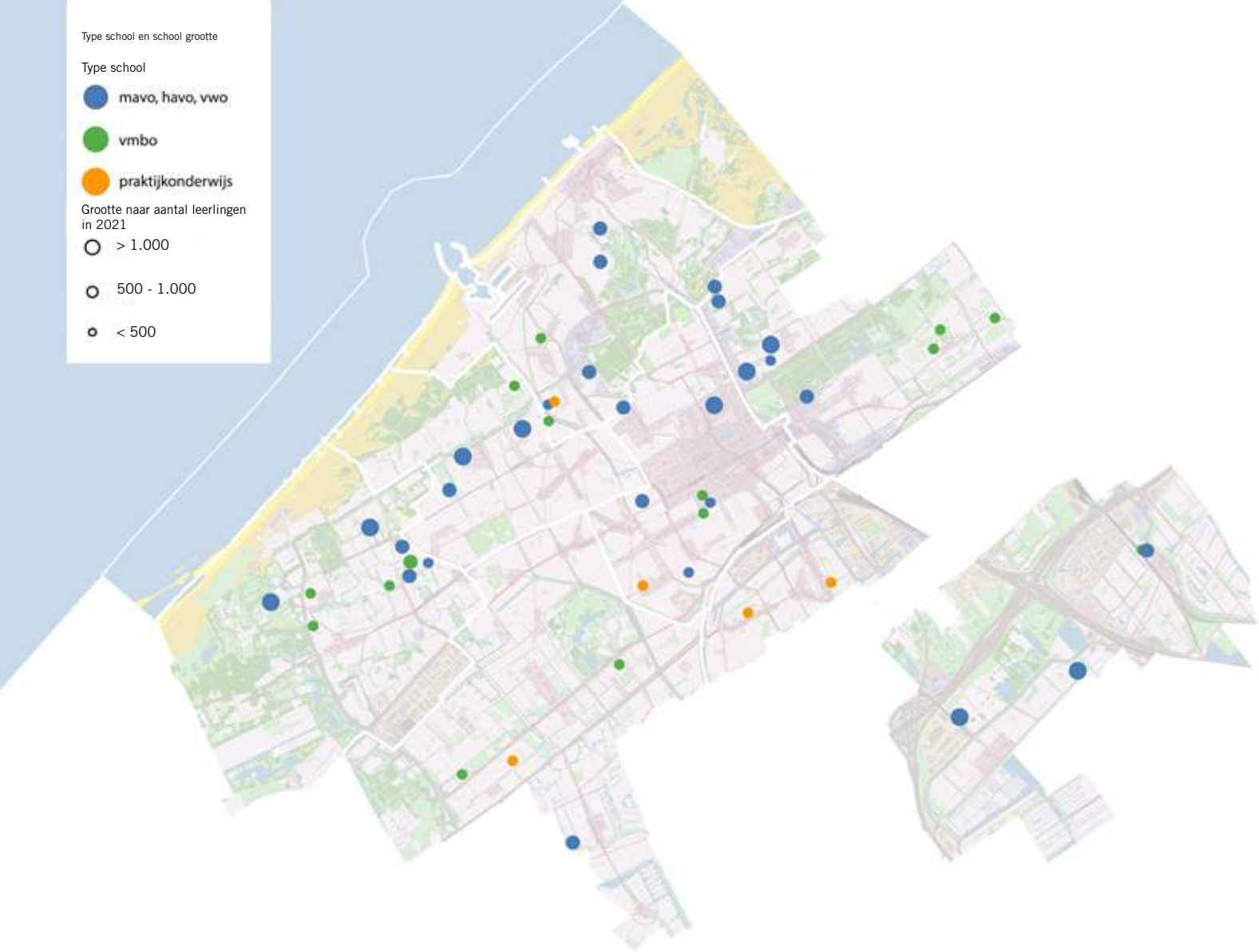

AMBITIE 1

Een rechtvaardig en inclusief Den Haag
Voorzieningen

d. Aanbod voortgezet onderwijs

Den Haag kent een ruim aanbod aan voortgezet onderwijs. Het kaartbeeld laat zien dat deze scholen niet gelijkmatig zijn verspreid over de stad.

Gemeente Den Haag/OCW, 2021

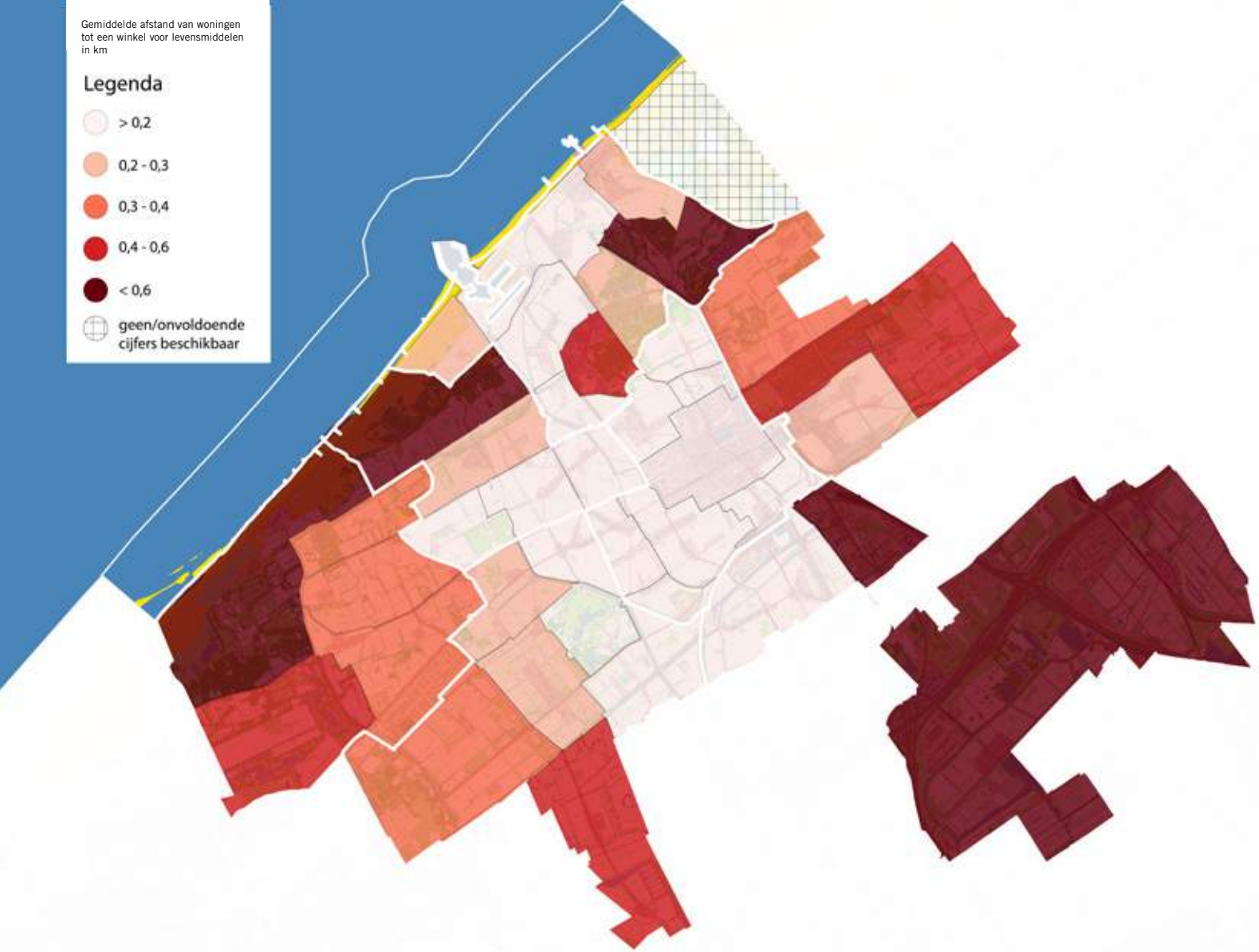

AMBITIE 1

Een rechtvaardig en inclusief Den Haag
Voorzieningen

e. Afstand tot een winkel voor levensmiddelen

Een rechtvaardige en inclusieve stad is ook een stad waar de inwoners gemakkelijk kunnen voorzien in de levensbehoeften. De afstand die zij moeten afleggen om de dagelijkse boodschappen te kunnen doen, speelt daarbij een belangrijke rol. Dit comfort is uitgedrukt in de gemiddelde afstand van alle inwoners in een wijk tot de dichtstbijzijnde winkels voor dagelijkse levensbehoeften (berekend over de weg). Hierbij gaat het om een bakker, slager, groenteboer, kaaswinkel of delicatessenwinkel.

DHiC/CBS, 2019

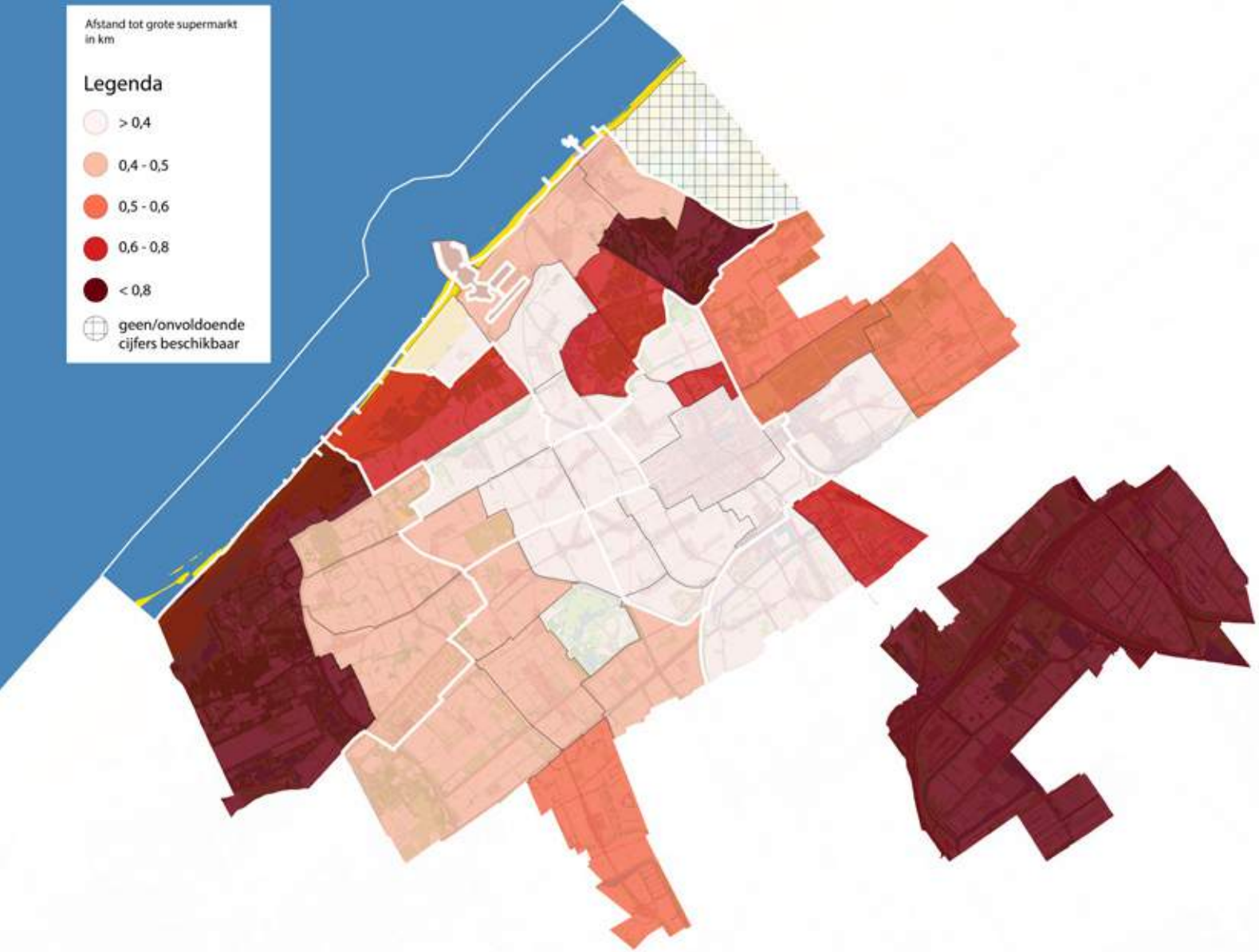

AMBITIE 1

Een rechtvaardig en inclusief Den Haag
Voorzieningen

f. Afstand tot een supermarkt

Naast de kleinere winkels voor de dagelijkse boodschappen, spelen uiteraard supermarkten een belangrijke rol in het voorzien in de levensbehoeften. Om het voorzieningenniveau dat de Haagse burgers op dit gebied wordt geboden tot uitdrukking te laten komen, is ook de gemiddelde afstand tot de dichtstbij gelegen supermarkt per wijk in kaart gebracht.

DHiC/CBS, 2019

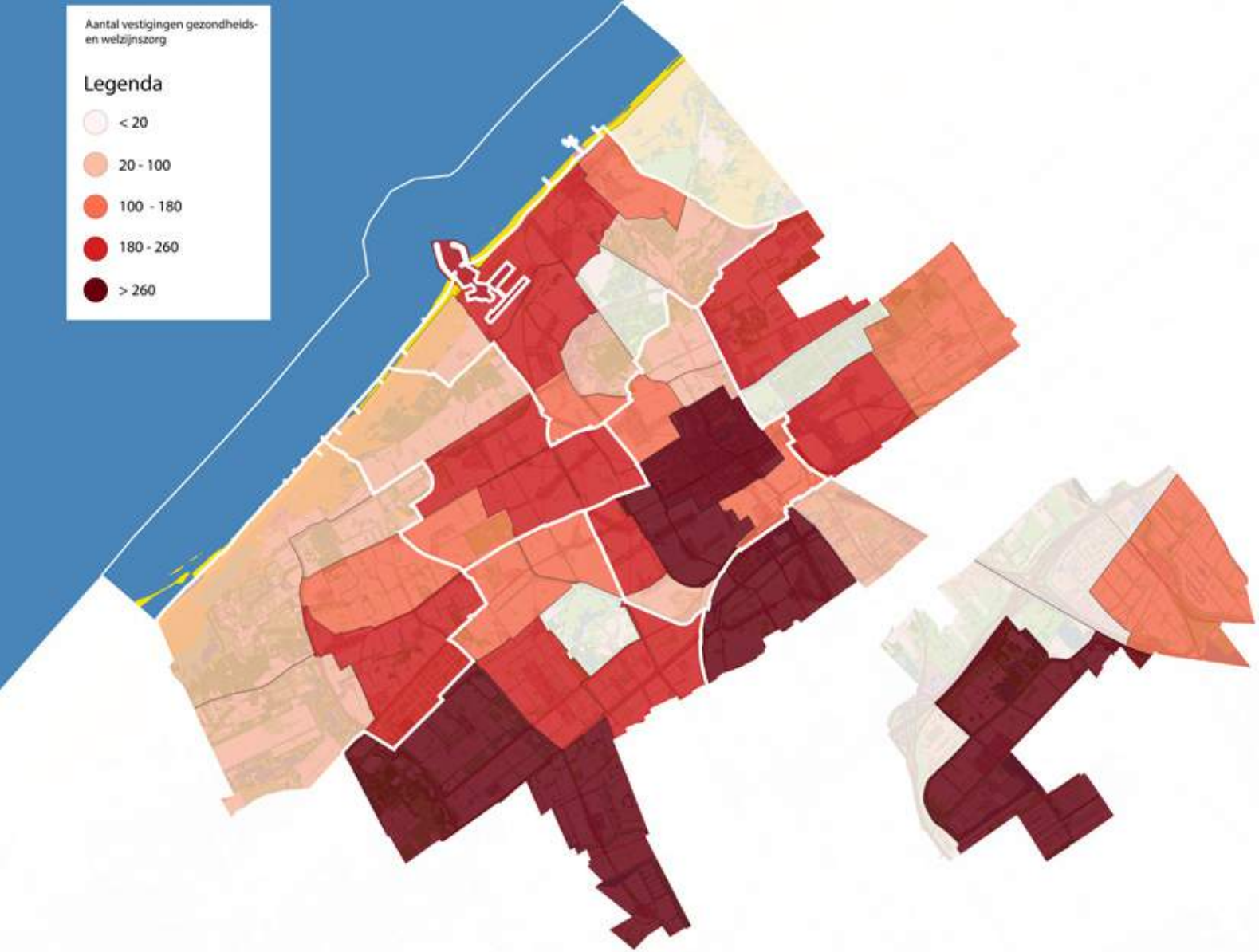

DHiC/werkgelegenheidsregister, 2020

AMBITIE 1

Een rechtvaardig en inclusief Den Haag
Voorzieningen

g. Zorgvoorzieningen in de wijk

Buiten wonen, werken, leren en recreëren, speelt ook de beschikbaarheid van zorginstituties een rol in het maatschappelijke welzijn van de Haagse burgers. Deze indicator heeft stevige raakvlakken met de ambitie gezond en veilig Den Haag. Omdat deze indicator toch in belangrijke mate het voorzieningenniveau in de wijken tot uitdrukking brengt, is deze ondergebracht onder de ambitie rechtvaardig en inclusief Den Haag. Uiteraard zal het verbeteren van dit voorzieningenniveau ook gunstige gevolgen kunnen hebben voor de staat van de gezondheid binnen de betreffende wijken. Deze kaart geeft per wijk het aantal vestigingen van instellingen en bedrijven die actief zijn gezondheidszorg, maatschappelijke dienstverlening en verpleging en verzorging.

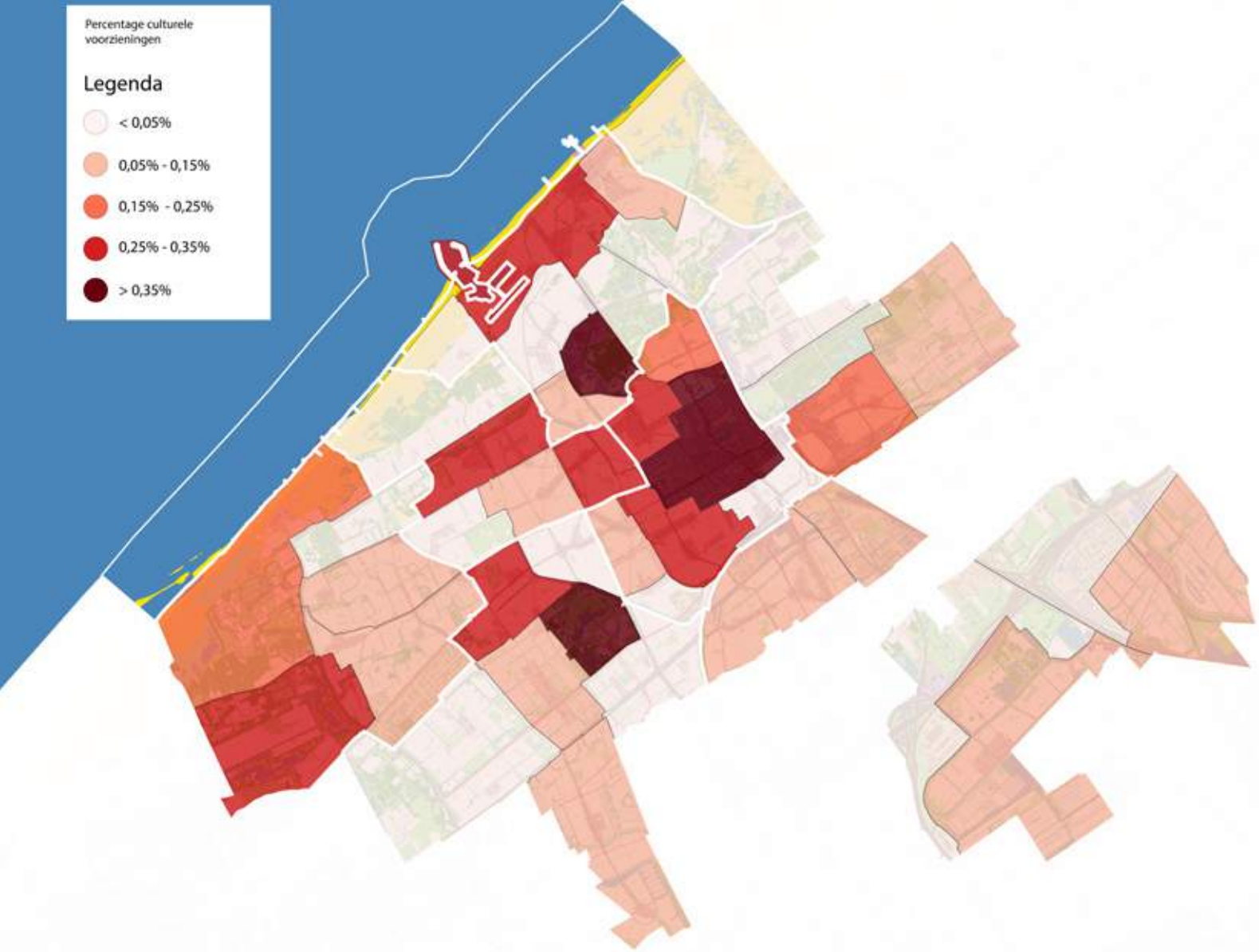

AMBITIE 1

Een rechtvaardig en inclusief Den Haag
Voorzieningen

h. Culturele voorzieningen in de wijk

Mens sana in corpore sano; een gezonde geest in een gezond lichaam. Den Haag streeft naar wijken waar naast woningen ook voldoende en divers aanbod aan maatschappelijke voorzieningen aanwezig is. Daaronder vallen scholen, zorgvoorzieningen, werklocaties zoals kantoren en bedrijven maar ook culturele voorzieningen zoals theaters en bioscopen. Deze kaart toont het aandeel van culturele voorzieningen binnen het totaal oppervlak aan vastgoed voor niet-woondoeleinden.

DHiC/OZB, 2021

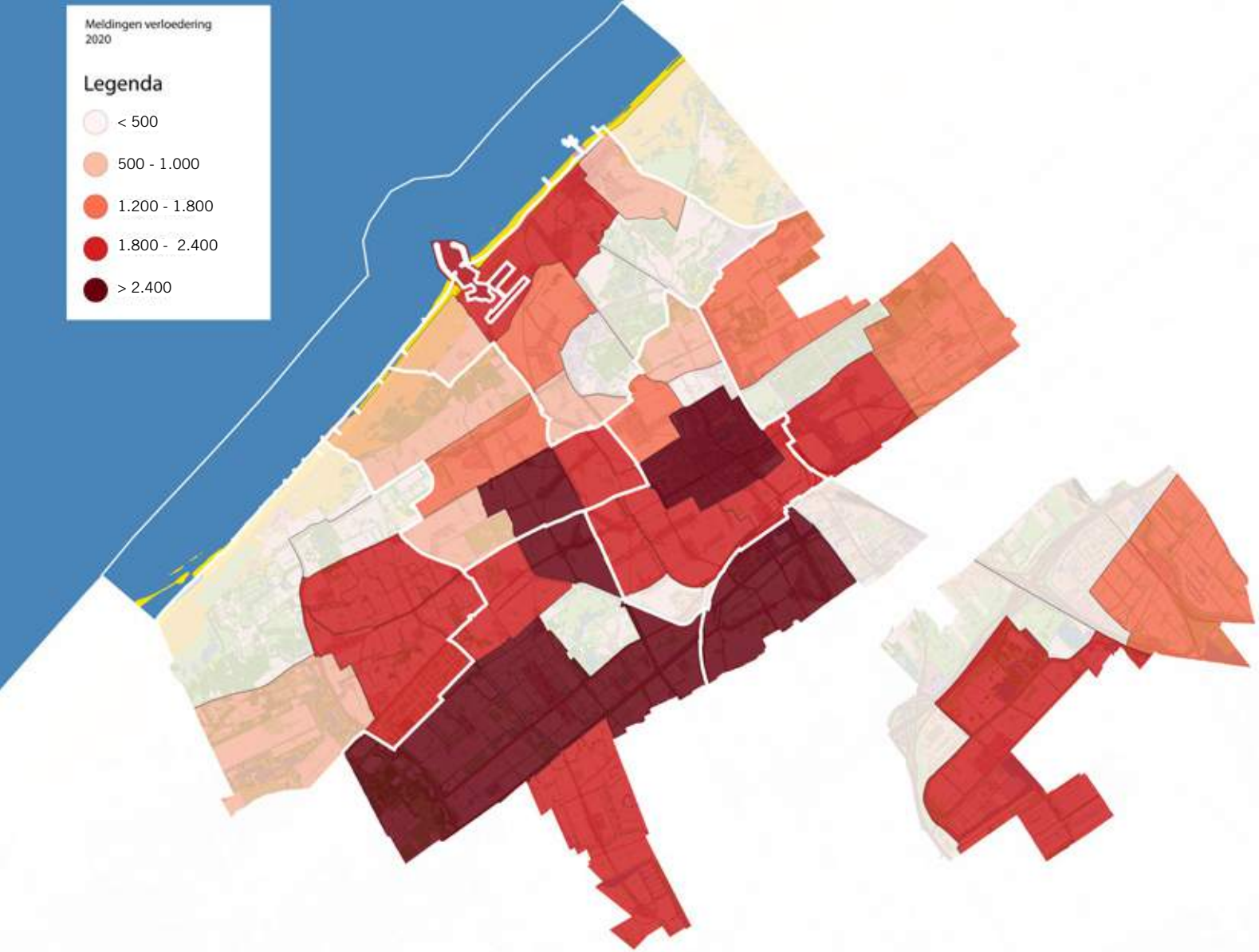

AMBITIE 1

Een rechtvaardig en inclusief Den Haag
Openbare ruimte

i. Aantasting openbare ruimte

Naast de ruimte die de Haagse wijken aan maatschappelijke voorzieningen bieden, is ook de mate waarin de Haagse burgers zich inzetten voor het maatschappelijke welzijn een maat voor het rechtvaardige en inclusieve karakter van Den Haag. Om deze betrokkenheid inzichtelijk te maken, is het aantal meldingen over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving dat binnen de Haagse wijken is gedaan in de Staat van de Leefomgeving opgenomen. Daarbij gaat het aantal meldingen over aantasting over zaken zoals achtergelaten voertuigen, afval, hondenuitwerpselen en graffiti.

DHIC/Gemeente Den Haag/KIM-zaaksysteem

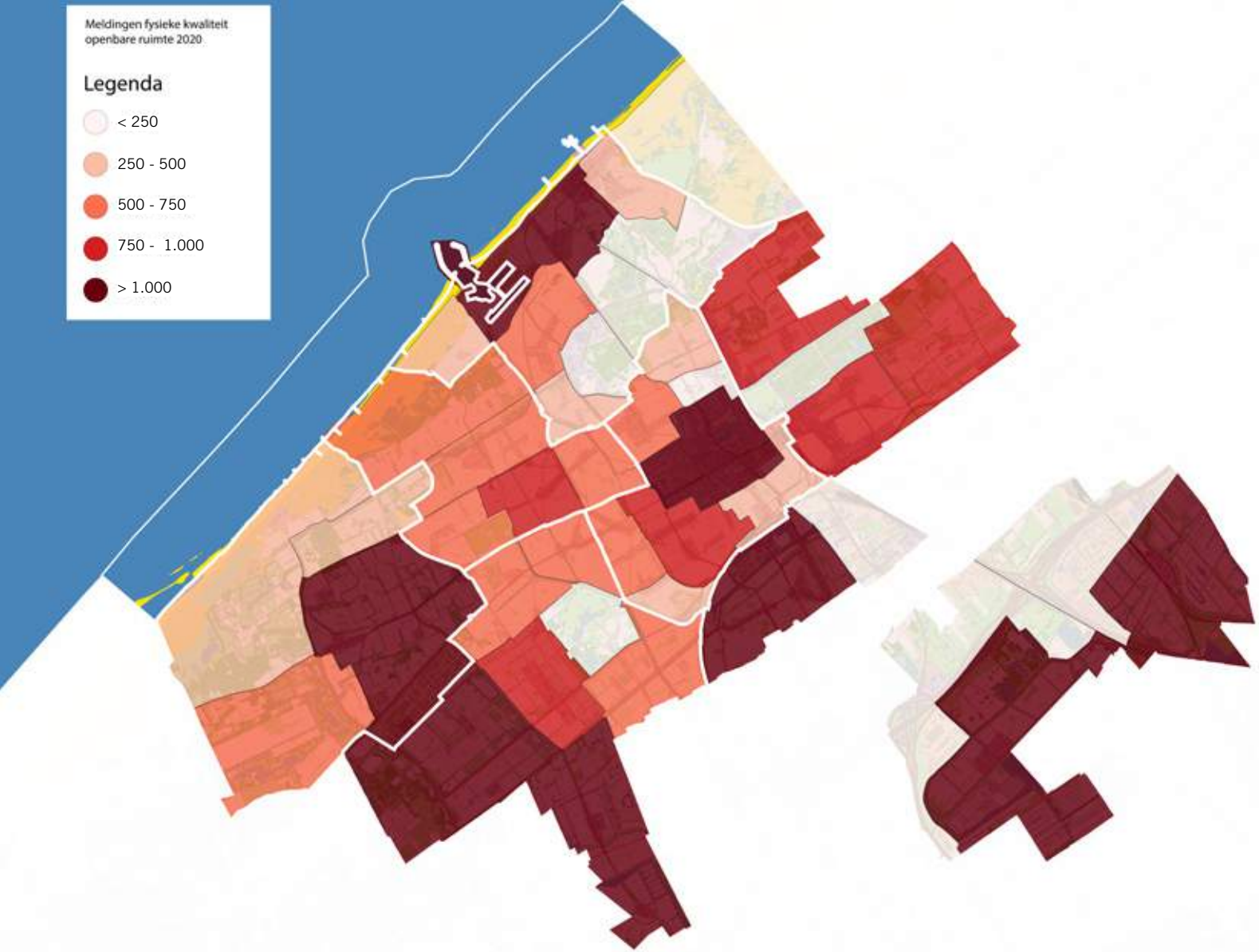

AMBITIE 1

Een rechtvaardig en inclusief Den Haag
Openbare ruimte

j. Fysieke kwaliteit openbare ruimte

In aanvulling op het aantal meldingen over aantasting, is ook het aantal meldingen over de kwaliteit van het openbare groen, riolering, speeltoestellen, bestrating en bebordingen in kaart gebracht.

De indicatoren op deze en de vorige pagina gaan over meldingen ten aanzien van de openbare ruimte; de eerste vooral over negatieve effecten van gedrag van bewoners en gebruikers van de wijk, de tweede vooral over de staat van onderhoud. Voor beide indicatoren geldt dat ze enerzijds een beeld geven van knelpunten maar anderzijds ook beïnvloed zijn door de mate van bereidheid om iets te melden. Tot slot hangt het aantal meldingen samen met de bevolkingsomvang en dichtheid van een wijk. Deze indicatoren vormen daarom vooral een signaalfunctie voor aandachtsgebieden.

DHIC/Gemeente Den Haag/KIM-zaaksysteem

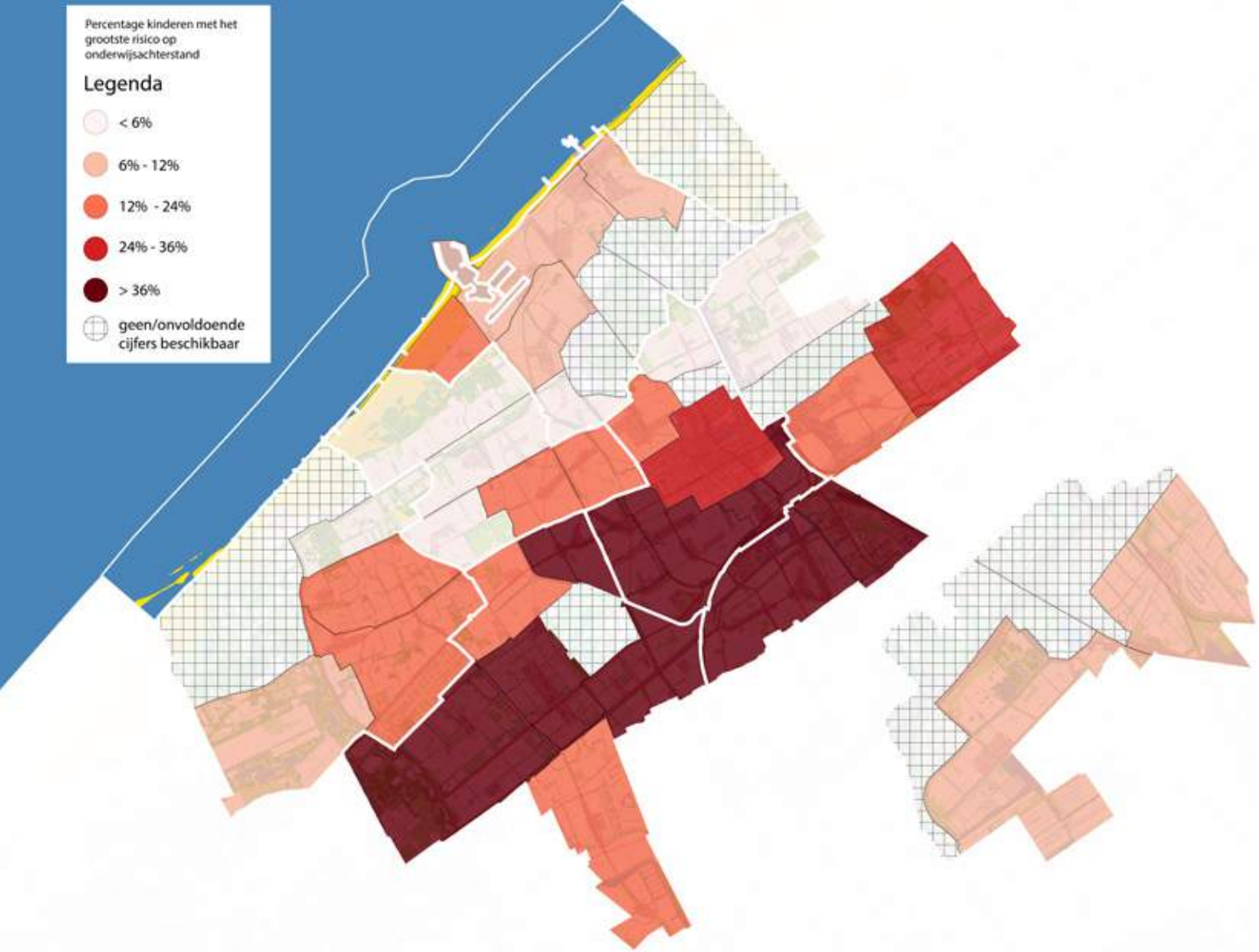

DHiC/CBS, 2019

AMBITIE 1

Een rechtvaardig en inclusief Den Haag

Welzijn, sociale cohesie en participatie

k. Onderwijsachterstand jonge kinderen

Met plezier en succes naar school gaan vormt de basis voor meedoen in de stad. Dat is geen vanzelfsprekendheid. Op basis van landelijke ervaringscijfers kan het risico dat peuters en basisschoolleerlingen onderwijsachterstand op gaan lopen worden ingeschat. Voor Nederland is deze groep gemiddeld 15% van het totaal aantal kinderen. In Den Haag gaat het gemiddeld om 28% van de kinderen maar dat aandeel varieert sterk tussen wijken. NB het gaat in om een risico-inschatting op basis van onder meer gezinskenmerken.

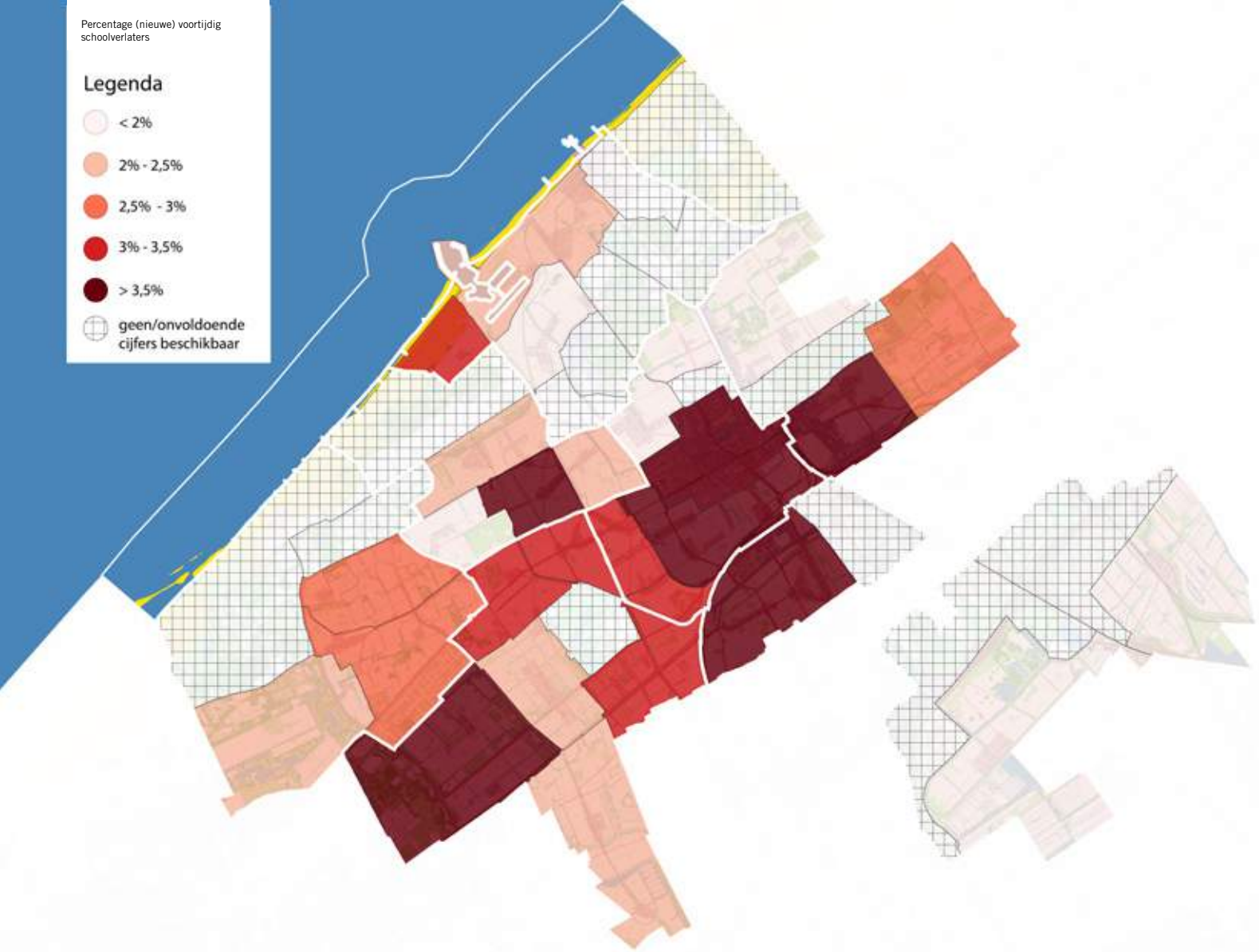

DHiC/Ministerie OCW/DUO, 2018

AMBITIE 1

Een rechtvaardig en inclusief Den Haag

Welzijn, sociale cohesie en participatie

I. Voortijdig schoolverlaters

Helaas sluiten ook in Den Haag niet alle jongeren hun onderwijsloopbaan af met een diploma. Dit heeft gevolgen voor de kansen die deze jongeren krijgen om hun werkzame leven naar eigen behoefte en inzicht in te vullen. Daarmee kan het al dan niet behalen van een startkwalificatie een beeld geven van de sociale diversiteit binnen de Haagse wijken. Met deze indicator is in beeld gebracht welk deel van de jongeren tot 23 jaar het onderwijs hebben verlaten zonder het behalen van een startkwalificatie. Daarbij moet worden opgemerkt dat een vmbo-diploma niet wordt aangemerkt als een startkwalificatie.

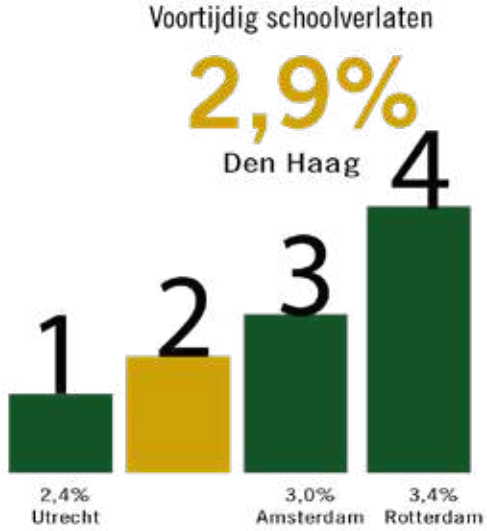

In 10 jaar is het aandeel gehalveerd; de laatste jaren lijkt die ontwikkeling echter te stagneren.

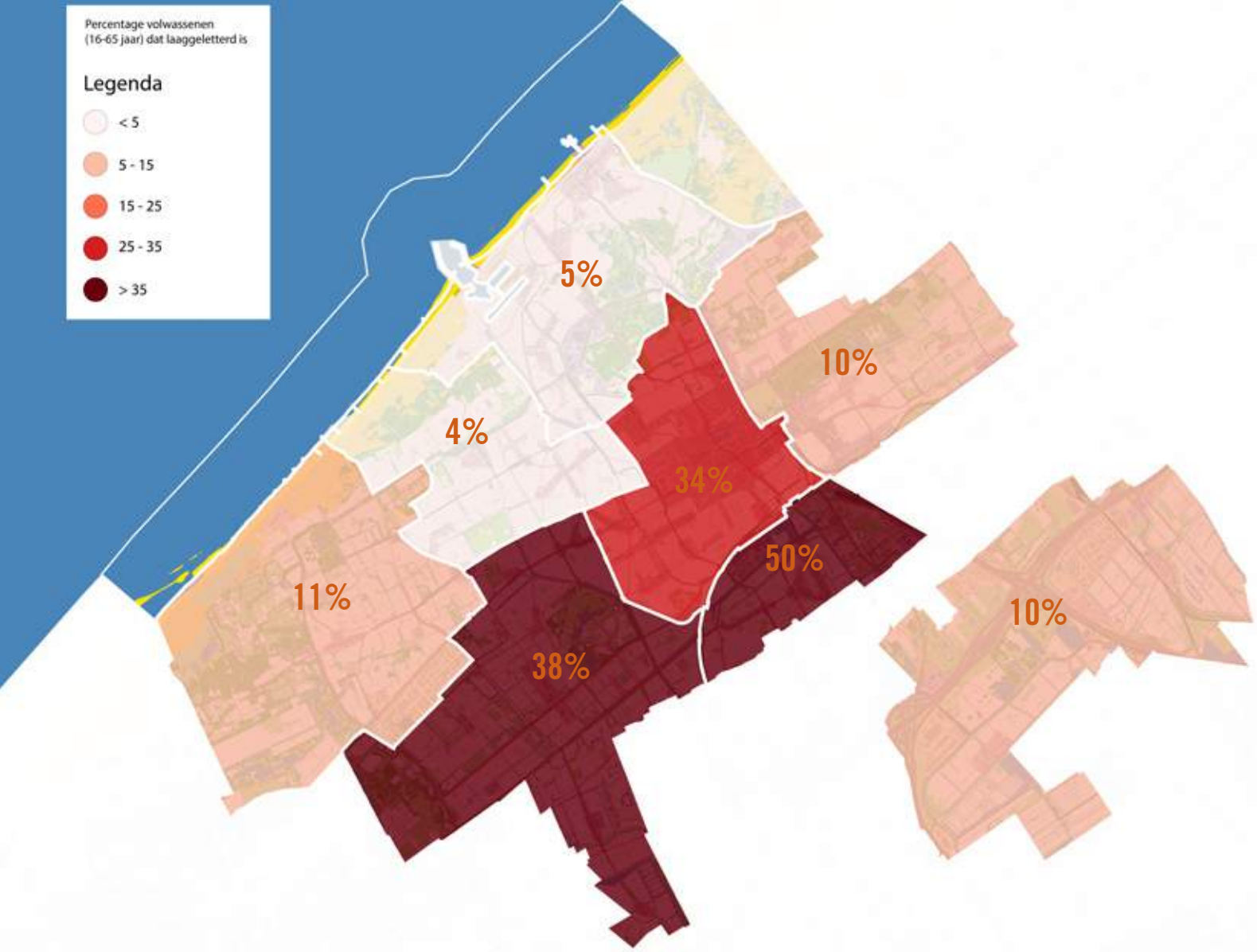

Gemeente Den Haag/Taalnota/CINOP, 2017

AMBITIE 1

Een rechtvaardig en inclusief Den Haag

Welzijn, sociale cohesie en participatie

m. Laaggeletterdheid bij volwassenen

Taal brengt mensen met elkaar in contact en vergroot de toegang tot kennis, onderwijs en werk. Juist voor een stad als Den Haag is het zaak de kracht van taal ten volle te benutten. Den Haag is dichtbevolkter en meer divers (meer dan 150 nationaliteiten) dan de meeste andere grote Nederlandse steden. Laaggeletterdheid houdt in dat de betreffende Haagse ingezetene moeite heeft met lezen, schrijven en/of het gebruiken van schriftelijke informatie. Voor de in maart 2021 opgestelde Taalnota is het aandeel laaggeletterden per stadsdeel onderzocht. In deze kaart zijn de resultaten van dit onderzoek weergegeven. Het betreft het aandeel van de inwoners in de leeftijd van 16 tot 65 jaar.

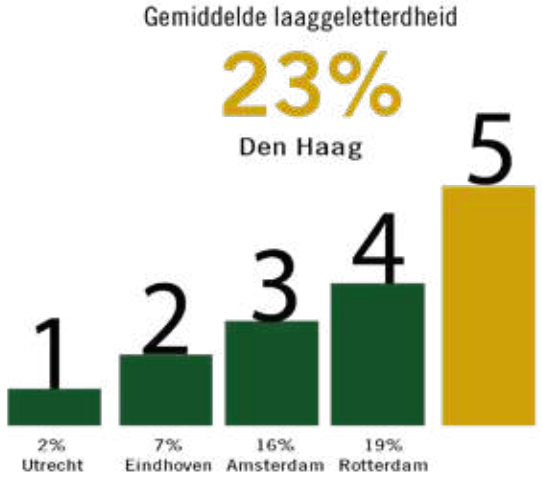

CINOP/ geletterdheidinzicht.nl, 2017

De afgelopen jaren neemt de onderwijsparticipatie toe; naar verwachting zal daarom het aandeel laaggeletterden afnemen.

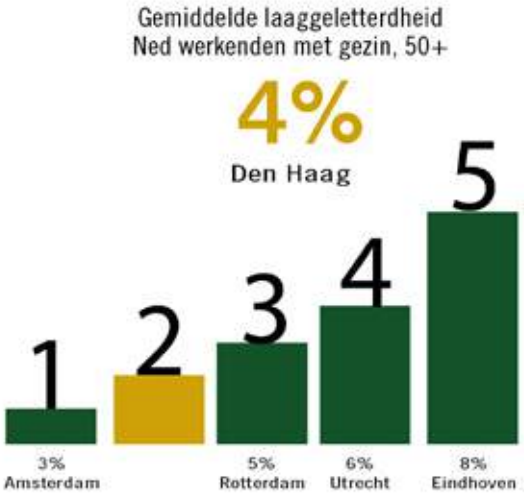

CINOP/ geletterdheidinzicht.nl, 2017

n. Laaggeletterdheid bevolkingsgroepen
Ned. werkende met gezin, 50+

CINOP/ geletterdheidinzicht.nl, 2017

n. Laaggeletterdheid bevolkingsgroepen
Ned. werkende met gezin, 30 - 50jr

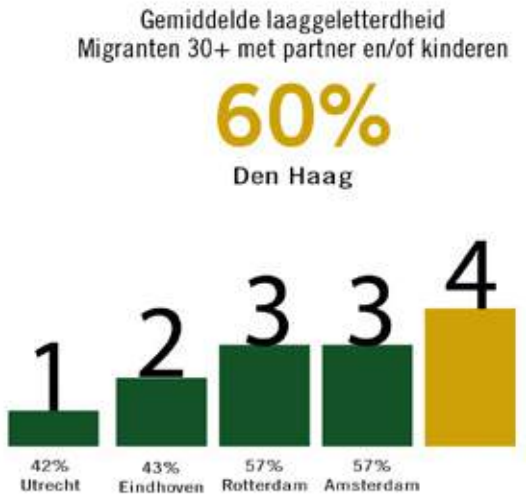

CINOP/ geletterdheidinzicht.nl, 2017

n. Laaggeletterdheid bevolkingsgroepen
Migranten 30+ met partner en/of kinderen

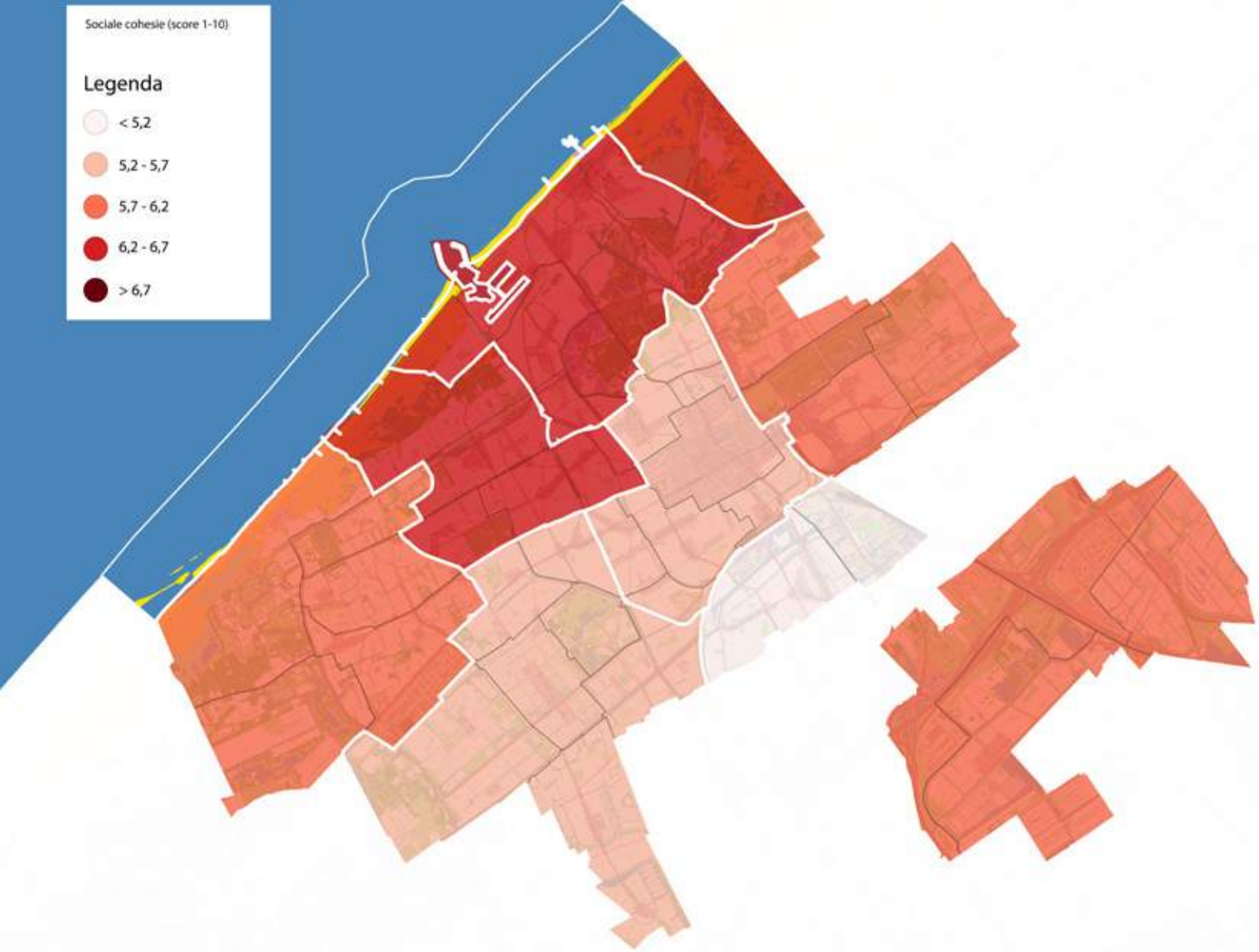

DHiC/Veiligheidsmonitor, 2019

AMBITIE 1

Een rechtvaardig en inclusief Den Haag

Welzijn, sociale cohesie en participatie

o. Sociale cohesie

Sociale cohesie heeft veruit de sterkste relatie met prettig wonen in Den Haag. Personen die een hoge sociale cohesie ervaren, geven een beduidend hoger rapportcijfer voor hoe prettig zij wonen in de wijk dan personen die een lage sociale cohesie ervaren. Deze indicator is samengesteld uit de score op 5 stellingen die aan inwoners zijn voorgelegd. In verband met steekproefomvang is deze indicator alleen op stadsdeelniveau beschikbaar.

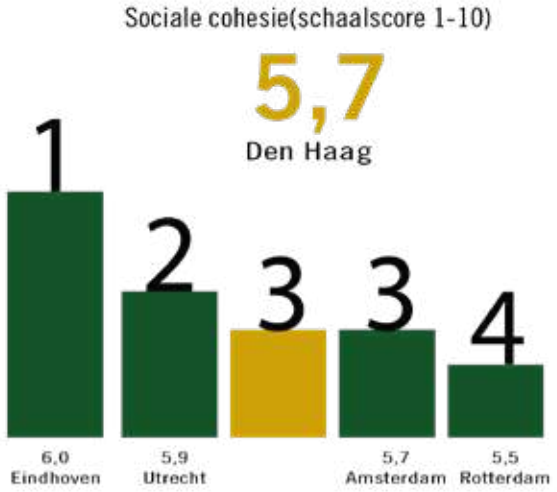

RMBW 2019

In 7 jaar is er voor Den Haag een lichte stijging te zien geweest van het gemiddeld rapportcijfer voor sociale cohesie, van 5,5 naar 5,7. Deze kleine toename is ook in de meeste stadsdelen te zien.

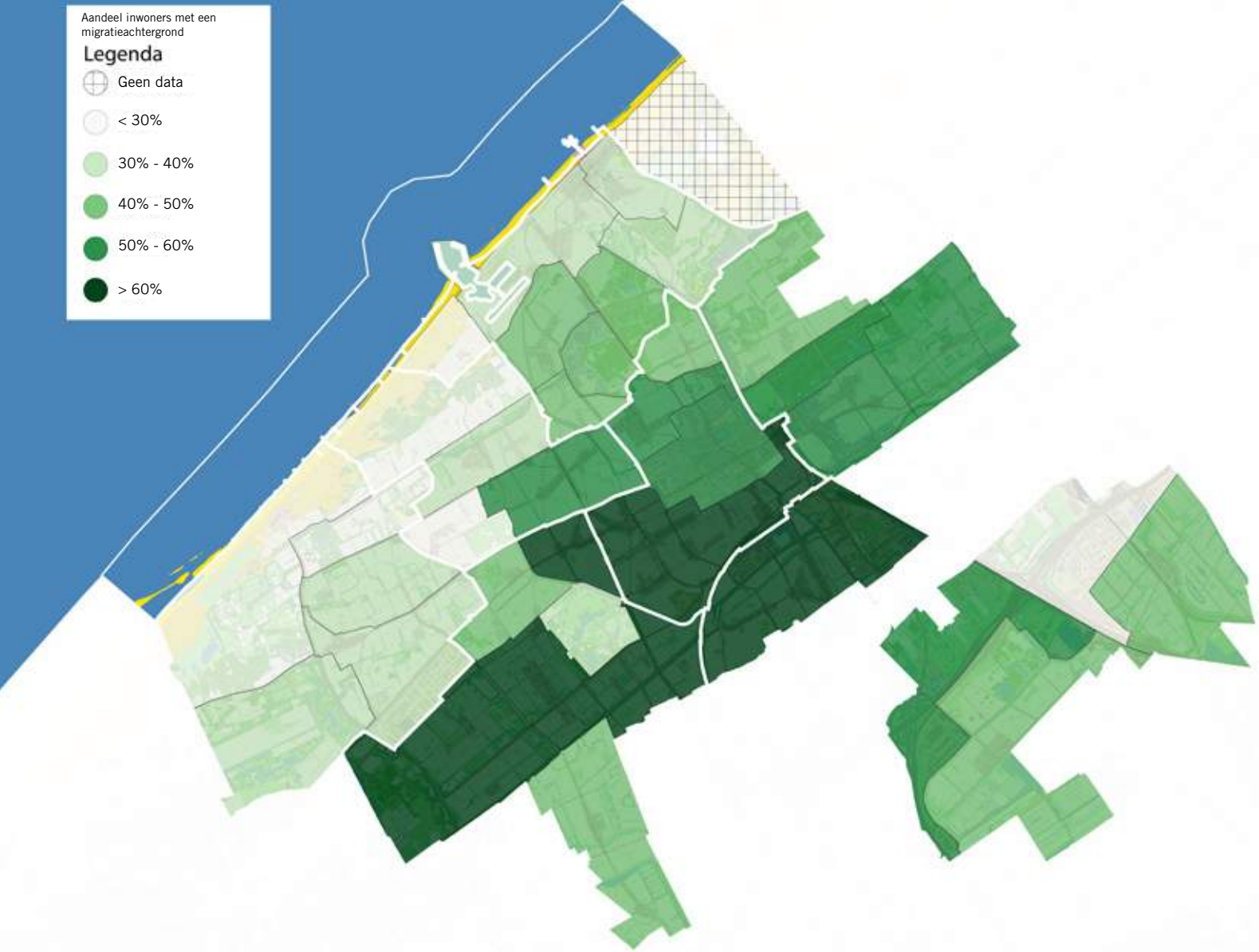

DHiC/DPZ, 2021

AMBITIE 1

Een rechtvaardig en inclusief Den Haag

Welzijn, sociale cohesie en participatie

p. Migratieachtergrond

Inburgeren is beleidstaal voor meedoen in de stad. Den Haag heeft net als andere gemeenten een belangrijke rol bij het verwelkomen en begeleiden van nieuwkomers. Taal, werk en woning zijn belangrijke factoren waar het gaat om een inclusieve stad. Een deel van de Hagenaars met een migratieachtergrond heeft een achterstand op een of meer van die thema's. Dat kan hun maatschappelijke participatie bemoeilijken. Voor effectief beleid is het belangrijk om deze (diverse) groep inwoners te kennen. Dit kaartbeeld geeft inzicht in de gebieden waar veel mensen uit deze doelgroep wonen.

In de trendmatige ontwikkeling zit een toename (DenHaag.incijfers laat door de loop der jaren een stijgend percentage zien).

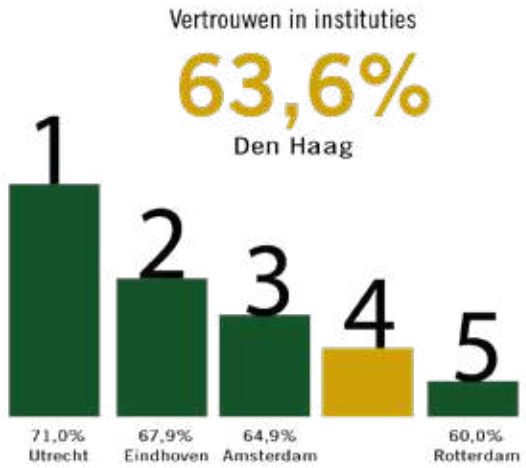

RMBW 2019

q. Vertrouwen in instituties

Het vertrouwen dat de inwoners van vijftien jaar en ouder hebben in drie belangrijke instituties, (Tweede Kamer, politie en de rechtelijke macht) is een graadmeter voor de samenhang binnen de Nederlandse en de Haagse samenleving. In de Randstad ligt dat vertrouwen lager dan in de andere grote steden Utrecht en Eindhoven.

Vertrouwen neemt toe; in weerwil van recente ontwikkelingen, laten cijfers van het CBS over de afgelopen jaren een toename van het vertrouwen zien

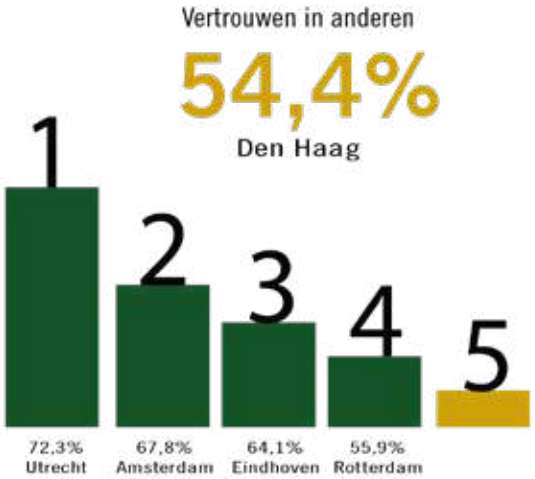

RMBW 2019

r. Vertrouwen in anderen

De verbinding met de samenleving komt ook tot uitdrukking in het onderlinge vertrouwen tussen de inwoners. Om d it inzichtelijk te maken is de indicator ‘vertrouwen in anderen’ opgenomen waarmee het aantal personen van 15 jaar en ouder wordt gepresenteerd dat vindt dat de meeste mensen over het algemeen te vertrouwen zijn. Den Haag laat op deze indicator een minder gunstige uitkomst zien dan de andere grote steden.

Vertrouwen blijft constant (cijfers van het CBS laten landelijk door de jaren een stabiel niveau zien).

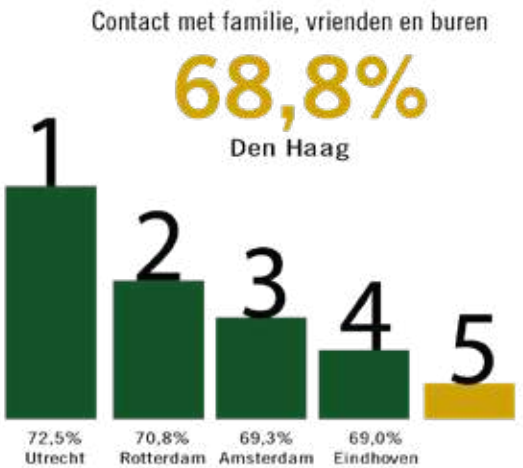

RMBW 2019

s. Contact familie/vrienden/buren

Naast het vertrouwen in instituties zijn ook sociale netwerken van belang voor welzijn en samenleven. De sociale netwerkfunctie komt tot uitdrukking in het percentage inwoners van 15 jaar en ouder dat gemiddeld minstens één keer per week contact heeft met familie, vrienden of buren. Ook hier een wat minder gunstig beeld voor Den Haag, hoewel de verschillen tussen de steden kleiner zijn.

Contact blijft constant (cijfers van het CBS laten landelijk door de jaren een stabiel niveau zien).

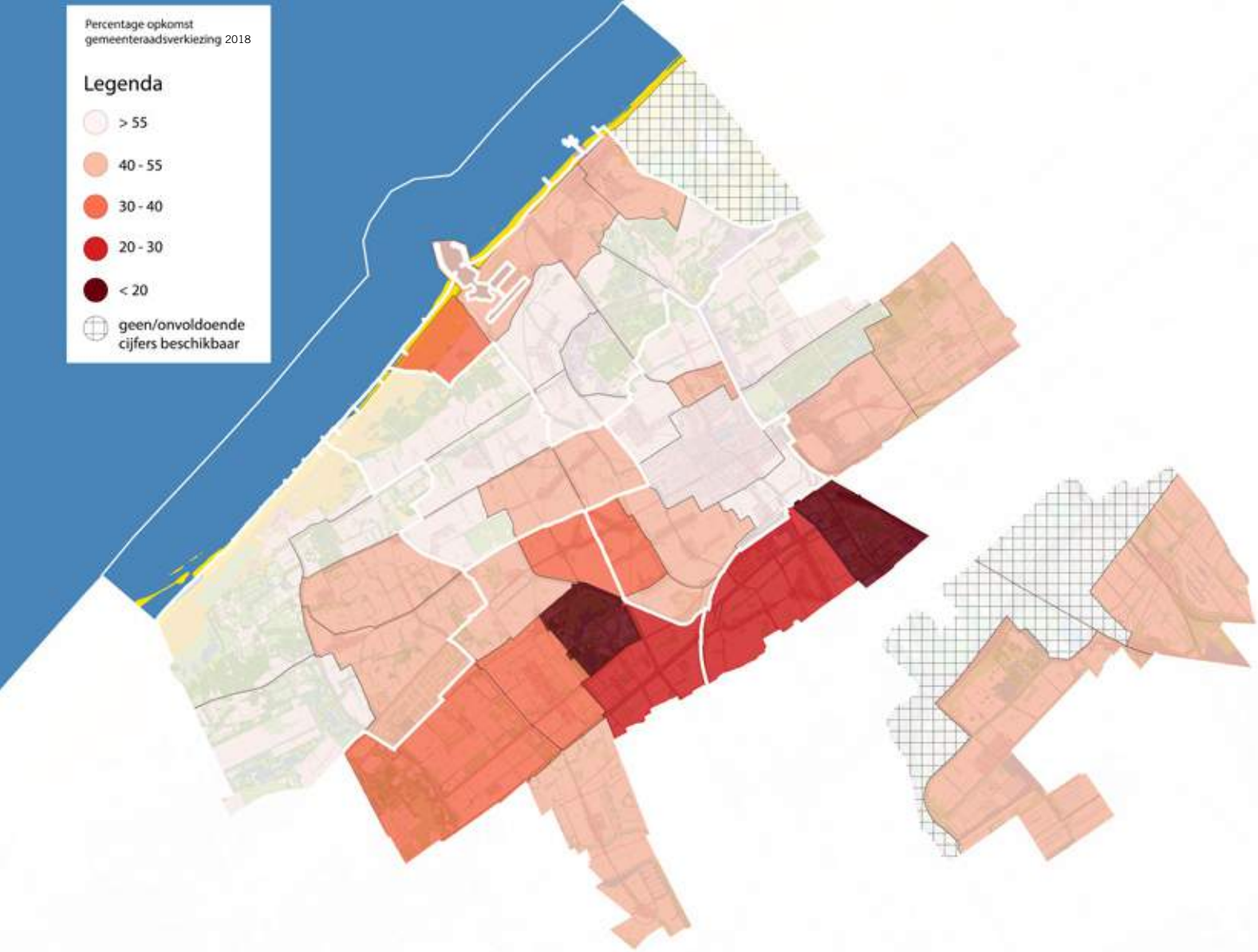

AMBITIE 1

Een rechtvaardig en inclusief Den Haag

Welzijn, sociale cohesie en participatie

t. Opkomst gemeenteraadsverkiezing

Hoe betrokken zijn de ingezetenen bij het lokaal bestuur? In deze indicator komt het percentage van de stemgerechtigden in de Haagse wijken tot uitdrukking dat aan de laatste gemeenteraadsverkiezingen heeft deelgenomen. Voor Den Haag als geheel was de opkomst in 2018 48%. In 2014 was dat nog ruim 53%.

De laatste jaren laten een afname in de deelname aan de verkiezingen zien.

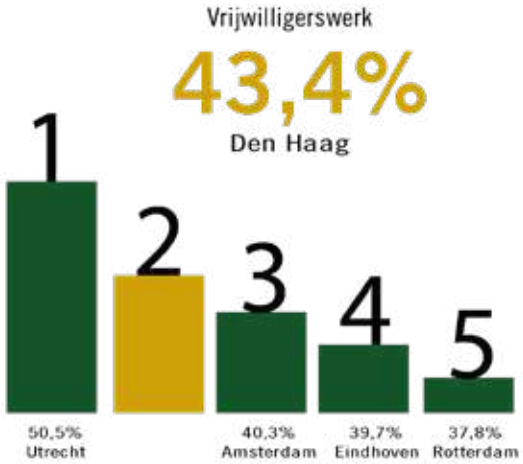

RMBW 2019

u. Vrijwilligerswerk

De mate waarmee bewoners van Den Haag zich vrijwillig inzetten voor anderen komt tot uitdrukking in deze indicator. Hiermee is het aandeel van de bewoners van 15 jaar en ouder beschreven dat in het jaar voorafgaande aan het moment van meten vrijwilligerswerk heeft gedaan voor organisaties of verenigingen. Den Haag onderscheidt zich positief ten opzichte van de andere grote steden.

Trendmatige ontwikkeling neutraal

AMBITIE 2.

EEN BETAALBARE, TOEGANKELIJKE EN TOEKOMSTBESTENDIGE WONINGVOORRAAD IN DEN HAAG

AMBITIE 2

Een betaalbare, toegankelijke en toekomstbestendige woningvoorraad in Den Haag

Wij zorgen voor goede en betaalbare woningen voor iedereen.
Den Haag is een aantrekkelijke stad om te wonen. We bouwen genoeg woningen voor iedereen. Ook starters, ouderen, gezinnen, jongeren en studenten kunnen een betaalbare woning vinden. We bouwen nieuwbouw, maar verbeteren ook onze bestaande woningen. Bijvoorbeeld door deze energiezuiniger te maken.

De aanwezigheid en spreiding van voldoende betaalbare woningen voor minder financieel draagkrachtige huishoudens is een belangrijke opgave voor een rechtvaardige en inclusieve stad. Daarom groeit in Den Haag de sociale woningvoorraad mee met de groei van de stad. Ook bouwen we extra huurwoningen in het middensegment, om zo het gat tussen sociale huur en koop op te vullen. Tegelijk versterkt Den Haag haar aantrekkelijkheid voor alle woondoelgroepen met de ontwikkeling van meer onderscheidende stedelijke woon(werk)milieus en vernieuwende woonconcepten.

Den Haag gaat zorgvuldig om met de kwaliteiten van bestaande woningen en wijken en zorgt waar nodig voor kleine of grote verbeteringen. Nieuwbouw voldoet vanzelfsprekend aan wettelijke eisen op het gebied van duurzaamheid en levensloopbestendigheid, maar we kijken ook naar waar het nog beter kan in bestaande woningvoorraad. Den Haag zet in op behoud van sociale netwerken in de wijken en buurten. De groei van de stad wordt geaccommodeerd met betaalbare nieuwbouw en verduurzaming van de bestaande woningvoorraad waarbij de veerkracht en netwerken in de wijken worden benut en versterkt.

INDICATOREN

Woningaanbod
a. Woningvoorraad
b. Huurwoningen
c. Particuliere huurwoningen
d. Sociale huurwoningen
e. Woningtypen in de stad

Woningmarkt
f. WOZ waarde
g. Woonlasten en inkomen
h. Tevredenheid woning
i. Tevredenheid woonomgeving
j. Betrokkenheid bij buurtaanpak
k. Verhuismobiliteit

Energiegebruik woningvoorraad
l. Aardgasgebruik
m. Electriciteitsgebruik

TERUG NAAR DE INHOUDSOPGAVE

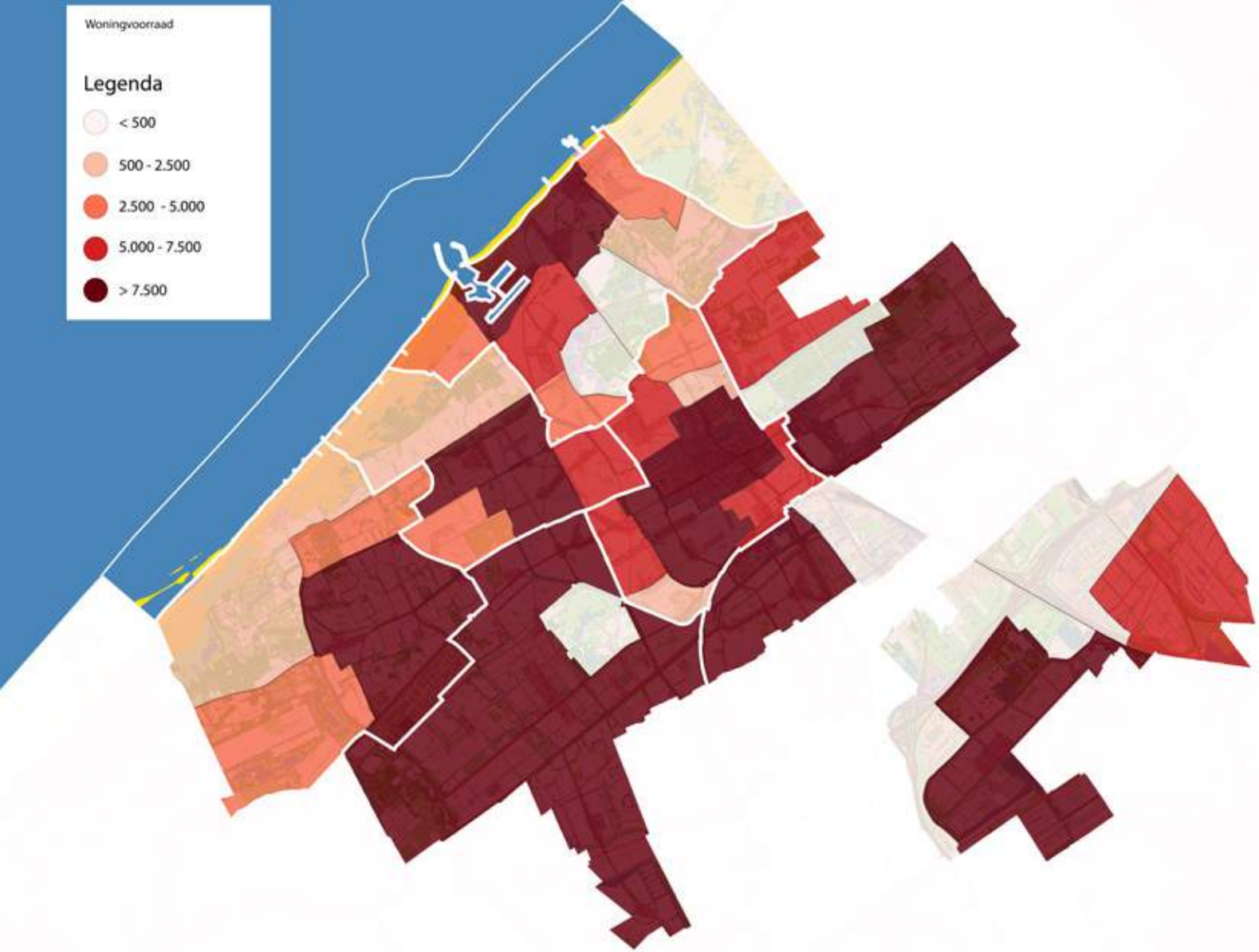

DHiC/BAG, 2021

AMBITIE 2

Een betaalbare, toegankelijke en toekomstbestendige woningvoorraad in Den Haag

Woningaanbod

a. Woningvoorraad (absoluut)

Deze kaart geeft het aantal woningen per wijk weer. In absolute zin is de woningvoorraad gegroeid van bijna 222.000 woningen in 2001 naar 265.000 woningen in 2021. Toevoeging van woningen door (legale) verbouw en splitsing is ten opzichte voorgaande jaren verminderd, mede als gevolg van gewijzigde regelgeving.
Het bijzondere “corona”-jaar 2020 heeft laten zien dat in alle woningmarktsegmenten de vraag naar woningen onverminderd groot is gebleven. In de koopsector zijn aanzienlijk meer woningen verkocht en zijn de woningprijzen fors gestegen. In de particuliere huursector heeft een recordaantal verhuizingen plaatsgevonden. In de corporatiesector is het aantal woningzoekenden wederom flink toegenomen terwijl het aantal verhuringen opnieuw is gedaald en de corporatiesector nauwelijks meer doorstroming kent.

De afgelopen jaren neemt het aantal Haagse woningen gestaag toe. De verwachting is dat de Haagse woningvoorraad nog verder zal toenemen tot circa 296.000 woningen in 2030 en tussen de 309.000 en 316.000 woningen in 2040. Het woningbouwprogramma laat een programmering zien die goed is gevuld tot 2027. Voor de periode daarna zijn er nog weinig ‘harde’ plannen.

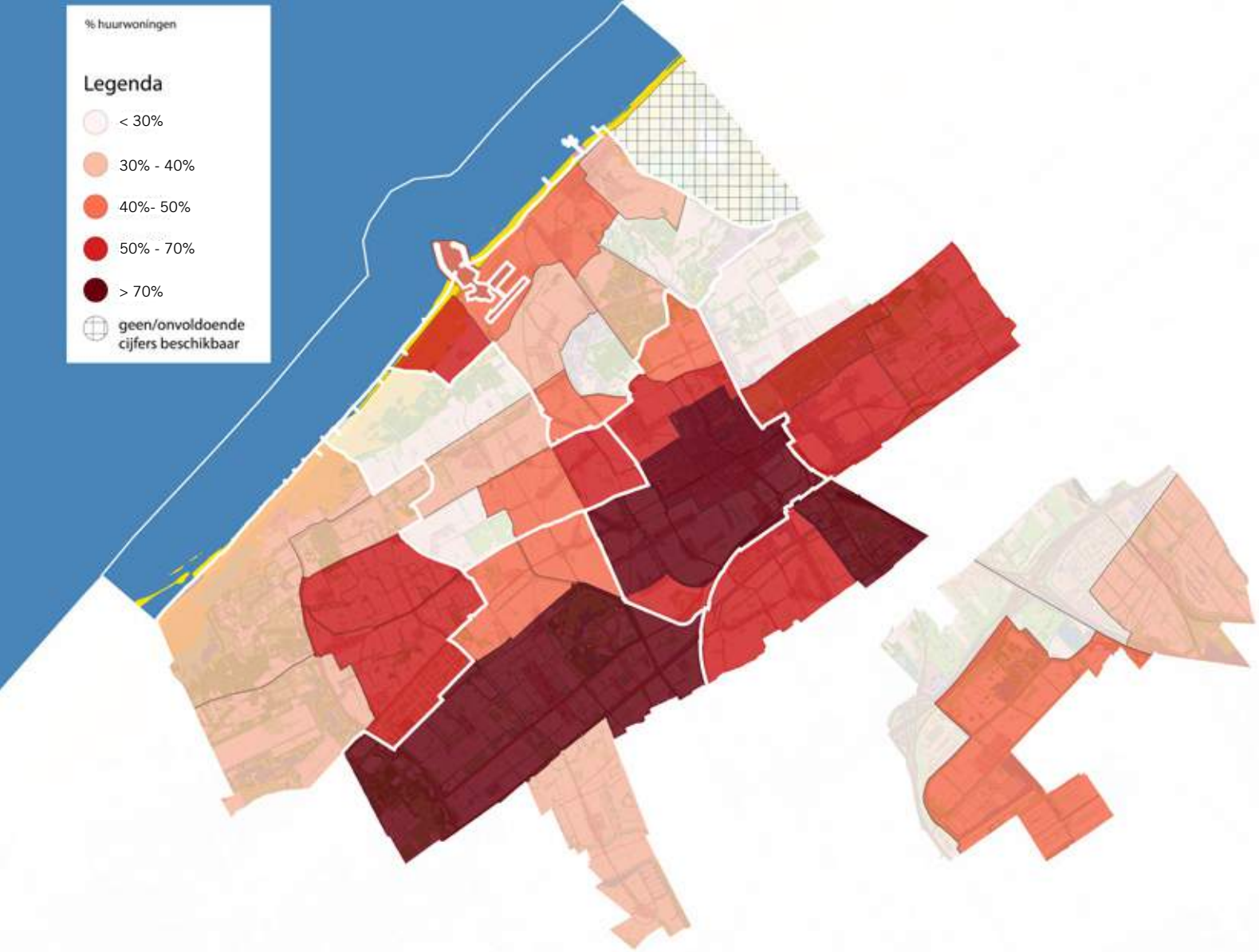

DHiC/OZB, 2021

AMBITIE 2

Een betaalbare, toegankelijke en toekomstbestendige woningvoorraad in Den Haag

Woningaanbod

b. Huurwoningen

Het totaal aantal huurwoningen in Den Haag bedraagt bijna 145.000, ofwel ruim 45 procent van de totale woningvoorraad. Het aandeel huurwoningen verschilt sterk tussen wijken en varieert van minder dan 10 procent tot meer dan 80 procent.

Vanaf 1992 tot 2008 nam het aandeel huurwoningen op het totaal gestaag af. De ontwikkeling van VINEX-gebieden speelt daarbij een belangrijke rol. Sindsdien is het aandeel huurwoningen continu toegenomen, van 50,5 procent in 2009 tot 55,7 procent in 2021.

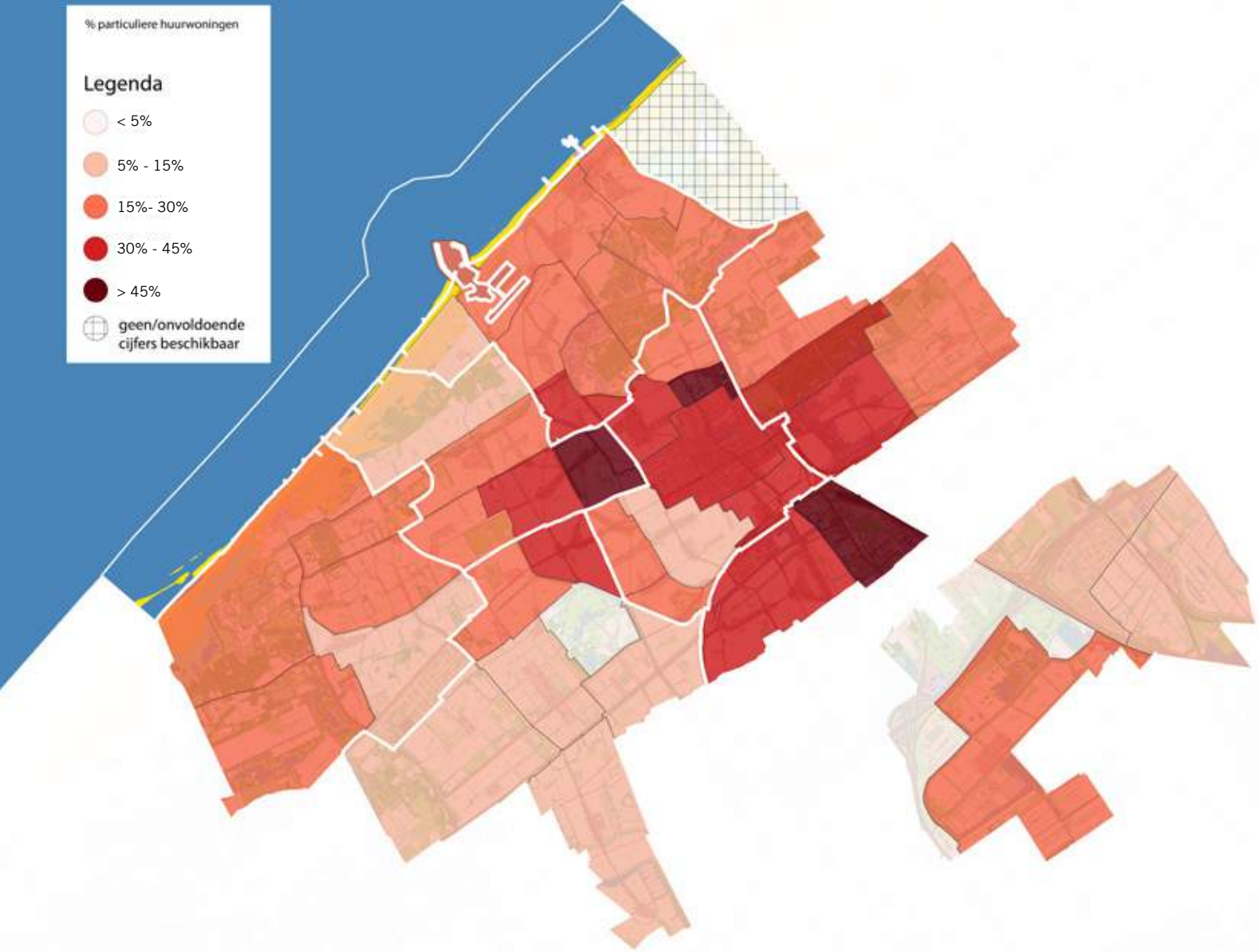

DHiC/OZB, 2021

AMBITIE 2

Een betaalbare, toegankelijke en toekomstbestendige woningvoorraad in Den Haag

Woningaanbod

c. Particuliere huurwoningen

Huurwoningen die in particulier bezit zijn, worden niet door de persoon die als eigenaar van de woning geregistreerd staat bewoond. De bewoner huurt deze woning van de eigenaar (niet zijnde een corporatie).
De toename van woningen in de particuliere huursector komt niet alleen door toevoeging van nieuwbouwwoningen, maar ook doordat er verhoudingsgewijs meer woningen door particuliere eigenaren worden verhuurd. Opvallend is de toename van kleinschalige verhuurders, met maar één verhuurde woning. Er is een verschuiving te zien van woningen van de koopsector naar de particuliere huursector. Dit gebeurt óf omdat een woning is aangekocht om te verhuren óf omdat de eigenaar zelf uit de woning is vertrokken en de achtergelaten woning niet heeft verkocht maar is gaan verhuren. Het omgekeerde gebeurt overigens ook (particuliere huurwoning verschuift naar koopsector). De totale voorraad particulier verhuurde woningen bedroeg in 2020 bijna 64.000 woningen.

Het aanbod particuliere huur in Den Haag neemt al jarenlang gestaag toe.

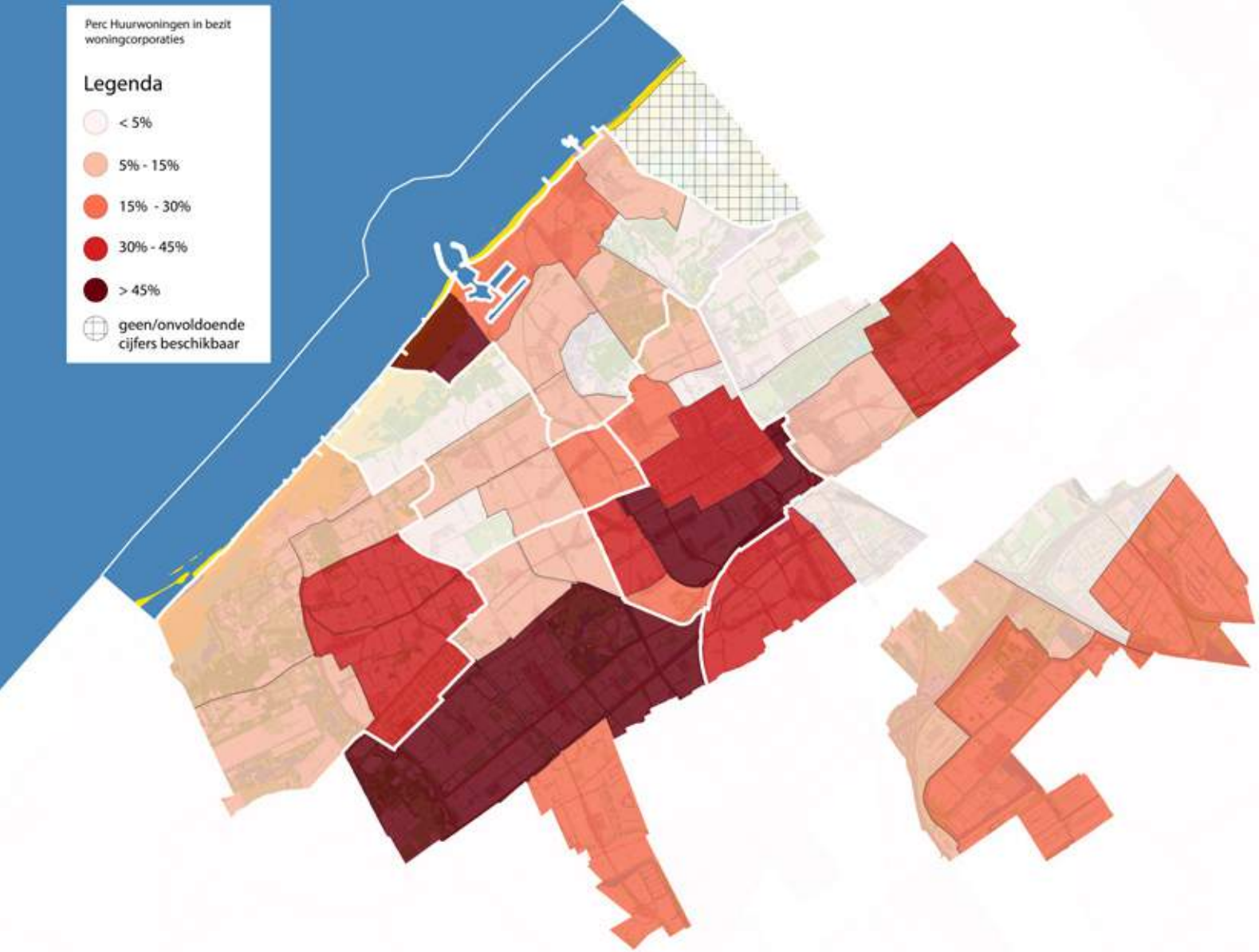

DHiC/OZB, 2021

AMBITIE 2

Een betaalbare, toegankelijke en toekomstbestendige woningvoorraad in Den Haag

Woningaanbod

d. Sociale huurwoningen

In deze indicator komt het aandeel huurwoningen in de Haagse wijken tot uitdrukking dat in bezit is bij de Haagse woningcorporaties.
Het aanbod van woningen in de corporatiesector is afgenomen. Hier vindt nauwelijks meer doorstroming plaats, terwijl het aantal woningzoekenden voor de corporatiesector blijft toenemen. De voorraad corporatiewoningen in Den Haag bedroeg in 2021 ruim 80.600 woningen, ofwel iets meer dan 31 procent van de totale woningvoorraad.

In de loop van de laatste jaren is sprake van een zeer beperkte toename corporatiewoningen. De lange termijn laat echter een vrijwel constant beeld zien en het aandeel huurwoningen in bezit van corporaties ten opzichte van de totale voorraad neemt gestaag af.

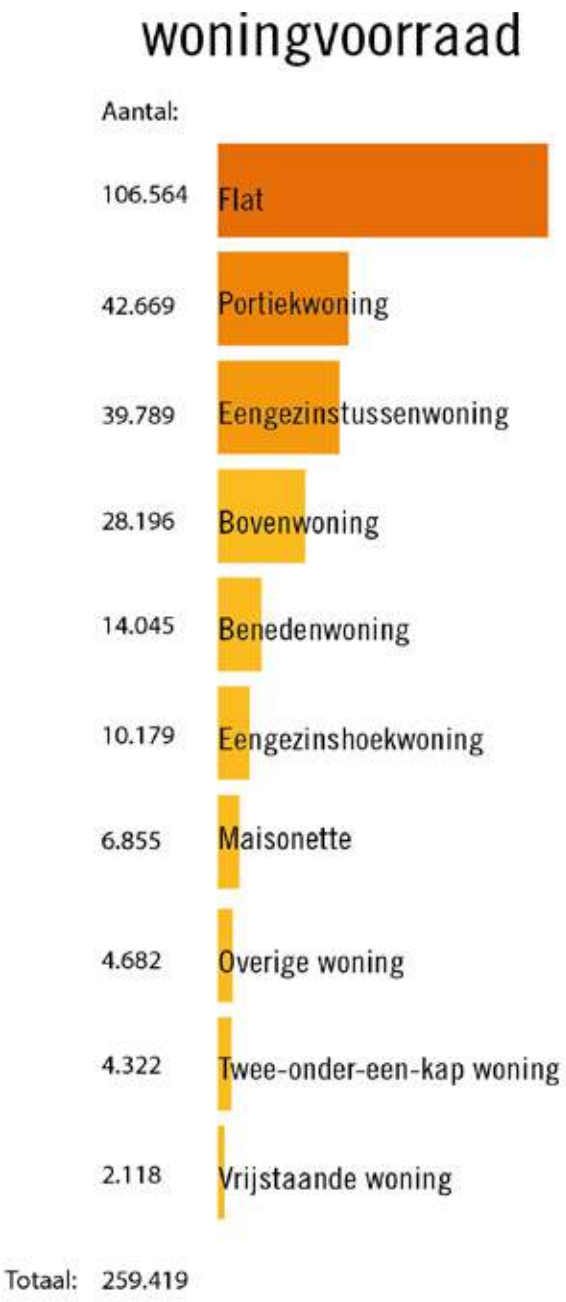

DHiC/OZB, 2021

AMBITIE 2

Een betaalbare, toegankelijke en toekomstbestendige woningvoorraad in Den Haag

Woningaanbod

e. Woningtypen in de stad

Naast de verhouding tussen het aantal huurwoningen en koopwoningen binnen de gemeente, is ook de diversiteit in de aard van de woningen (appartement, eengezinswoning, portiekwoningen, vrijstaande woningen en dergelijke) inzichtelijk gemaakt.

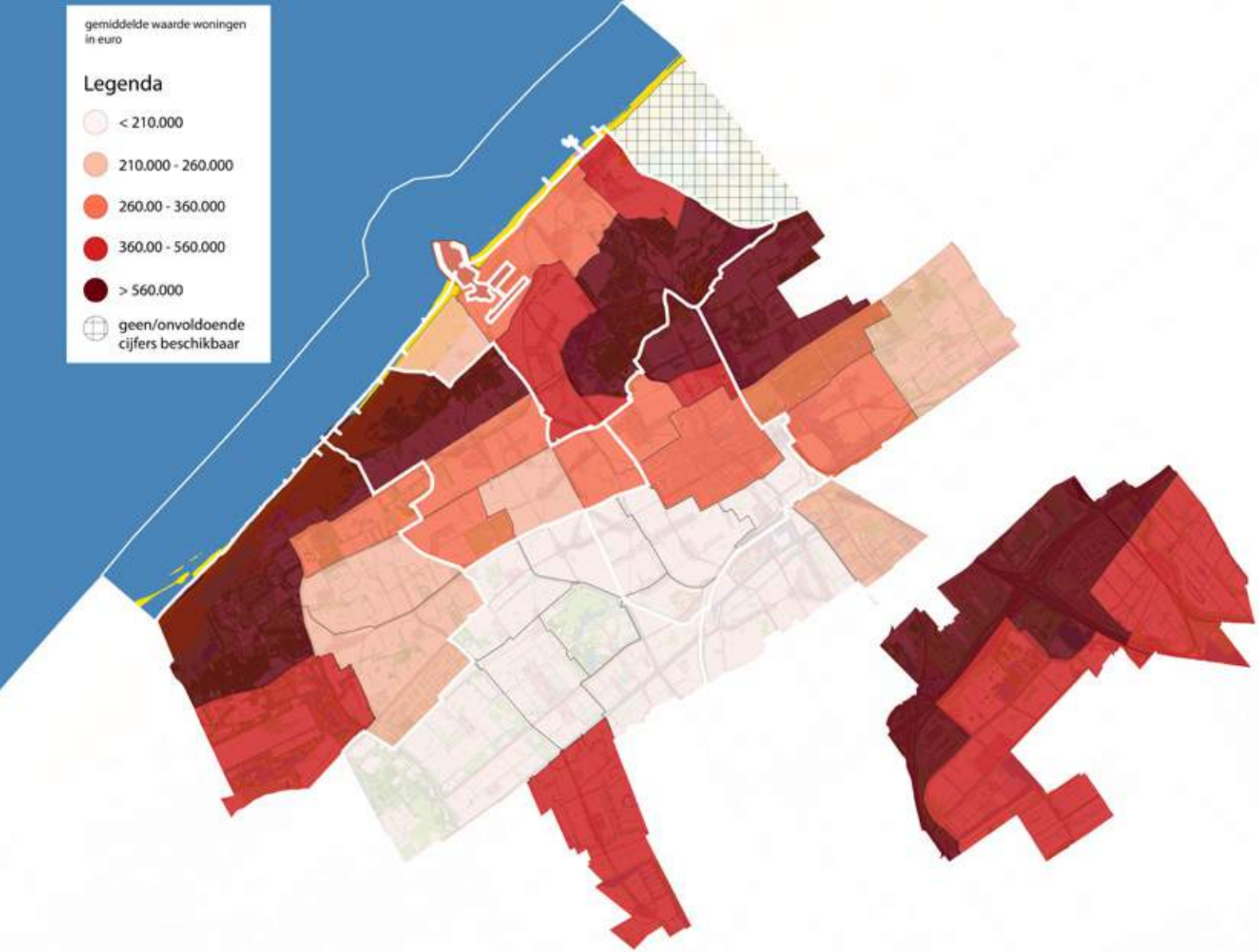

DHiC/WOZ, 2021

AMBITIE 2

Een betaalbare, toegankelijke en toekomstbestendige woningvoorraad in Den Haag

Woningmarkt

f. WOZ-waarde

De gemiddelde woningwaarde per wijk is in deze kaart weergegeven. Voor Den Haag als geheel bedraagt deze bijna 294.000 euro. Binnen de stad is een duidelijke ruimtelijke uitsortering zichtbaar.

Na een afname vanaf 2012 tekent zich sinds 2015 een toename van de WOZ-waarde af. Naar verwachting zal deze groei de komende jaren aanhouden.

AMBITIE 2

Een betaalbare, toegankelijke en toekomstbestendige woningvoorraad in Den Haag

Woningmarkt

g. Woonlasten en inkomen

Om de betaalbaarheid van de Haagse woningen in beeld te brengen, wordt met deze indicator het gemiddelde percentage van het besteedbaar inkomen van huishoudens beschreven, dat wordt besteed aan de woonlasten. Dit wordt wel de woonquote genoemd. Bij dit besteedbare inkomen worden inkomensposten zoals huurtoeslag, koopsubsidie, hypotheekrenteaftrek en eigen woningforfait niet meegerekend. Bij het inzichtelijk maken van deze indicator is een onderscheid gemaakt tussen woningeigenaars en huurders. In vergelijking met de andere steden zijn Haagse huurder een relatief groot deel van hun inkomen kwijt aan woonlasten.

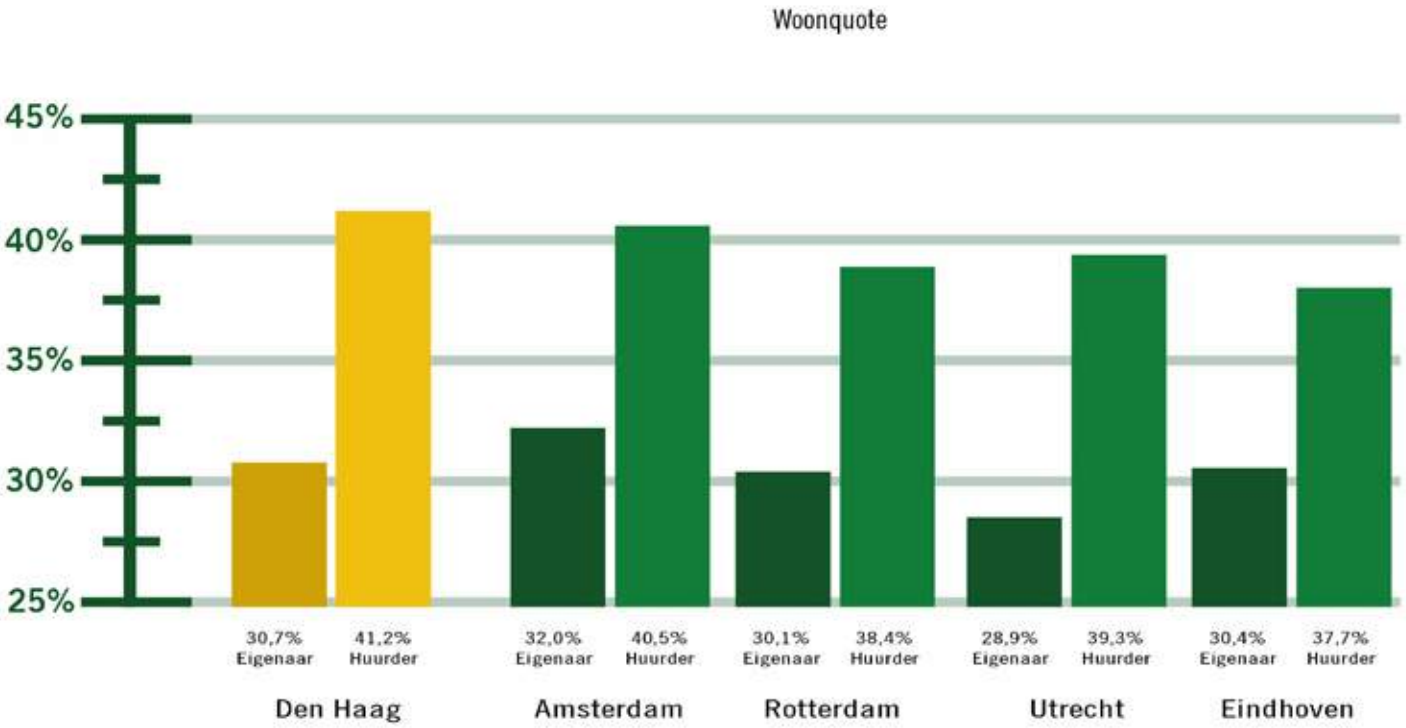

CBS 2018

Een betaalbare, toegankelijke en toekomstbestendige woningvoorraad in Den Haag

Woningmarkt

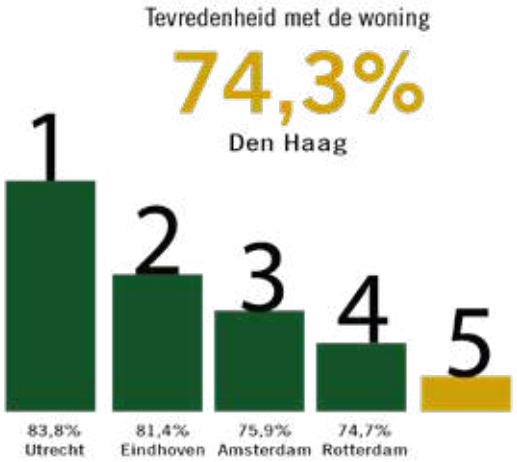

RMBW 2018

h. Tevredenheid woning

Naast de waardering van de omgeving van de woning, is ook van belang of de woning zélf past bij de wensen en behoeften van de burgers. Daarom is ook de mate waarin de burgers tevreden zijn met de eigenlijke woning in kaart gebracht. Met deze indicator wordt uitgedrukt welk aandeel van de particuliere huishoudens tevreden of zeer tevreden is met de huidige woning.

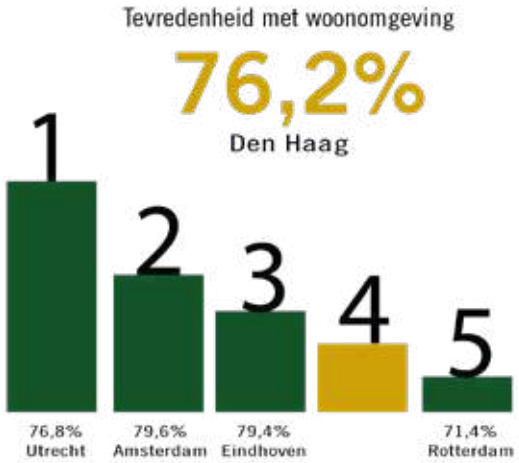

RMBW 2018

i. Tevredenheid woonomgeving

Bij het beoordelen van de bereikbaarheid van woonruimte voor de Haagse burgers, speelt ook de mate waarin deze woning en de omgeving daarvan past bij de wensen en behoeften van de burgers een belangrijke rol. Daarom is ook de mate waarin de burgers tevreden zijn met de woonomgeving in kaart gebracht. Met deze indicator wordt uitgedrukt welk aandeel van de particuliere huishoudens tevreden of zeer tevreden is met de buurt waarin de woning staat.

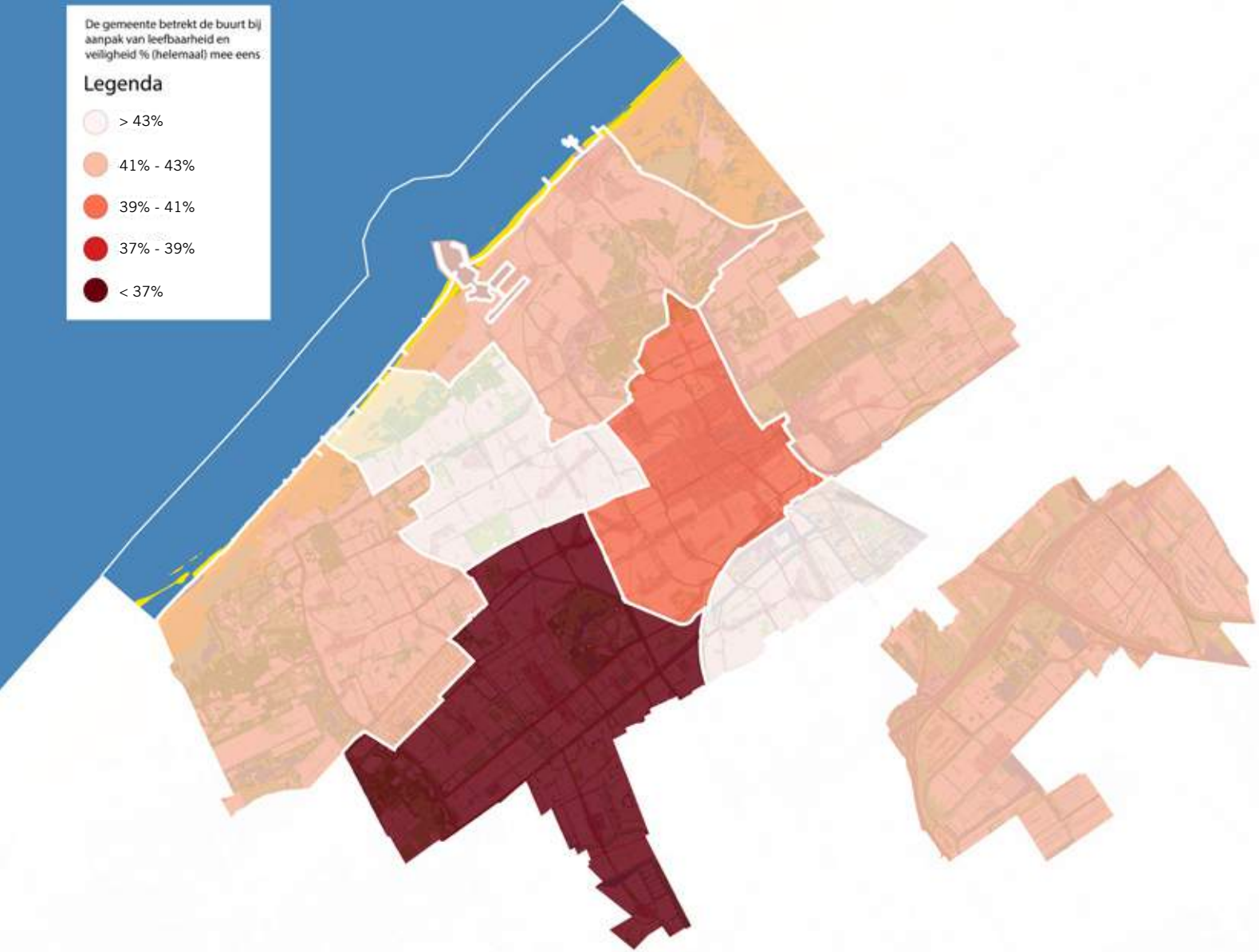

DHiC/Veiligheidsmonitor, 2019

AMBITIE 2

Een betaalbare, toegankelijke en toekomstbestendige woningvoorraad in Den Haag

Woningmarkt

j. Betrokkenheid bij buurtaanpak

In bewonersenquêtes wordt de Haagse ingezetenen gevraagd te reageren op de stelling: “De gemeente betrekt de buurt bij de aanpak van de leefbaarheid en veiligheid”. In deze indicator is het aandeel van de bewoners weergegeven dat antwoordde het daar (helemaal) mee eens te zijn. Voor Den Haag als geheel waren 2 op de 5 respondenten het daar mee eens. Tussen stadsdelen varieert het aandeel tevreden mensen tussen de 35 en 44 procent.

In de afgelopen zeven jaar neemt het aandeel van de bewoners dat zich betrokken voelt toe, waarbij met name de stadsdelen met een lagere score een lichte groei lieten zien.

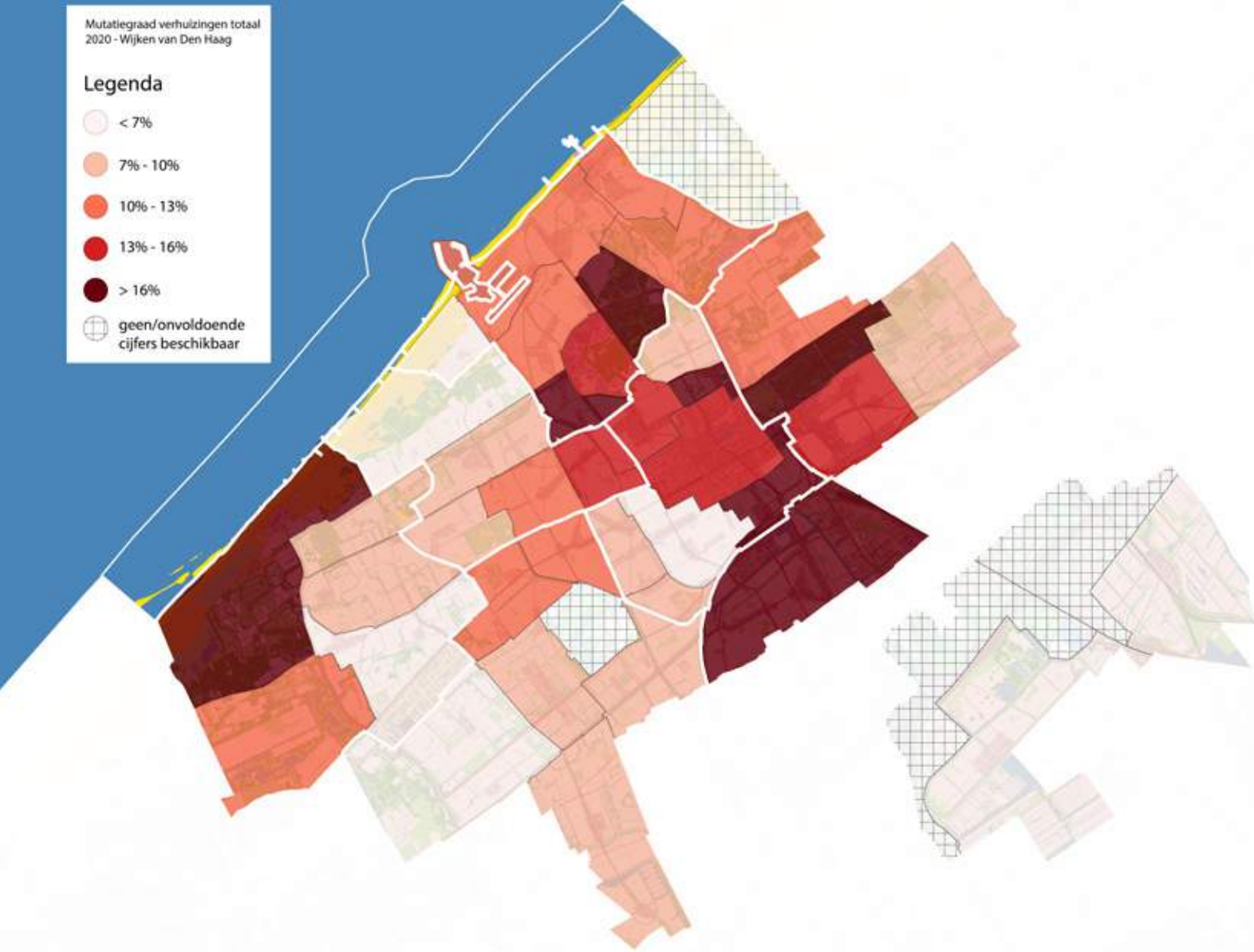

DHiC/DPZ, 2020

AMBITIE 2

Een betaalbare, toegankelijke en toekomstbestendige woningvoorraad in Den Haag

Woningmarkt

k. Verhuismobiliteit

Verhuismobiliteit is gedefinieerd als het aantal inwoners dat vertrekt uit een wijk, afgezet tegen het totaal aantal inwoners. De score op deze indicator hoeft niet meteen een gunstige of minder gunstige kwalificatie te zijn van het betreffende gebied en hangt deels ook samen met gebiedskenmerken (centrumgebied of woonwijk). Een hoge dynamiek of juist honkvastheid vormt vooral een typering van de wijk, waaraan zowel positieve als minder gunstige aspecten aan verbonden kunnen zijn. Het kan wel een vertrekpunt vormen bij de verdere analyse van de mate waarin het woningaanbod passend is, of een wijk toegankelijk is voor bredere doelgroepen en in andere gevallen of de kwaliteit van de leefomgeving aanleiding is voor vertrek.

Over de afgelopen 25 jaar neemt de verhuismobiliteit geleidelijk af.

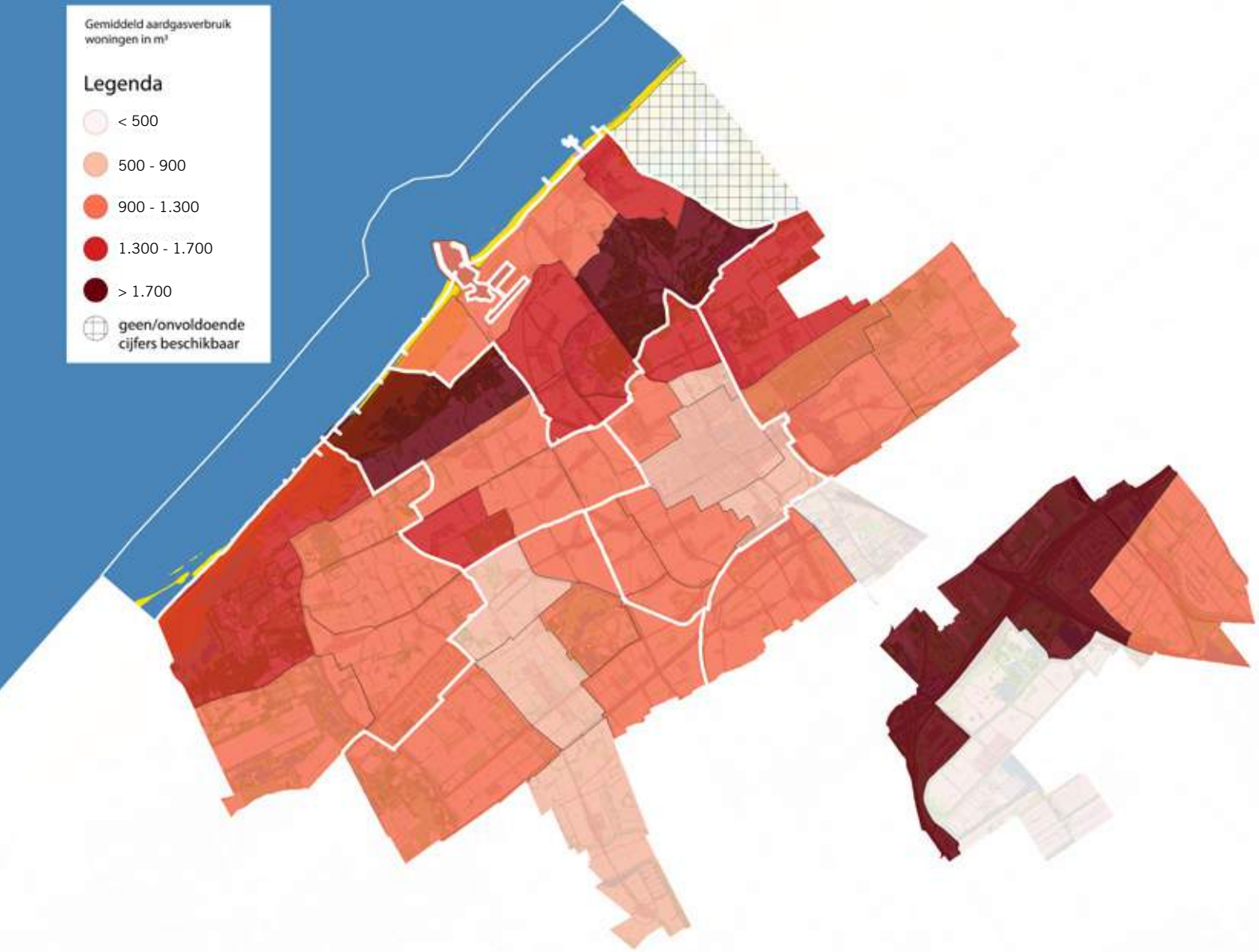

DHiC/CBS, 2019

AMBITIE 2

Een betaalbare, toegankelijke en toekomstbestendige woningvoorraad in Den Haag

Energiegebruik woningvoorraad

I. Aardgasverbruik

Om de duurzaamheid van de woningen in Den Haag in beeld te brengen, is de gemiddelde stookbehoefte (uitgerukt als aardgasverbruik op jaarbasis) in kaart gebracht.
Bij de vergelijking met andere steden dient een belangrijke kanttekening te worden geplaatst: woningen die aangesloten zijn op een warmtenet gebruiken alleen kookgas of helemaal geen aardgas. In een gemeente waar veel van deze woningen aanwezig zijn, zal het gemiddeld gasgebruik daardoor omlaag worden getrokken. Het aandeel woningen op warmtenet verschilt sterk tussen de steden en vormt, naast bijvoorbeeld bouwperiode, een belangrijke factor in de verklaring van onderlinge verschillen.

Gemiddeld aardgasverbruik woningen (in m³)

1.000m³

Den Haag

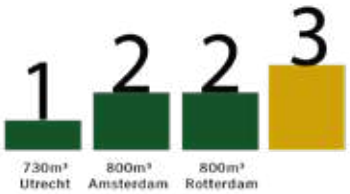

Den Haag in Cijfers 2019

Alle vier steden lieten in de periode 2015-2019 een vergelijkbare trend zien, per saldo is dat een geleidelijke, lichte afname.

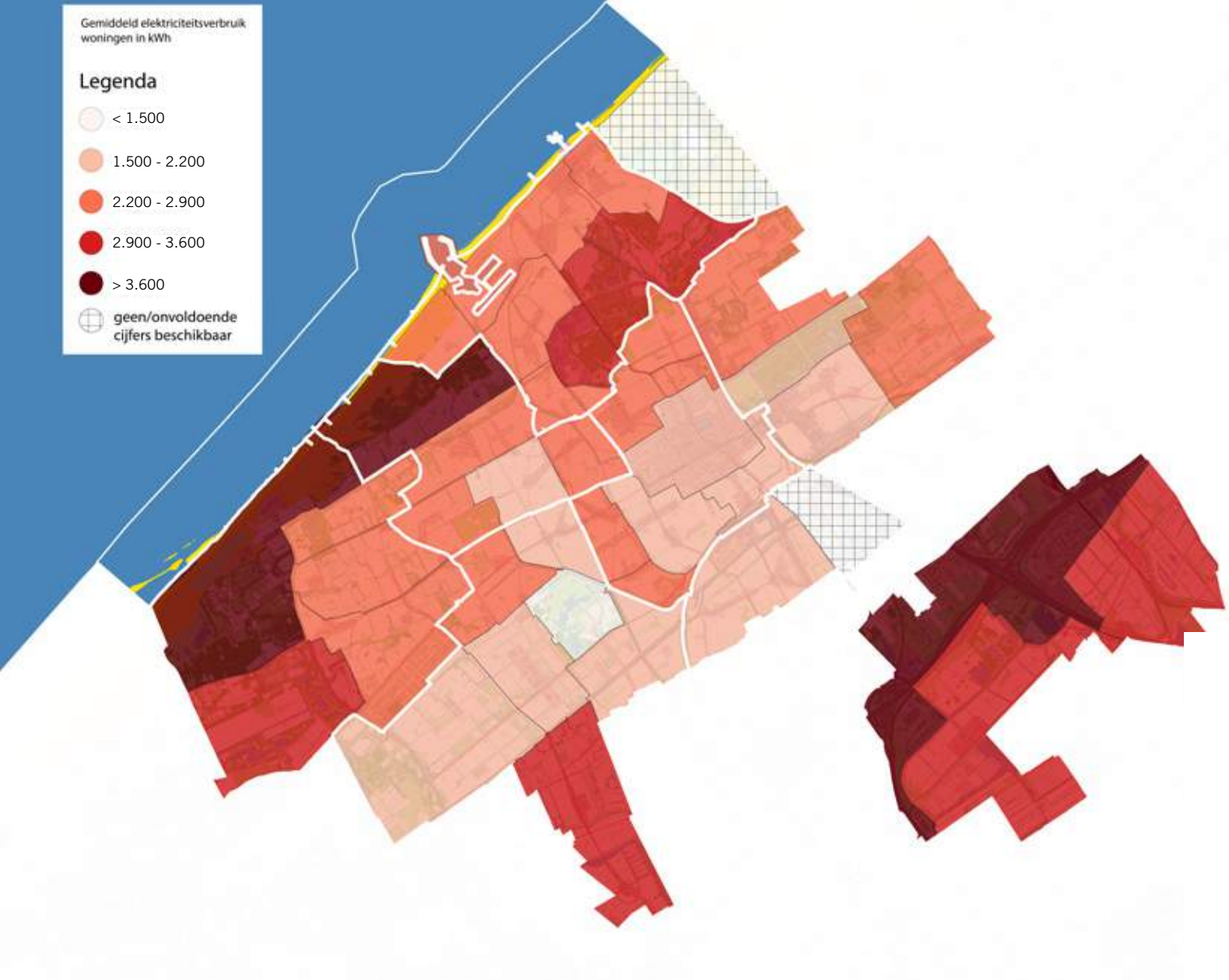

DHiC/CBS, 2019

AMBITIE 2

Een betaalbare, toegankelijke en toekomstbestendige woningvoorraad in Den Haag

Energiegebruik woningvoorraad

m. Elektriciteitsgebruik

Elektriciteitsgebruik wordt gemeten als het gemiddeld jaarverbruik voor elektriciteit op individuele aansluitingen van particuliere woningen, zoals berekend vanuit de aansluitingenregisters van de energienetbedrijven. De eigen opwekking van elektriciteit, bijvoorbeeld met zonnepanelen, is niet bekend en dus ook niet inbegrepen in het gemiddelde jaarverbruik. Ook collectieve verbruiken van bijvoorbeeld liftinstallaties of hal-/galerijverlichting zijn niet meegeteld bij de berekening. Amsterdam laat op de thema een opvallend gunstiger cijfer zien dan de andere drie grote steden, waartussen de verschillen minimaal zijn.

DHiC 2019

In alle vier grote steden is een continue afname van gemiddeld electriciteitsgebruik te zien tussen 2015 en 2019. Voor Den Haag is de afname 5,6 procent; bij de andere drie steden is de afname groter geweest (6,9 tot 9,0 procent).

AMBITIE 3.

EEN KLIMAATBESTENDIG, KLIMAATNEUTRAAL EN NATUURINCLUSIEF DEN HAAG

AMBITIE 3

Een klimaatbestendig, klimaatneutraal en natuurinclusief Den Haag

Den Haag is een groene en leefbare stad.
Wij zijn aantrekkelijk voor bewoners, bezoekers en bedrijven. Wijken, straten en gebouwen richten we zo in dat deze geen CO_2 uitstoten, deze goed tegen hevige regen of extreme droogte kunnen en deze rekening houden met verschillende soorten dieren en planten.

De kust is sterk.
De zeespiegel stijgt. Hier hebben we in Den Haag extra aandacht voor. We blijven de kust daarom voortdurend versterken. Om zo de stad en het land hierachter te beschermen.

Den Haag is een duurzame stad.
Wij streven naar een ‘circulaire economie’. Dat betekent dat we geen afval hebben en grondstoffen steeds opnieuw gebruiken. Zo belasten we het milieu zo min mogelijk.

Sommige stoffen leiden, wanneer ze in dampkring om de aarde komen, tot opwarming van de aarde. De uitstoot (emissie) van deze broeikasgassen in Den Haag vormt een bijdrage aan klimaatverandering en is daarmee één van de risico’s bij deze ambitie. Gevolgen van klimaatverandering zijn onder meer merkbaar in de vorm van perioden van hevige regenbuien afgewisseld door droogte en hitte. Een aantal effecten daarvan brengen we in beeld. Deze indicatoren vormen bouwstenen voor beleid gericht op verminderen van deze effecten (mitigatie) en waar nodig het aanpassen van de fysieke leefomgeving (adaptatie). Onder de noemer verduurzaming zijn een aantal indicatoren daarvoor opgenomen, waarbij de nadruk ligt op schone energiebronnen, vergroening van daken en zuinige woningen. Natuurgebieden in en rond de stad bieden een belangrijk tegenwicht tegen de nadelen van verstedelijking. De kwaliteit van de natuurlijke leefomgeving is tot uitdrukking gebracht in rijkdom aan dieren en planten (biodiversiteit).

INDICATOREN

Risico’s
a. Broeikasgasemissies
b. Risico wateroverlast
c. Risico hittestress
d. Risico droogte

Verduurzaming
e. Zonnepanelen en zonnecollectoren
f. Zonnepanelen op particuliere woningen
g. Oppervlak groene daken
h. Vervanging gasnet
i. Energielabel woningen

Natuur
j. Natuurgebieden in relatie tot aantal inwoners
k. Natuur en bos binnen stedelijk grondgebied
l. Groengebieden en ecologische verbindingszones
m. Biodiversiteit

TERUG NAAR DE INHOUDSOPGAVE

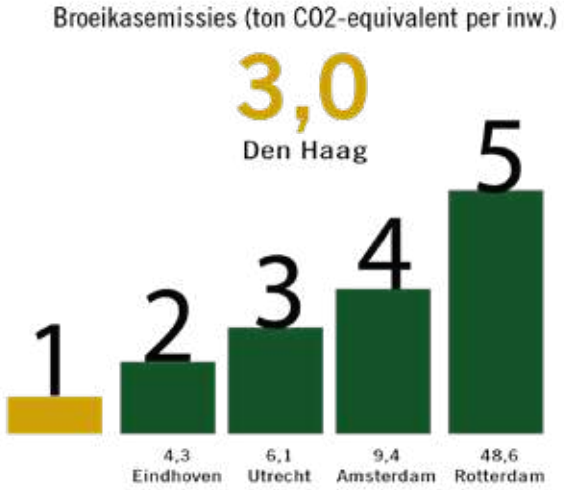

RMBW 2018

a. Broeikasgasemissies

Hoewel de gemeente Den Haag verduurzaamt, draagt het wonen, werken en recreëren binnen de stadsgrenzen bij aan de uitstoot van broeikasgassen. Om inzicht te geven in de bijdrage van Den Haag aan de totale uitstoot van broeikasgassen, is de totale uitstoot van deze gassen (CO2, CH4, N2O, HFK, PFK en SF6) uitgedrukt in CO_2-equivalenten per inwoner van de gemeente Den Haag, per jaar uitgedrukt. De uitstoot van broeikasgassen wordt veroorzaakt door industriële activiteiten, het gebruik van (brandstofvoortgedreven) vervoersmiddelen, stookinstallaties en veehouderijen.

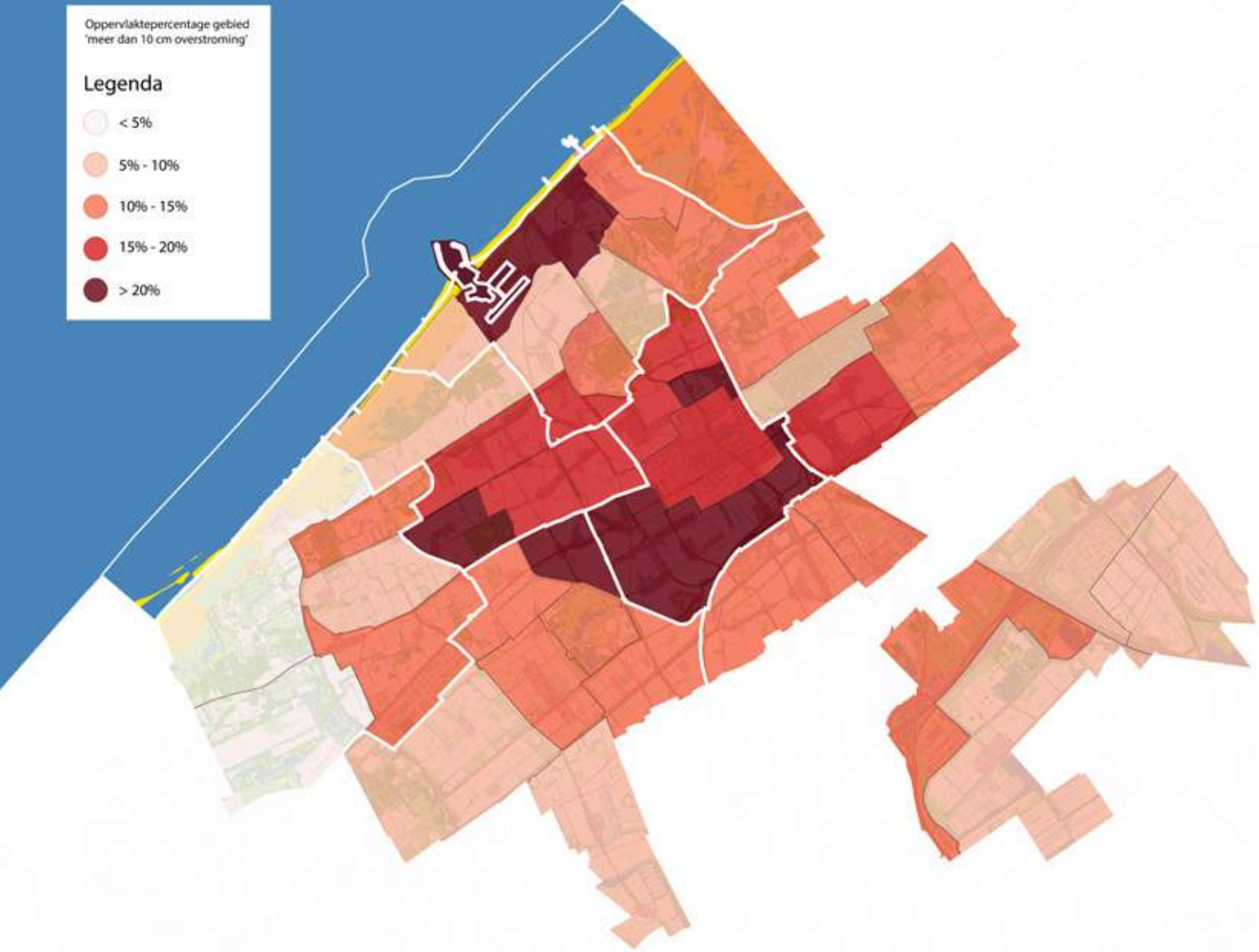

DHiC/Klimaatatlas, 2021

AMBITIE 3

Een klimaatbestendig, klimaatneutraal en natuurinclusief Den Haag

Risico's

b. Risico wateroverlast

Den Haag is een stad aan en in het water. De gevolgen van de verandering van het klimaat en de daarmee samenhangende toename van zware regen zijn van invloed op de klimaatbestendigheid van de stad. Met deze indicator is inzichtelijk gemaakt welk percentage van het totale oppervlak van de stadswijken na extreme regenbuien van 70 millimeter in een uur, met meer dan 10 cm onder water komt te staan.

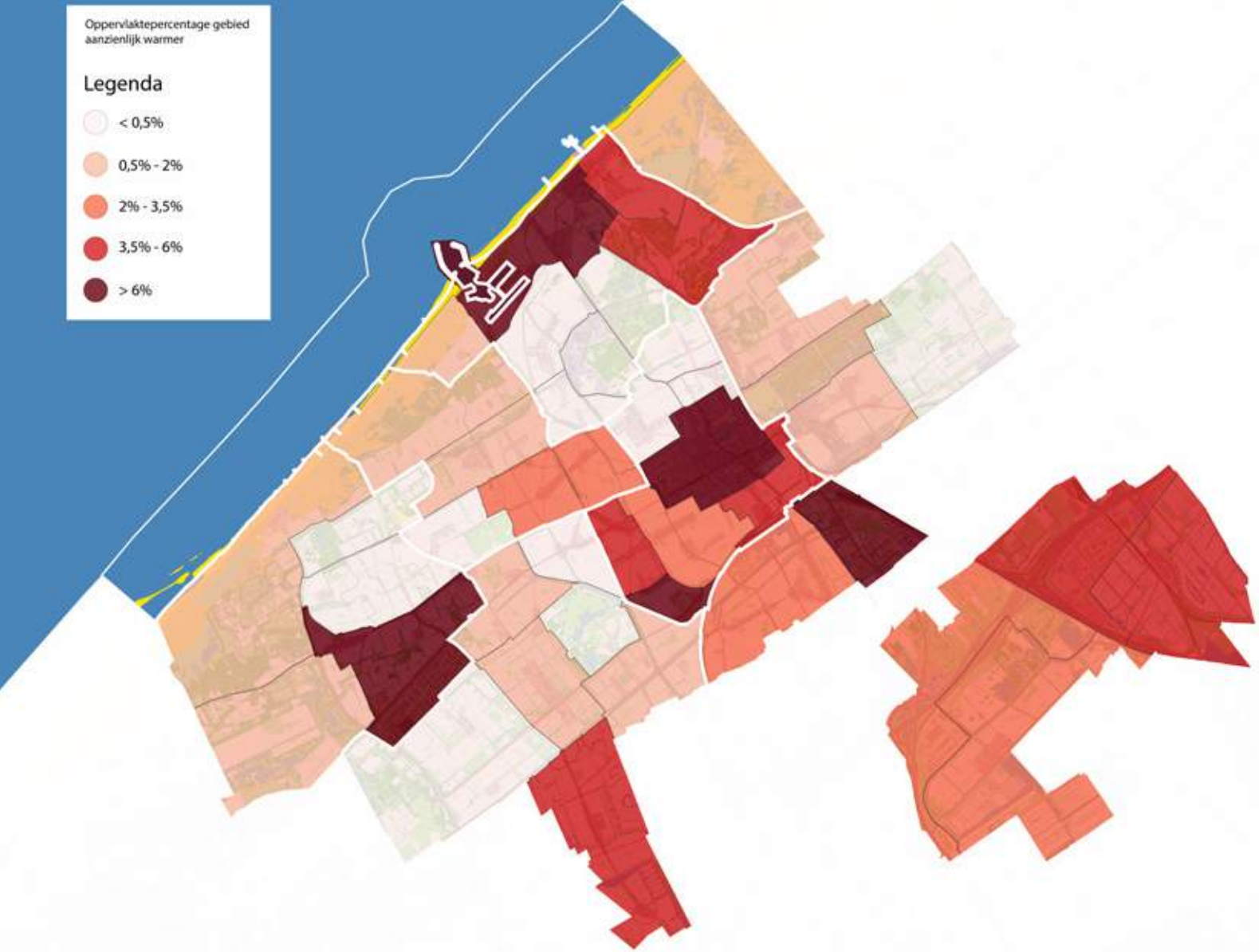

DHiC/Klimaatatlas, 2021

AMBITIE 3

Een klimaatbestendig, klimaatneutraal en natuurinclusief Den Haag

Risico's

c. Risico hittestress

Den Haag is net als andere steden relatief 'hard', veel steen en minder zacht oppervlak. De mate van stenigheid gaat hand in hand met de mate waarin een omgeving door invloed van zonnestraling opwarmt. Hierdoor kan lokaal de temperatuur aanzienlijk hoger komen te liggen dan de weersvoorspellingen aangeven. In stedelijk gebied kan de temperatuur in de stad tot enkele graden hoger oplopen dan in het omringende landelijke gebied. Dit maakt dat in stedelijk gebied sprake is van aantoonbare gezondheidsrisico's. In deze indicator komt het aandeel van het wijkoppervlak dat zeer gevoelig is voor warmtestress tot uitdrukking.

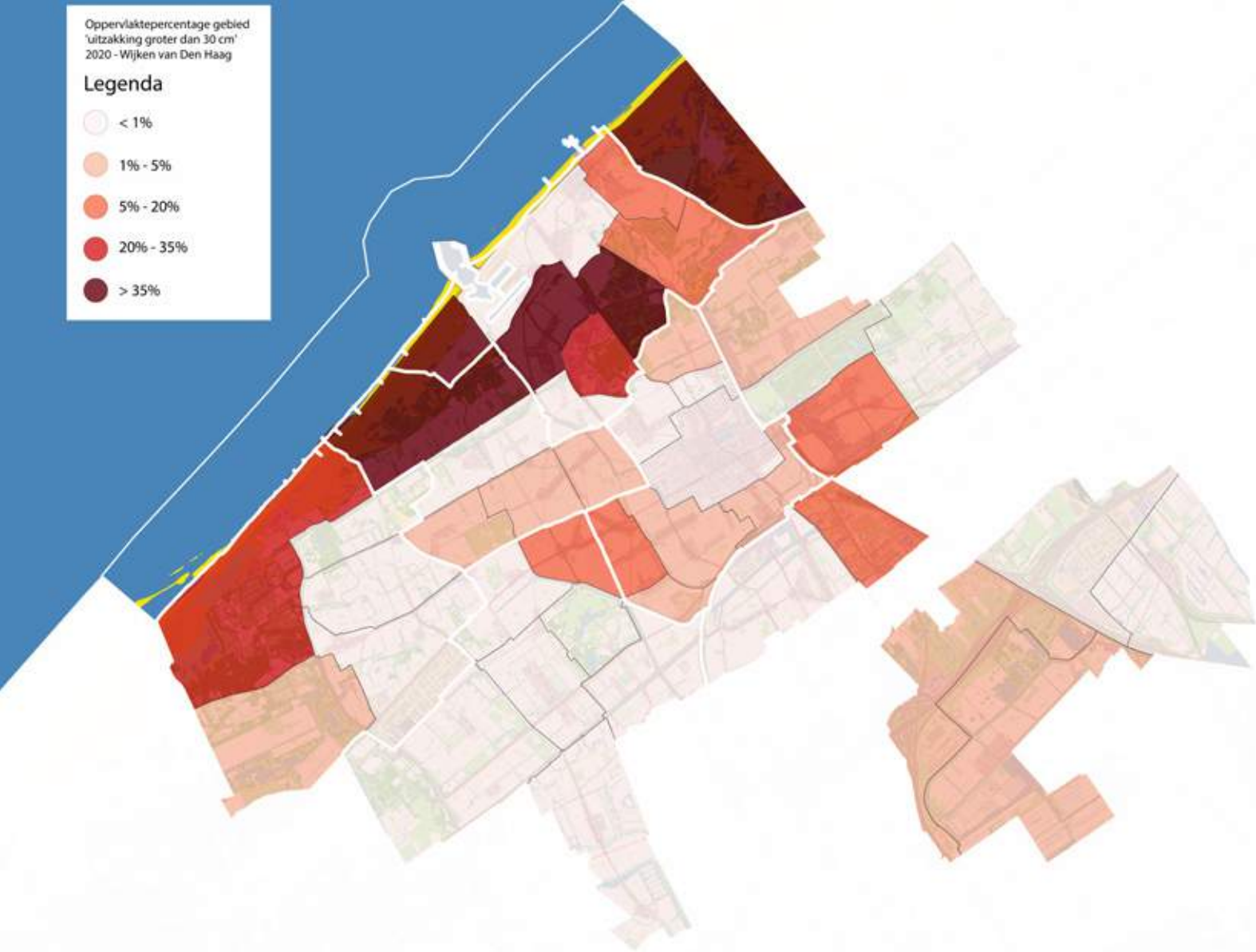

DHiC/Klimaatatlas, 2020

AMBITIE 3

Een klimaatbestendig, klimaatneutraal en natuurinclusief Den Haag

Risico's

d. Risico droogte

In de Klimaatatlas wordt naar droogterisico's gekeken met een 'stress scenario' van twee droge jaren.
Met deze indicator is het percentage van het totale wijkoppervlak uitgedrukt, waarvan de bodemdaling over twee droge jaren 3 millimeter of meer zal bedragen. De klimaatscenarios geven aan dat droge jaren vaker voorkomen. En als droge jaren vaker voorkomen, dan versterkt dit de ernst. Dit kan er toe leiden dat funderingen droog komen te staan en/of dat er bodemdaling optreedt. Bodemdalingen van enkele millimeters of minder per jaar, zullen door de loop van tientallen jaren van invloed zijn op de bebouwing, bebouwbaarheid en bewoonbaarheid van Den Haag. Bodemdaling in 2018/2019 was op de ergste plekken 3-4 millimeter.

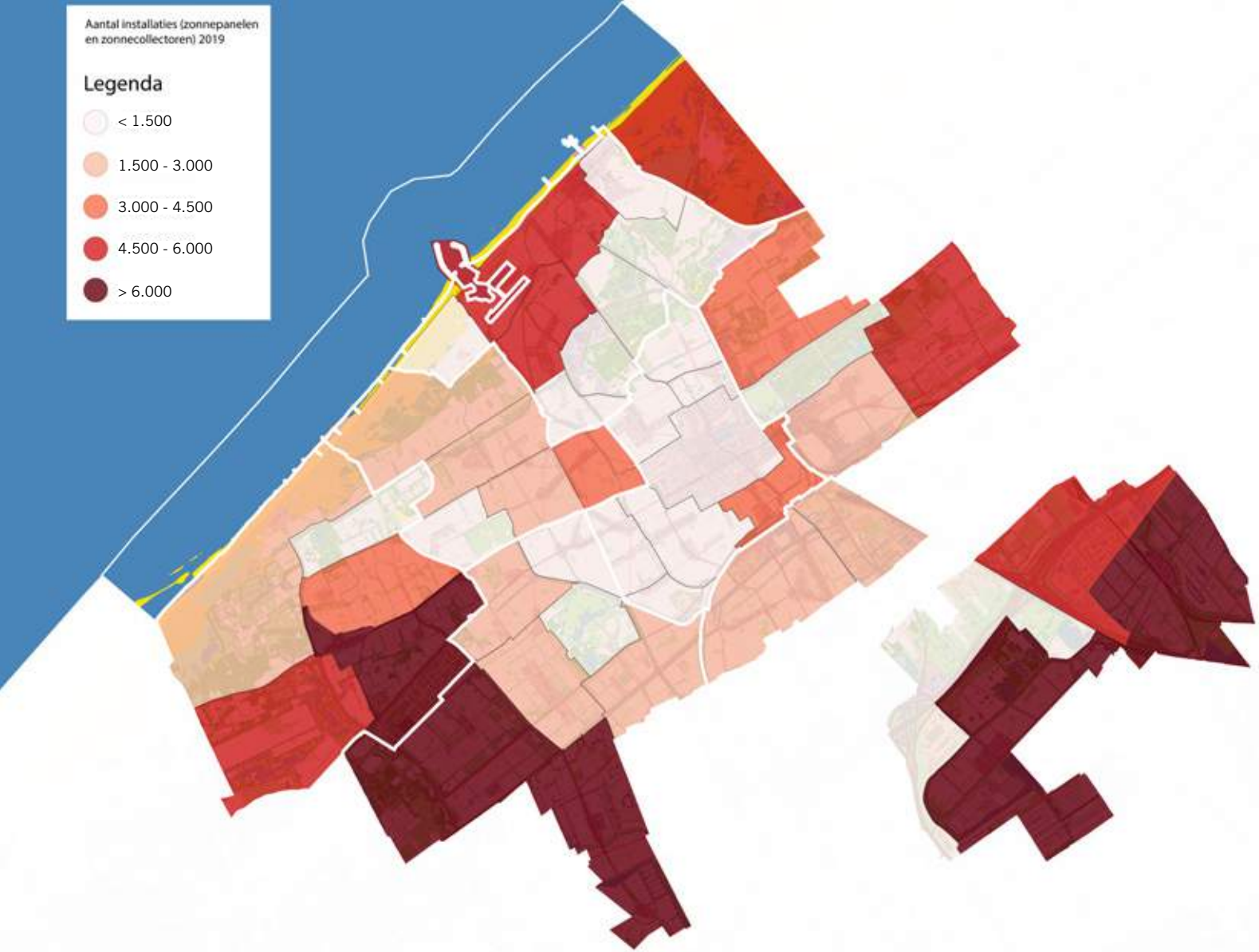

AMBITIE 3

Een klimaatbestendig, klimaatneutraal en natuurinclusief Den Haag

Verduurzaming

e. Zonnepanelen en zonnecollectoren

De stedelijke omgeving biedt veel mogelijkheden voor decentrale opwekking van schone energie. Deze kaart geeft inzicht in de ontwikkeling van installaties gericht op zonne-energie, in de vorm van het aantal geïnstalleerde zonnepanelen en zonnecollectoren per wijk.

DHiC/DSO/GI&E, 2019

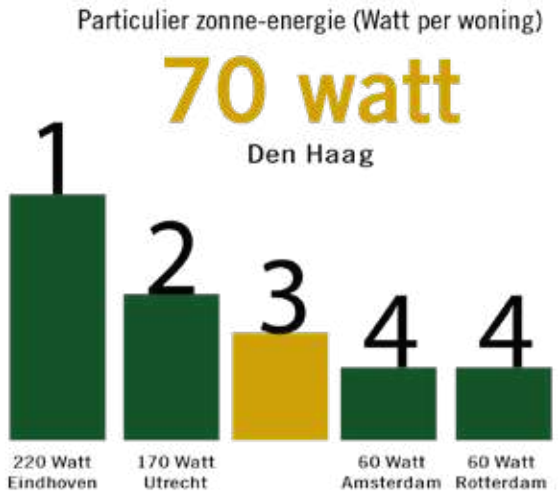

RMBW 2018

f. Zonnepanelen op particuliere woningen

Naast het aantal geïnstalleerde zonnepanelen, is natuurlijk ook de daarmee opgewekte energie van belang. Het opgewekte elektrische vermogen is bepaald op basis van de registratie van de geïnstalleerde zonnepanelen in het PIR en CertiQ en de aanvraag voor subsidieregeling, BTW-aftrek. Eindhoven en Utrecht lopen van de vijf grote steden voorop.

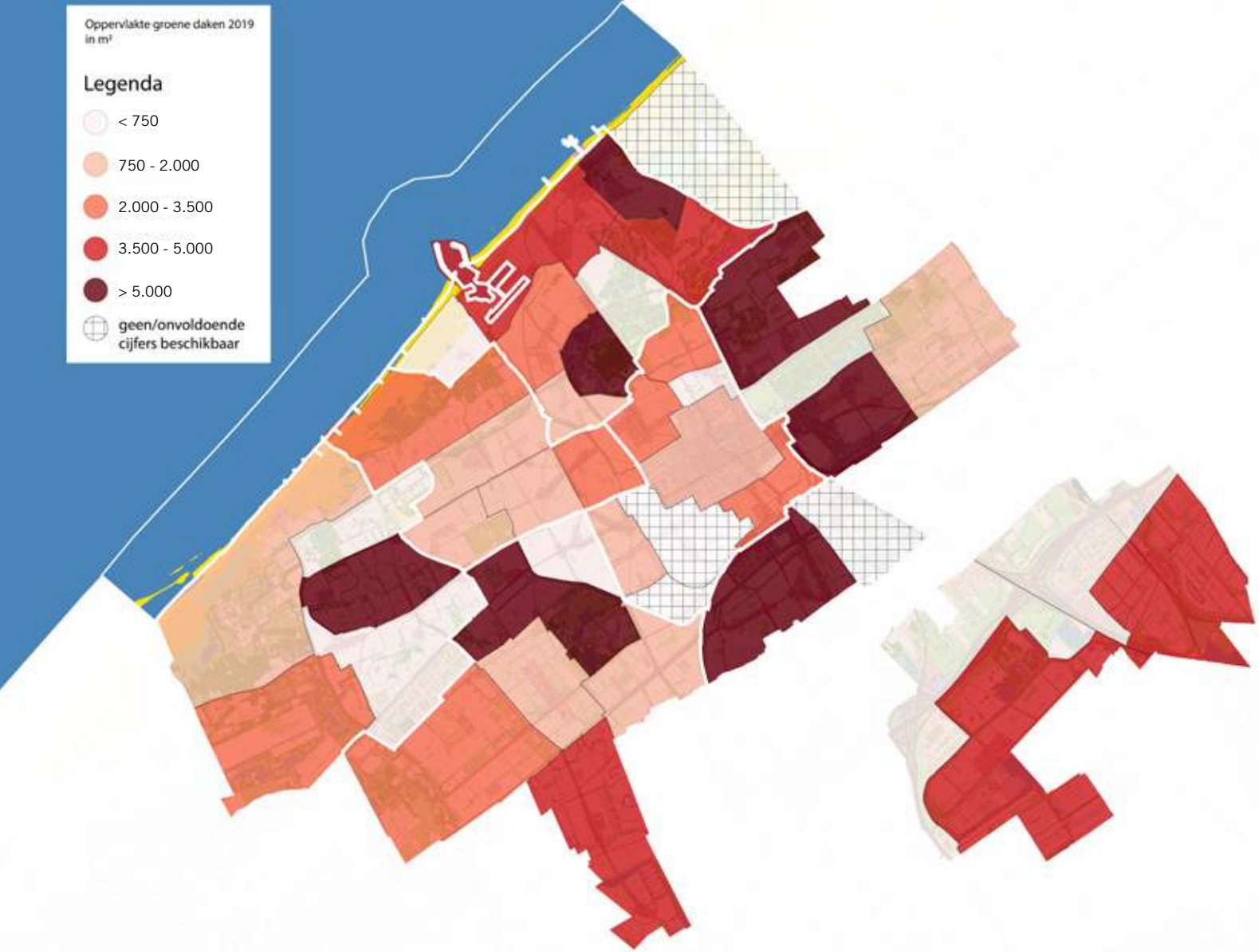

AMBITIE 3

Een klimaatbestendig, klimaatneutraal en natuurinclusief Den Haag

Verduurzaming

g. Oppervlak groene daken

Hittestress en wateroverlast kunnen worden tegengegaan door het aanleggen van groene daken (daken met beplanting met grassen en vetkruid). Groene daken zijn koeler dan gewone daken doordat de planten op het dak water verdampen en ze meer zonnewarmte terugkaatsen. In de zomer is het zowel in het gebouw als eromheen gemiddeld zo'n 4 graden koeler. Bovendien houden groene daken water langer vast en dragen zij bij aan vergroting van de biodiversiteit. In deze indicator is daarom het oppervlakte van bestaande groene daken binnen de Haagse wijken weergegeven.

DHiC/DSO/GI&E, 2019

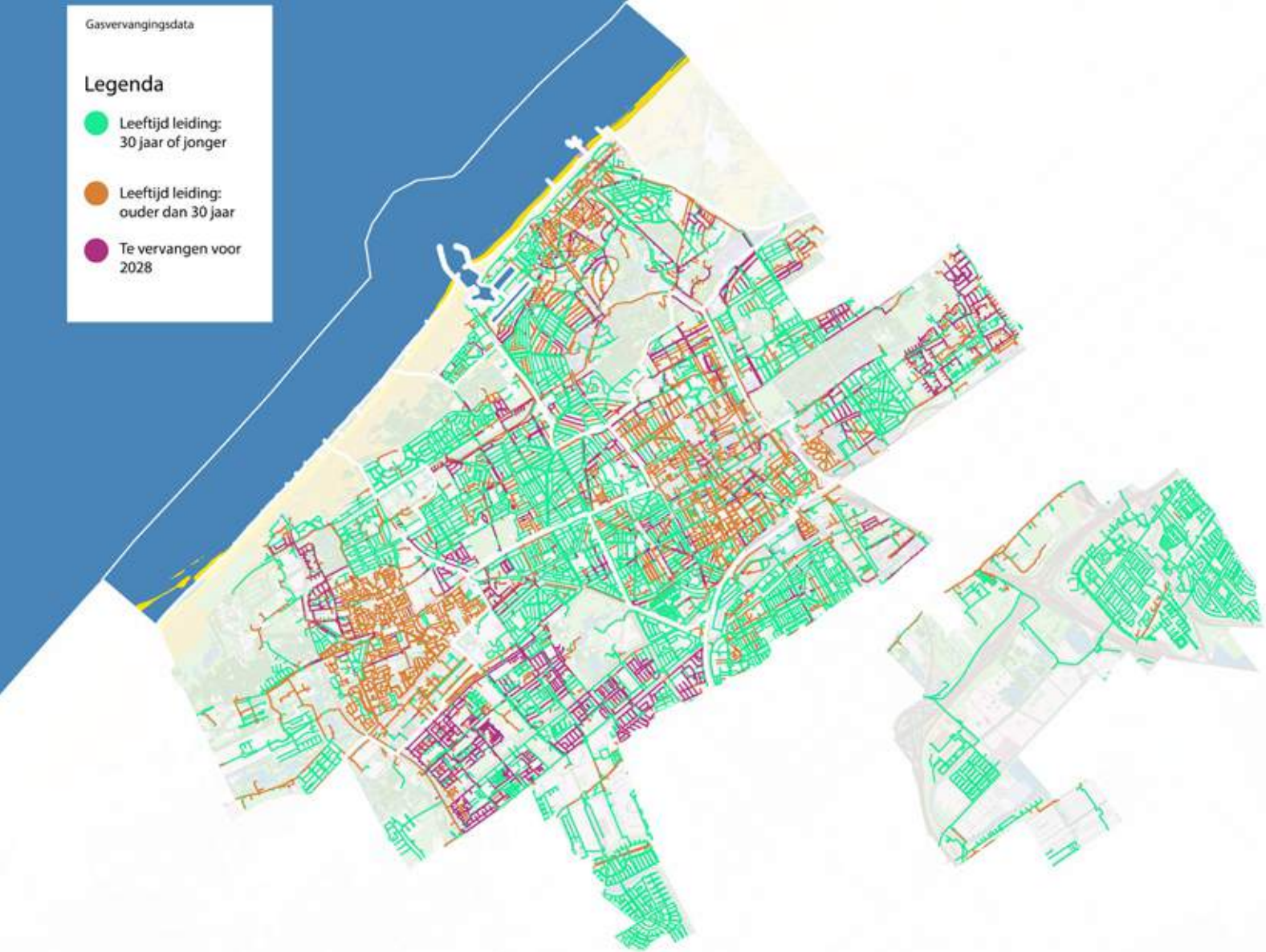

AMBITIE 3

Een klimaatbestendig, klimaatneutraal en natuurinclusief Den Haag

Verduurzaming

h. Vervanging gasnet

Den Haag moet net als de rest van Nederland van het gas af. Het bestaande netwerk aan gasleidingen binnen de stad is in de loop van de afgelopen decennia gegroeid. Een deel van het oude netwerk bestaat nog uit grijs gietijzeren leidingen. Deze leidingen zijn niet geschikt voor alternatieven voor aardgas, zoals (groen)waterstofgas. Deze oudere leidingen komen ook vanwege het reguliere onderhoud aan het gasnetwerk als eerste in aanmerking voor vernieuwing naar kunststof leidingen, die wél geschikt zijn voor doorgifte van (groen) waterstofgas. Door het in kaart brengen van de ouderdom van het aardgasnetwerk, kunnen strategische keuzes worden gemaakt in de transitie naar duurzame vormen van energievoorziening in wijken.

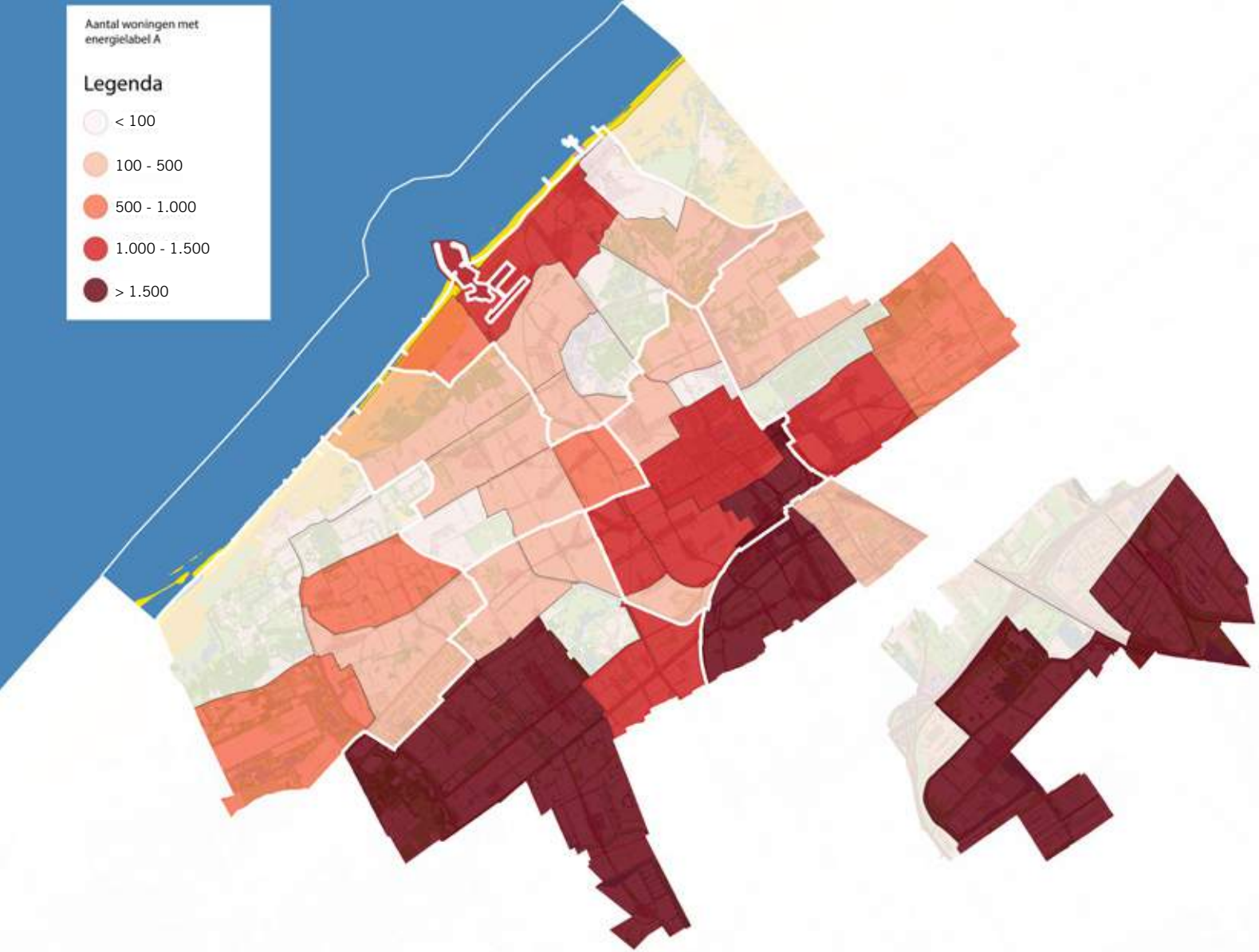

DHiC/RVO, 2021

AMBITIE 3

Een klimaatbestendig, klimaatneutraal en natuurinclusief Den Haag

Verduurzaming

i. Energielabel woningen (A)

De mate van energiebehoefte is sterk afhankelijk van de energieprestatie van de gebouwen binnen de gemeente. Woonhuizen hebben allen een energielabel toegewezen gekregen. De woningen met de beste energieprestatie hebben daarbij het label A, A+ of A++ gekregen. In deze indicator zijn per wijk het aantal woningen aangegeven dat een label F, C en A (incl. A+ en A++) heeft gekregen. Daarbij is uitgegaan van RVO gegevens (gekoppeld aan de Basisadministratie Adressen en Gebouwen 2021). Woningen met energielabel A en hoger zijn vooral te vinden in wijken met recente nieuwbouw en naoorlogs corporatiebezit waar reeds verduurzaming plaatsvond.

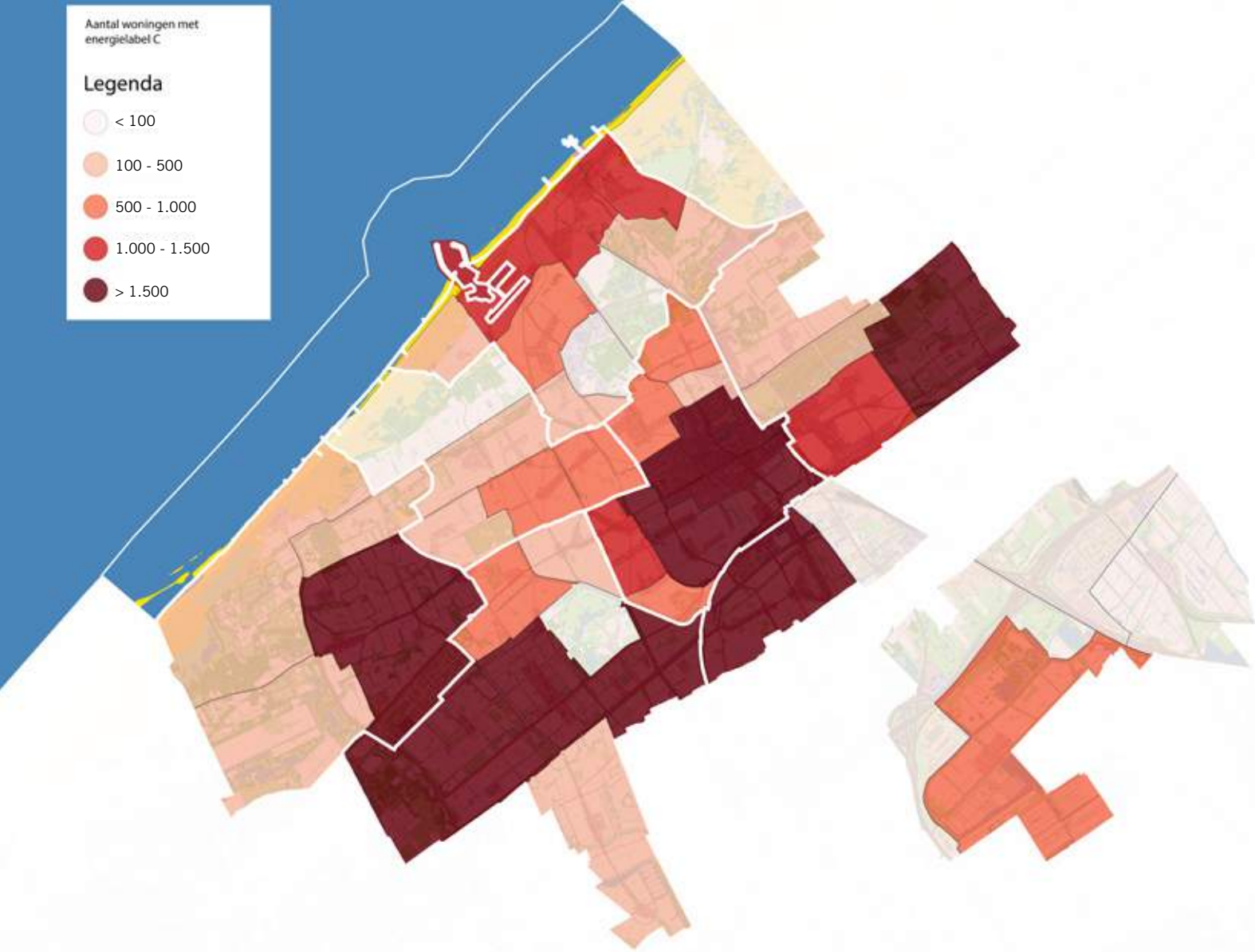

DHiC/RVO, 2021

AMBITIE 3

Een klimaatbestendig, klimaatneutraal en natuurinclusief Den Haag

Verduurzaming

i. Energielabel woningen (C)

De mate van energiebehoefte is sterk afhankelijk van de energieprestatie van de gebouwen binnen de gemeente. Woonhuizen hebben allen een energielabel toegewezen gekregen. De woningen met de beste energieprestatie hebben daarbij het label A, A+ of A++ gekregen. In deze indicator zijn per wijk het aantal woningen aangegeven dat een label F, C en A (incl. A+ en A++) heeft gekregen. Daarbij is uitgegaan van RVO gegevens (gekoppeld aan de Basisadministratie Adressen en Gebouwen 2021). Woningen met energielabel C zijn vooral te vinden in wijken met naoorlogs corporatiebezit waar reeds verduurzaming plaatsvond en in het centrum.

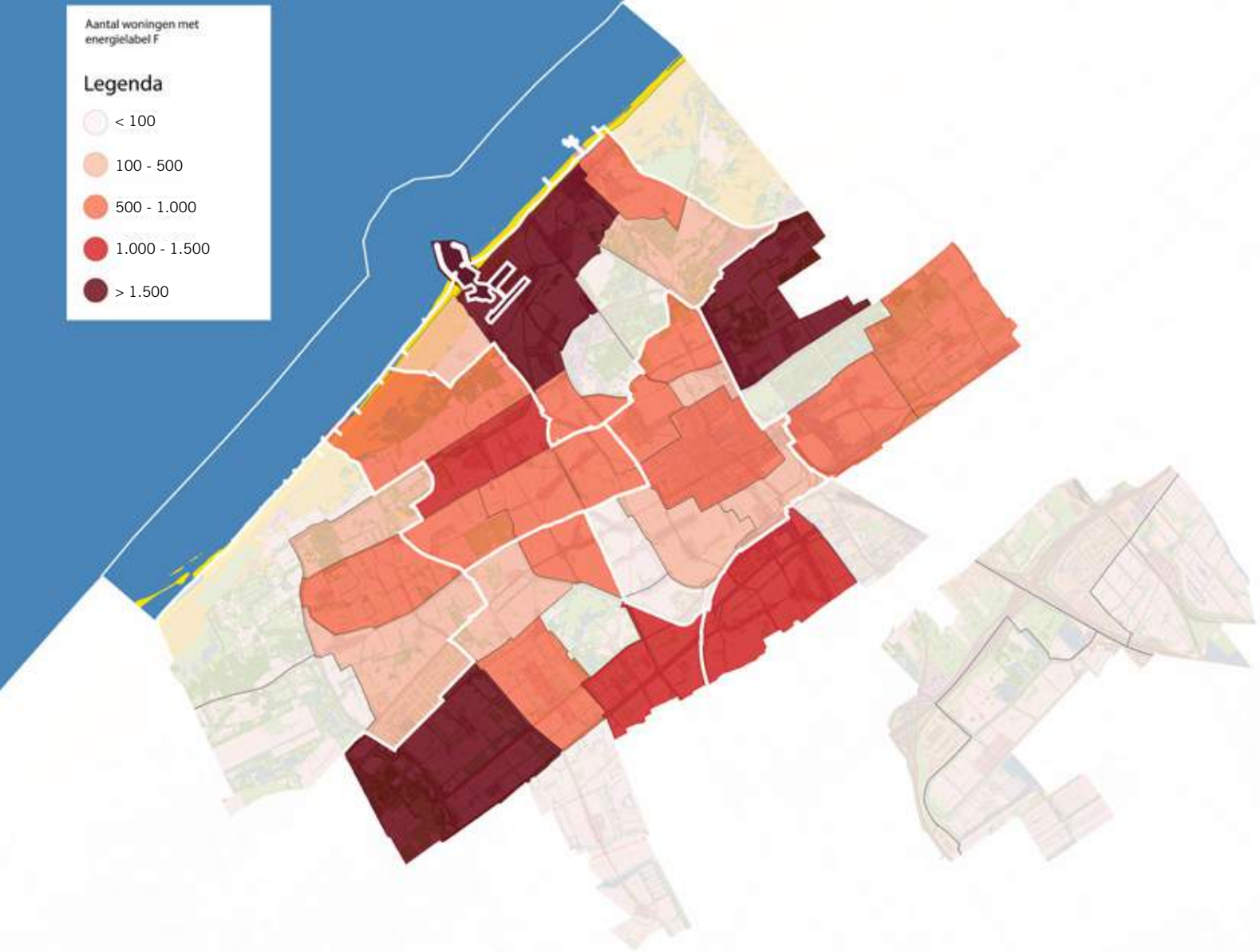

DHiC/RVO, 2021

AMBITIE 3

Een klimaatbestendig, klimaatneutraal en natuurinclusief Den Haag

Verduurzaming

i. Energielabel woningen (F)

De mate van energiebehoefte is sterk afhankelijk van de energieprestatie van de gebouwen binnen de gemeente. Woonhuizen hebben allen een energielabel toegewezen gekregen. De woningen met de beste energieprestatie hebben daarbij het label A, A+ of A++ gekregen. In deze indicator zijn per wijk het aantal woningen aangegeven dat een label F, C en A (incl. A+ en A++) heeft gekregen. Daarbij is uitgegaan van RVO gegevens (gekoppeld aan de Basisadministratie Adressen en Gebouwen 2021). Scheveningen, Benoordenhout en delen van Escamp kennen veel woningen met energielabel F.

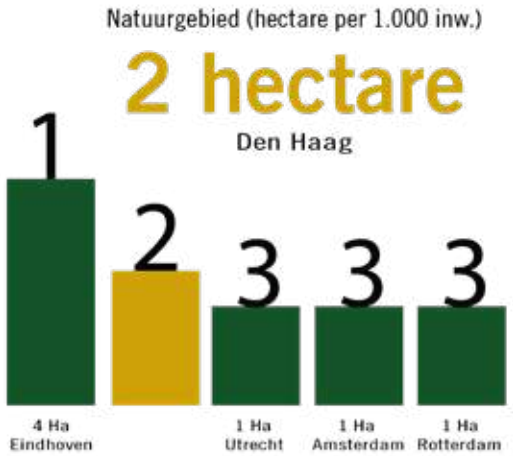

RMBW 2015

j. Natuurgebieden in relatie tot aantal inwoners

Om natuurinclusief te zijn, moet de gemeente Den Haag over natuurgebieden beschikken. Daarom is de Staat van de Leefomgeving op gebied van natuurinclusiviteit deels beschreven door het in kaart brengen van het areaal bos en open natuurlijk gebied in hectare, per 1.000 inwoners.

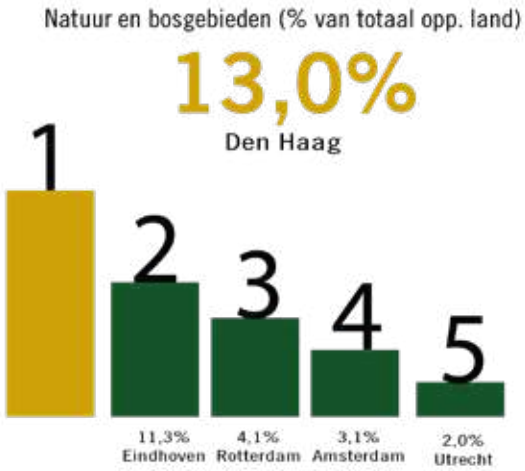

RMBW 2015

k. Natuur en bos binnen stedelijk grondgebied

Naast het oppervlak natuur dat per 1.000 inwoners binnen de gemeente Den Haag beschikbaar is, is ook het aandeel bos en open natuurlijk gebied binnen het totale grondgebied van de gemeente Den Haag inzichtelijk gemaakt. Den Haag kent een relatief groot aandeel natuur- en bos binnen het gemeentelijk grondgebied.

AMBITIE 3

Een klimaatbestendig, klimaatneutraal en natuurinclusief Den Haag

Natuur

I. Groengebieden en ecologische verbindingszones

In dit kaartbeeld is het natuurnetwerk van Den Haag, zoals geregistreerd in het beheersysteem van de gemeente weergeven. De groengebieden binnen de gemeentegrenzen, de ecologische verbindingszones, hoofdbomenstructuur en Natura 2000 gebieden vormen gezamenlijk het groene raamwerk voor de ecologische staat van de leefomgeving binnen de gemeente Den Haag.

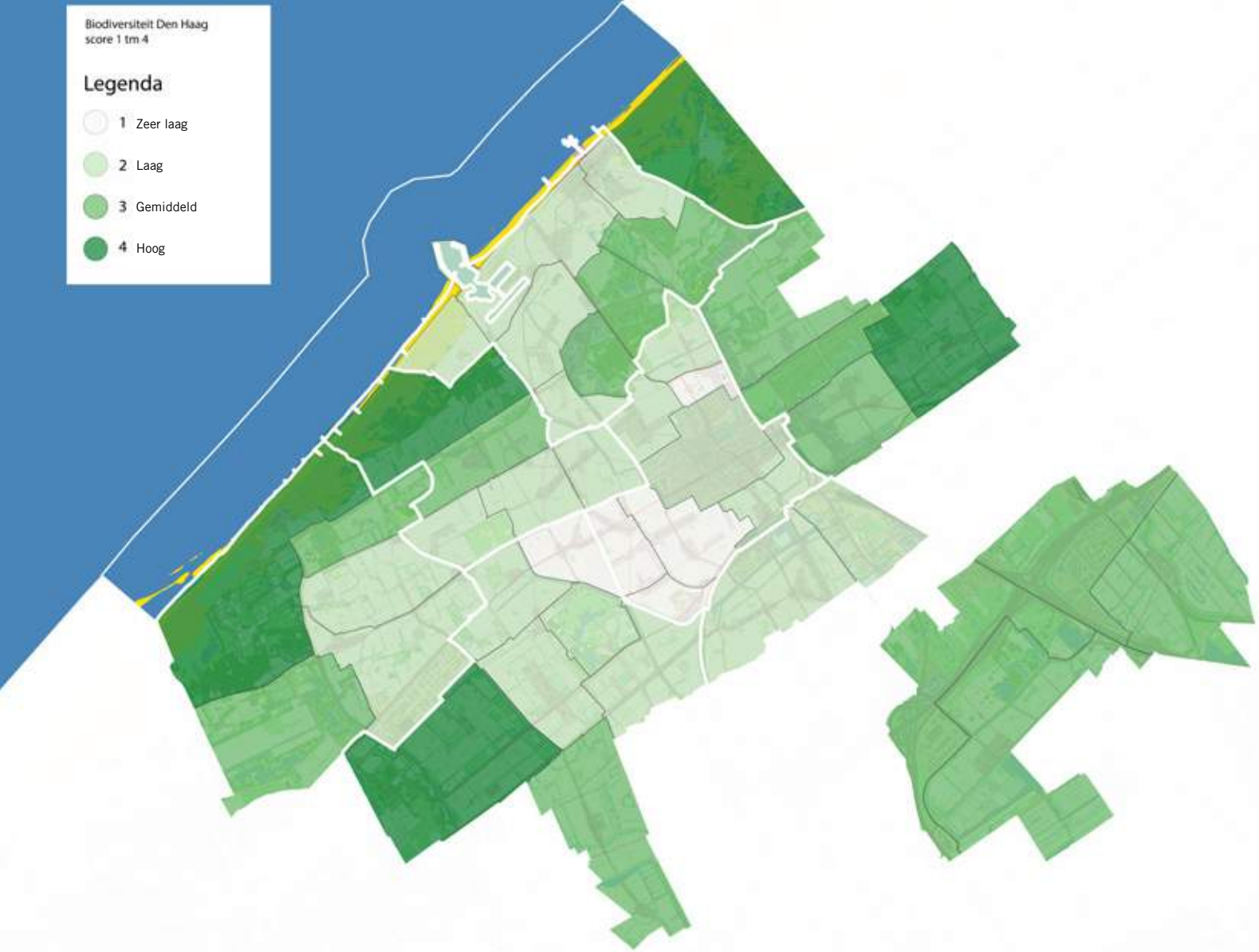

Natuurwaardenkaart Den Haag, 2018

AMBITIE 3

Een klimaatbestendig, klimaatneutraal en natuurinclusief Den Haag

Natuur

m. Biodiversiteit

De Natuurwaardenkaart Den Haag (RIS 299279, 2018) geeft een indicatie van de biodiversiteit in Den Haag. We vinden de hoogste biodiversiteit in onze bossen en duinen en de wijken die daar tegen aanliggen. Rustenburg en Oostbroek, Schildersbuurt, Transvaalkwartier en Groente- en Fruitmarkt bevatten weinig voor planten en dieren geschikt groen en daar is de biodiversiteit dan ook het laagst. Een gemiddelde biodiversiteit vinden we aan de randen van de stad en in het stadsdeel Leidschenveen-Ypenburg. De wijken van dit stadsdeel bevatten veel (wijk)groen en/of water. De natuurwaardenkaart is gebaseerd op waarnemingen in de 10-jaar periode 2007-2016 van de volgende soorten: broedvogels; vleermuizen; landzoogdieren; reptielen; amfibieën & zoetwatervissen; libellen; dagvlinders; sprinkhanen & krekels; vaatplanten.

De biodiversiteit staat in Nederland onder druk en de toenemende stedelijke verdichting versterkt die ontwikkeling. Tegelijkertijd wordt onder meer met ecologische verbindingszones, ecologische inrichting en beheer van de publieke ruimte en natuurinclusief bouwen door Den Haag ingezet op versterking van natuurwaarden en biodiversiteit.

4.

AMBITIE

EEN ECONOMISCH VITAAL DEN HAAG

AMBITIE 4

Een economisch vitaal Den Haag

Den Haag is economisch gezond.
Onze stad maakt deel uit van een sterke economische regio. Juist door alle verschillen in de regio vullen we elkaar aan. Iedereen helpt daarbij. Overheid, ondernemers, universiteiten, onderwijsinstellingen, multinationals, internationals én onze bewoners.

Meer mensen vinden passend werk.
Wij zorgen dat onze economie beter aansluit op de arbeidsmarkt. Zodat meer mensen passend werk vinden. Dit betekent ook dat we ruimte bieden voor verschillende soorten bedrijven: groot en klein. Internationaal en lokaal. Met ruimte voor zowel bedrijventerreinen als ondernemers in de wijken.

Bestaanszekerheid is een kenmerk van een rechtvaardige, inclusieve stad. Daarbij hoort toegang tot voorzieningen en betaalbaar kunnen wonen. Een belangrijke pijler onder bestaanszekerheid is daarnaast de mogelijkheid om via werk of onderneming zelfstandig te kunnen voorzien in voldoende en voorspelbaar inkomen. Een vitale Haagse economie is daarvoor van groot belang.

De eenzijdige economische structuur is een van de factoren die heeft gezorgd voor de achterblijvende economische ontwikkeling van Den Haag. Die structuur moet meer divers worden. Dat is nodig om onze economie minder kwetsbaar te maken en beter aan te sluiten op de arbeidsmarkt, zodat meer mensen passend werk vinden. Daarvoor zijn de volgende stapstenen geformuleerd:

- Ruimte bieden aan verschillende soorten bedrijvigheid;
- Verdichten van de stedelijke structuur;
- Stimuleren van de technologische innovatie;
- Anticiperen op de ontwikkeling van de ruimtebehoefte voor economische ontwikkelingen;
- Circulariteit van grondstoffen, voeding, gebruiksartikelen en afvalstromen.

Ruimte voor betaalbare, duurzame en bereikbare bedrijfshuisvesting vraagt ook om aantrekkelijke werkmilieus. We versterken onze internationale positie met (ruimte voor) functies die bijdragen aan de doorontwikkeling van Den Haag als Internationale stad van Vrede en Recht. In ruimtelijke plannen anticiperen we op de digitalisering van economie en samenleving. Den Haag wil vernieuwing en groei van een meer circulaire economie ondersteunen.

De groei van werkgelegenheid en bedrijvigheid en een goed functionerende arbeidsmarkt zijn belangrijke aspecten bij de ontwikkeling van Den Haag in de komende jaren. De resultaten daarvan zijn mede af te lezen aan de ontwikkeling van sociaal-economische situatie van de huishoudens in de stad.

INDICATOREN

Bedrijven en banen
a. Bedrijven en instellingen
b. Werkzame personen
c. Banen per sector
d. Ontwikkeling van aantal niet-woningen
e. Groei van vestigingen van bedrijven en instellingen
f. Internationale organisaties

Arbeidsmarkt
g. Netto arbeidsparticipatie
h. Bruto arbeidsparticipatie
i. Inwoners met opleidingsniveau hbo-wo
j. Inwoners met opleidingsniveau mbo-havo-vwo
k. Inwoners met praktisch opleidingsniveau
l. Werkloosheid
m. Tevredenheid reistijd werk

Inkomen
n. Gemiddelde schuld per huishouden
o. Mediaan vermogen per huishouden
p. Gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden
q. Personen met uitkering
r. Aandeel huishoudens met inkomen tot 130%

TERUG NAAR DE INHOUDSOPGAVE

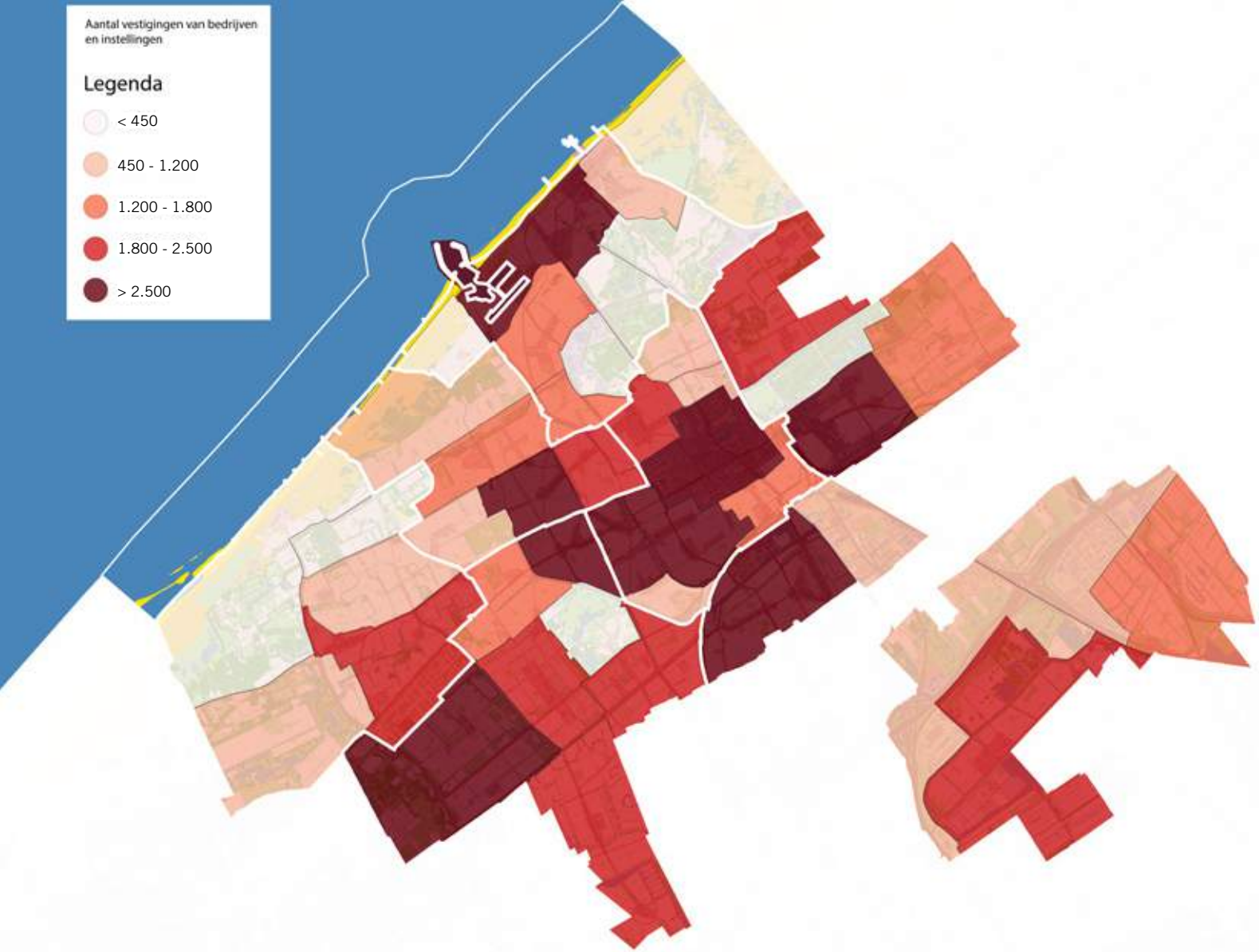

DHiC/werkgelegenheidsregister Haaglanden, 2021

AMBITIE 4

Een economisch vitaal Den Haag

Bedrijven en banen

a. Bedrijven en instellingen

Een economisch vitaal Den Haag biedt voldoende ruimte aan bedrijven en instellingen waar het Haagse arbeidspotentieel kan worden ingezet. In deze indicator komt het aantal geregistreerde vestigingen per wijk tot uitdrukking. De hier getoonde gegevens zijn afkomstig uit het Werkgelegenheidsregister Haaglanden. De hoge aantallen vestigingen in wijken die toch vooral gekend zijn als woonwijken zijn in belangrijke mate bepaald door de aanwezigheid van ZZP'ers.

Over de afgelopen twintig jaar is het aantal vestigingen toegenomen. Naar verwachting zet deze groei zich voort.

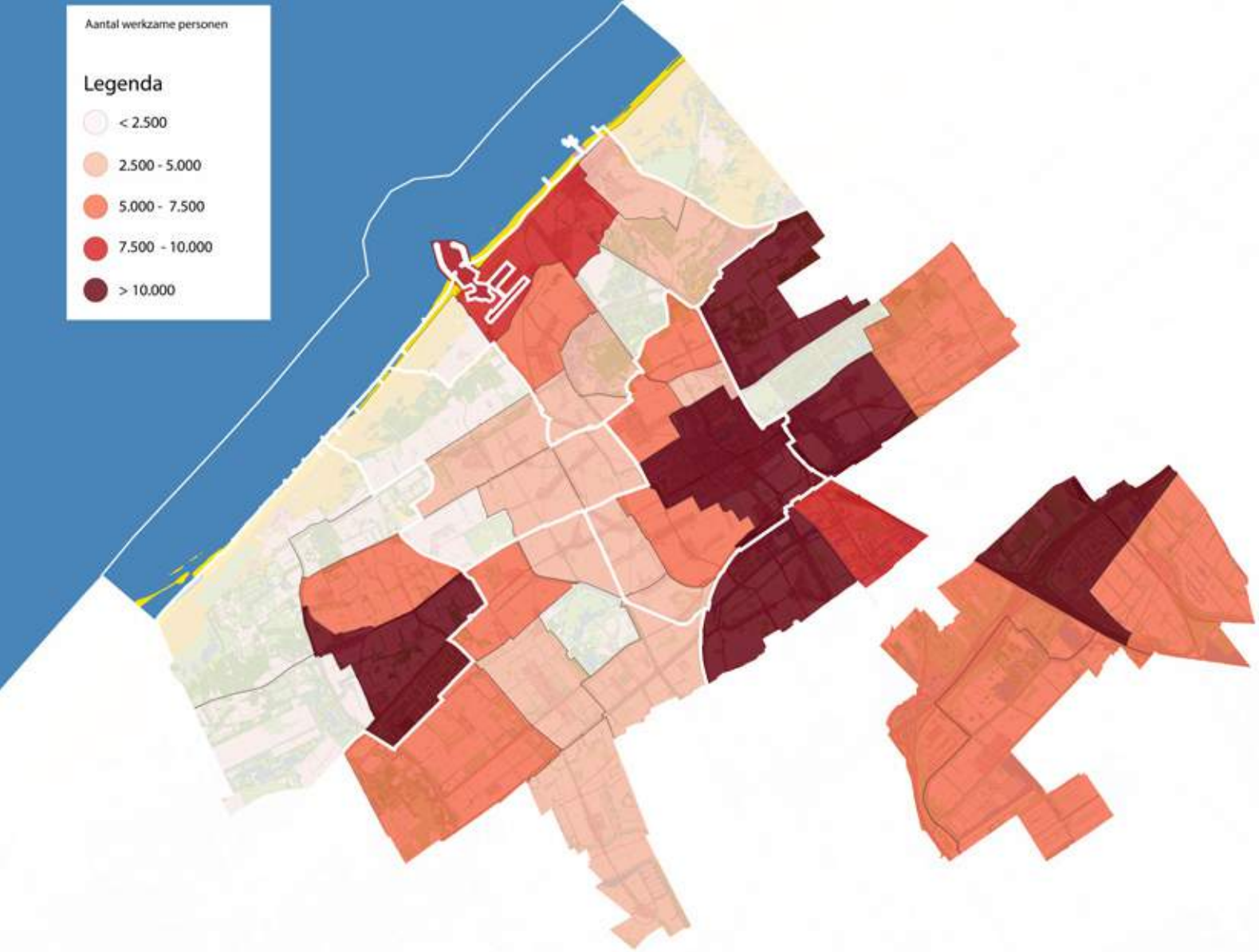

AMBITIE 4

Een economisch vitaal Den Haag

Bedrijven en banen

b. Werkzame personen

Jaarlijks worden in Den Haag in Cijfers gegevens opgenomen over de stand van de werkgelegenheid in Den Haag. Deze gegevens worden ontleend aan het Werkgelegenheidsregister Haaglanden. Het aantal werkzame personen is het aantal werknemers binnen de Haagse wijken dat op een loonlijst staat, een meewerkend eigenaar van een bedrijf is of uitzendkracht is. De wijken met herkenbare werklocaties zijn het centrum en omgeving Bezuidenhout (inclusief het Central Innovation District Den Haag), Forepark en bedrijventerreinen Zichtenburg-Kerketuinen-Dekkershoek op. Maar ook Laak, Benoordenhout en Scheveningen bieden veel arbeidsplaatsen.

DHiC/werkgelegenheidsregister Haaglanden, 2021

Een economisch vitaal Den Haag

Bedrijven en banen

c. Banen per sector

In deze indicator is het aandeel werkzame personen in verschillende branches weergegeven. Den Haag kenmerkt zich als dienstenstad, met een belangrijke zwaartepunt op de overheid (onderdeel collectieve dienstverlening).

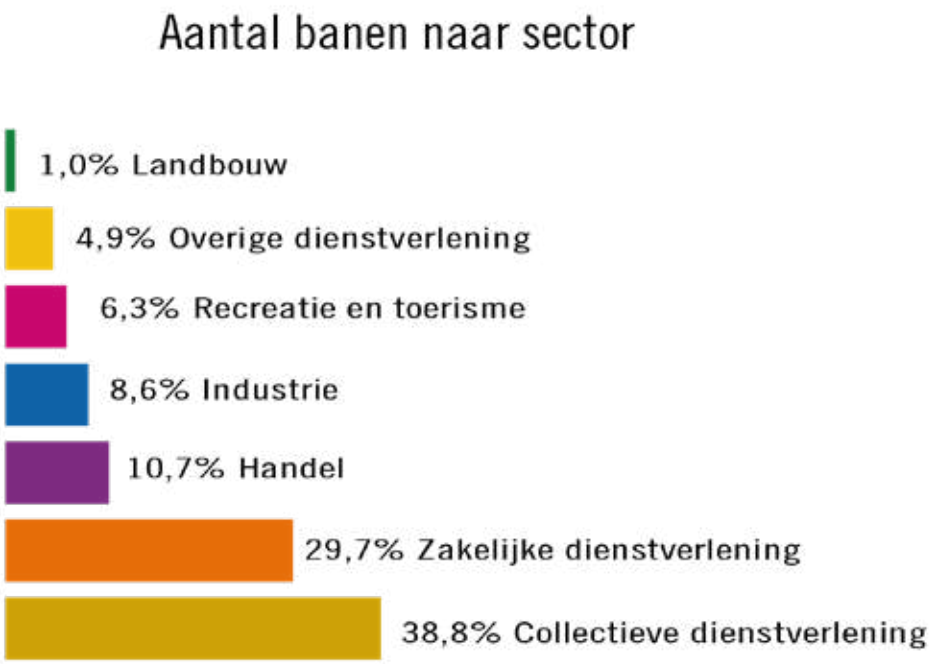

DHiC/werkgelegenheidsregister Haaglanden, 2021

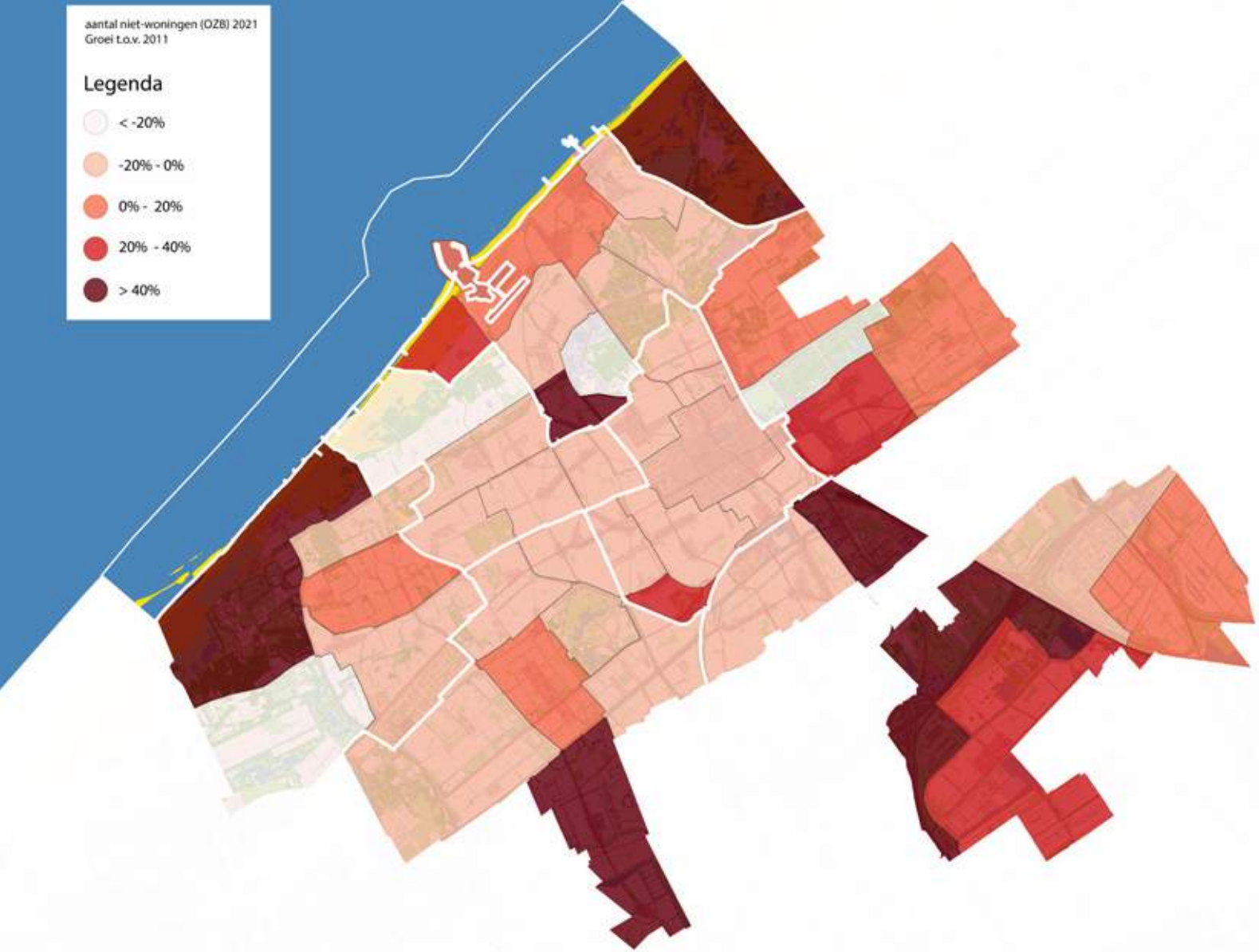

AMBITIE 4

Een economisch vitaal Den Haag

Bedrijven en banen

d. Ontwikkeling van aantal niet-woningen

In de indicator ‘niet-woningen’ komt het aantal gebouwen binnen de wijken tot uitdrukking dat niet voor bewoning wordt gebruikt maar voor doeleinden zoals bijeenkomstfuncties, gezondheidsfuncties, industriefuncties en kantoorfuncties.
In een compacte stad waar ruimte schaars is, is beschikbaarheid van passende en betaalbare bedrijfsruimte van groot belang om MKB-bedrijvigheid en bijbehorende werkgelegenheid met de stad mee te kunnen laten groeien.

DHiC/BAG, 2021

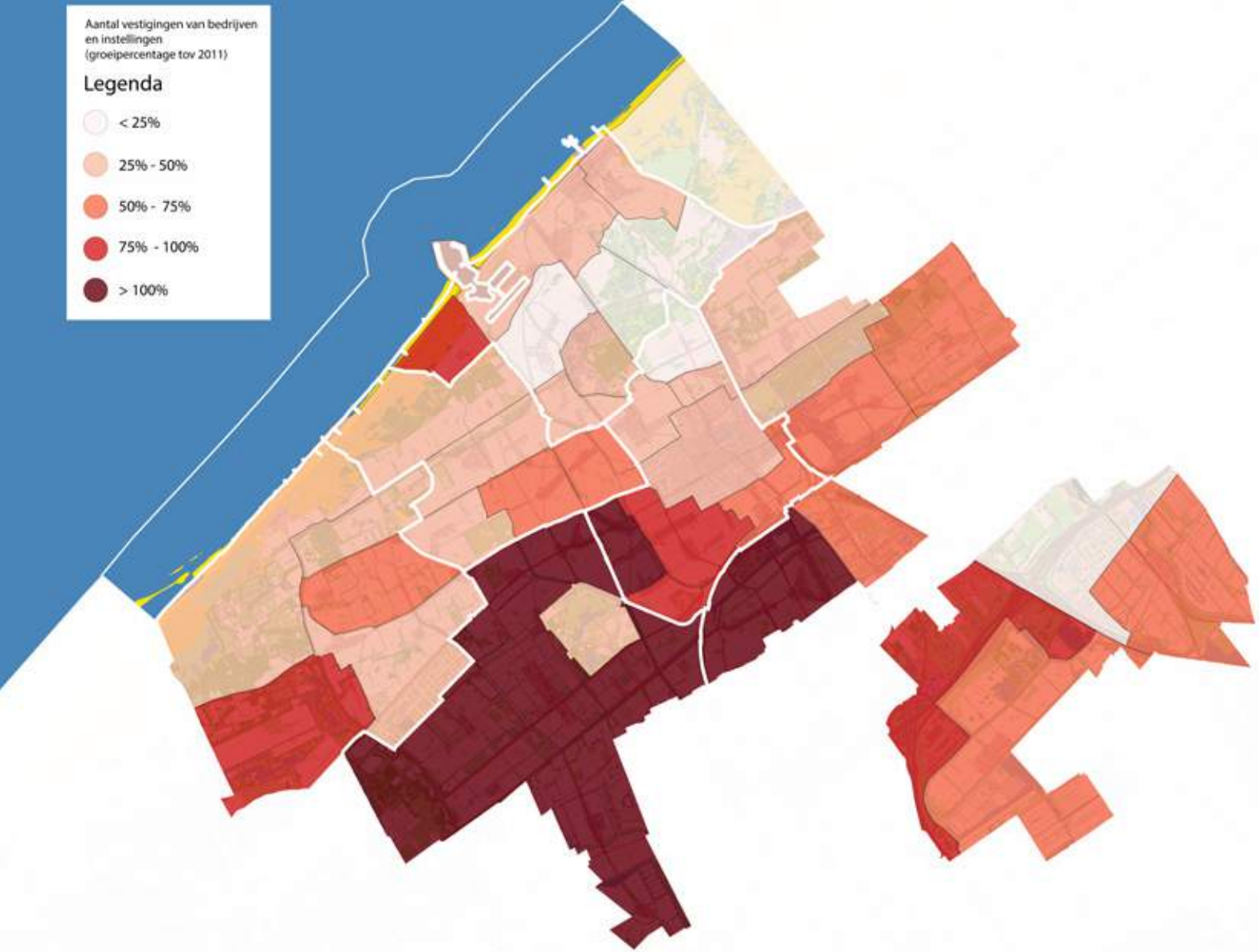

DHiC/werkgelegenheidsregister Haaglanden, 2021

AMBITIE 4

Een economisch vitaal Den Haag

Bedrijven en banen

e. Groei van vestigingen van bedrijven en instellingen

In deze indicator is de ontwikkeling van het aantal vestigingen over de loop van de afgelopen tien jaar tot uitdrukking gebracht.
De hoge groeicijfers in Escamp, Laak en delen van Centrum zijn in hoge mate bepaald door de explosievegroei van het aantal ZZP'ers.

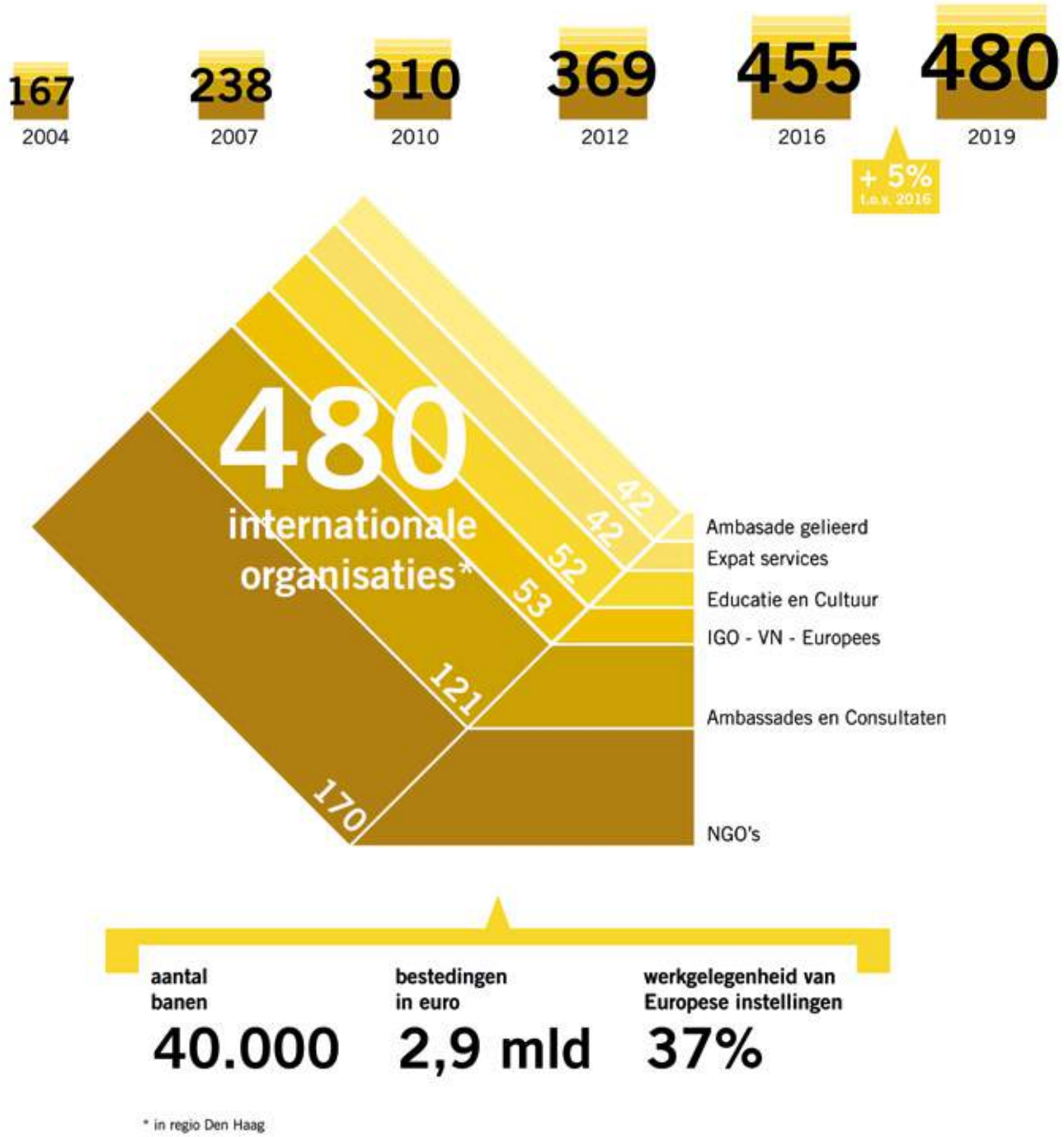

DHiC/Decisio, Den Haag Internationale Stad, 2019

AMBITIE 4

Een economisch vitaal Den Haag

Bedrijven en banen

f. Internationale organisaties

Vanaf 2004 wordt elke drie jaar in opdracht van de gemeente Den Haag de economische bijdrage van internationale organisaties binnen de Haagse regio in kaart gebracht. De resultaten van deze monitoring zijn in deze indicator samengevat.

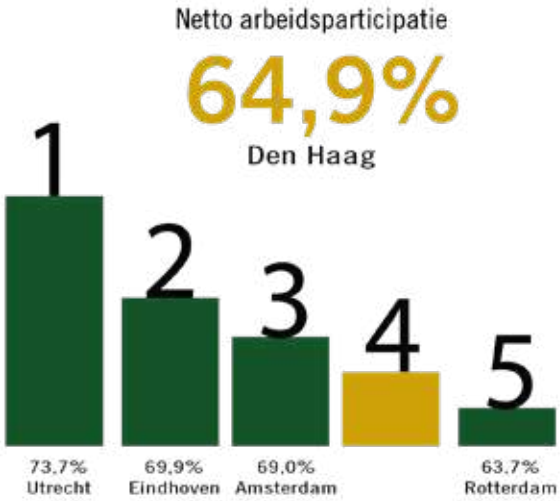

RMBW 2019

g. Netto arbeidsparticipatie

In de indicator netto arbeidsparticipatie komt het aandeel van beroepsbevolking in de leeftijd van 15 tot en met 74 jaar tot uitdrukking dat deel neemt aan de arbeidsmarkt. Hiermee wordt een beeld geschetst van het aandeel van de beroepsbevolking dat daadwerkelijk een baan heeft.

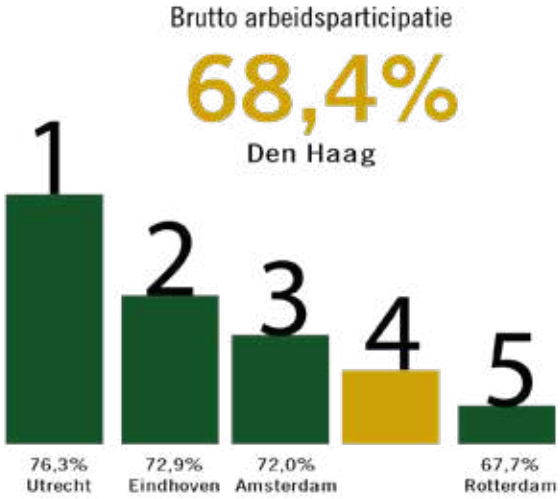

RMBW 2019

h. Bruto arbeidsparticipatie

In de indicator bruto arbeidsparticipatie komt het aandeel van de werkzame en werkloze beroepsbevolking in de leeftijd van 15 tot en met 74 jaar tot uitdrukking. Hiermee wordt een beeld geschetst van het aandeel van de beroepsbevolking dat een baan heeft of een baan zou kunnen en willen hebben.

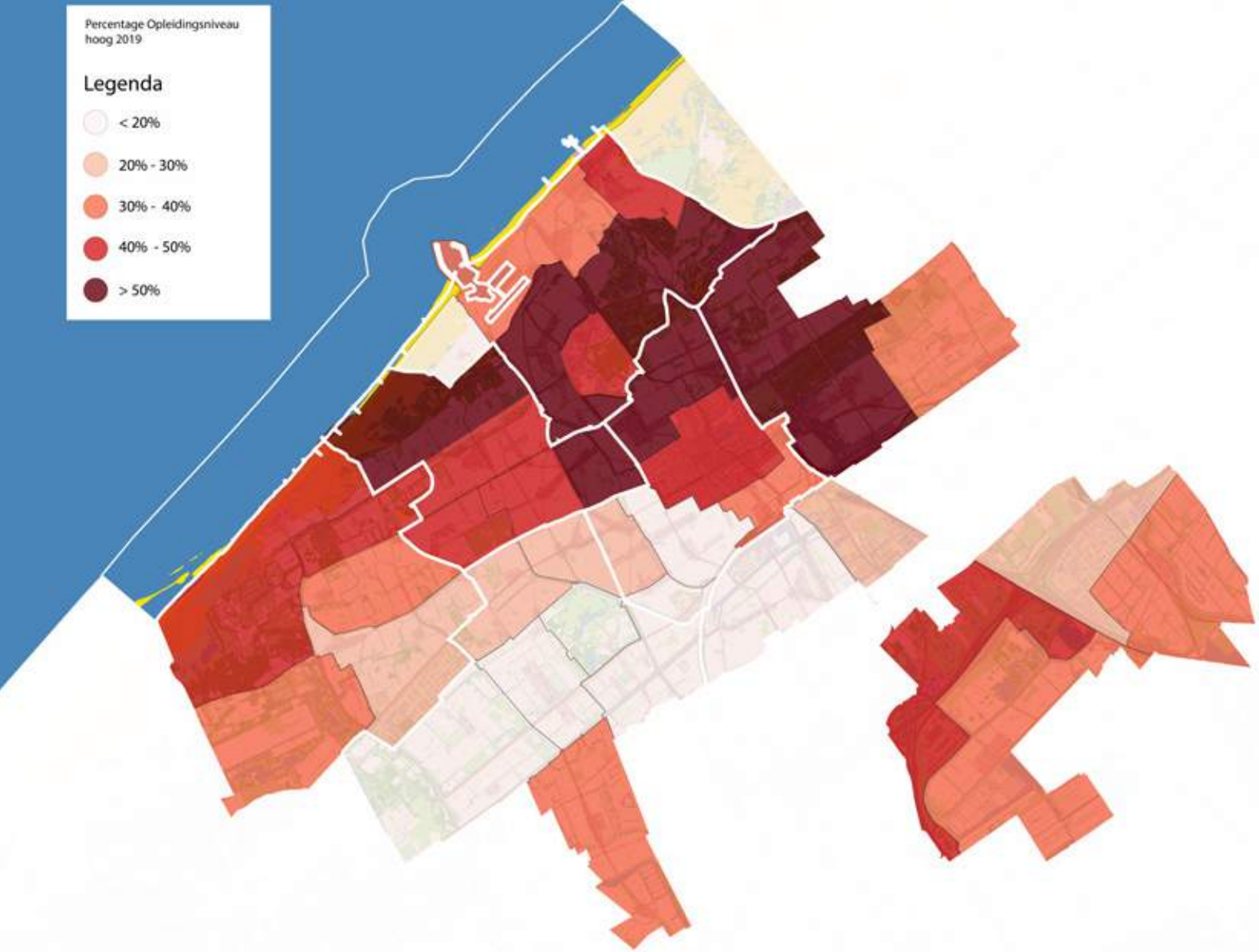

DHiC/CBS, 2019

AMBITIE 4

Een economisch vitaal Den Haag

Arbeidsmarkt

i. Inwoners met opleidingsniveau hbo-wo

Een aantrekkelijke stad voor bedrijven en instellingen heeft een ruim arbeidspotentieel van goed opgeleide mensen. Van de Haags bevolking in de leeftijd tussen 15 en 74 jaar heeft ruim 38 procent hoger beroepsonderwijs of universiteit afgerond. Vergeleken met de andere grote steden is dat een beperkt aandeel. Mensen met dit opleidingsniveau wonen vooral in de stadsdelen Haagse Hout, Scheveningen en Segbroek.

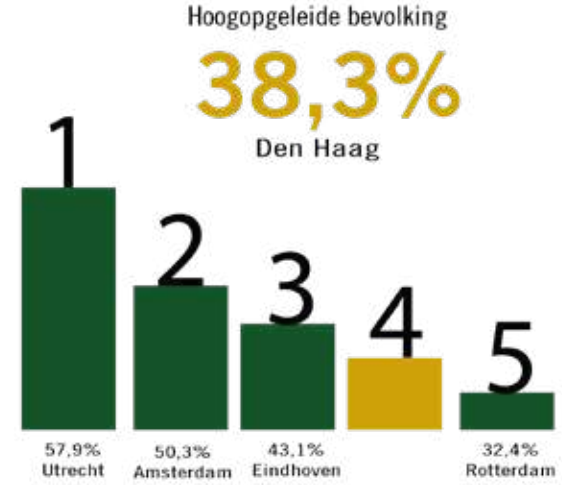

RMBW 2019

In de loop der jaren neemt het aandeel hoger opgeleide ingezetenen licht toe. Naar verwachting zal deze groei in de komende jaren verder toenemen.

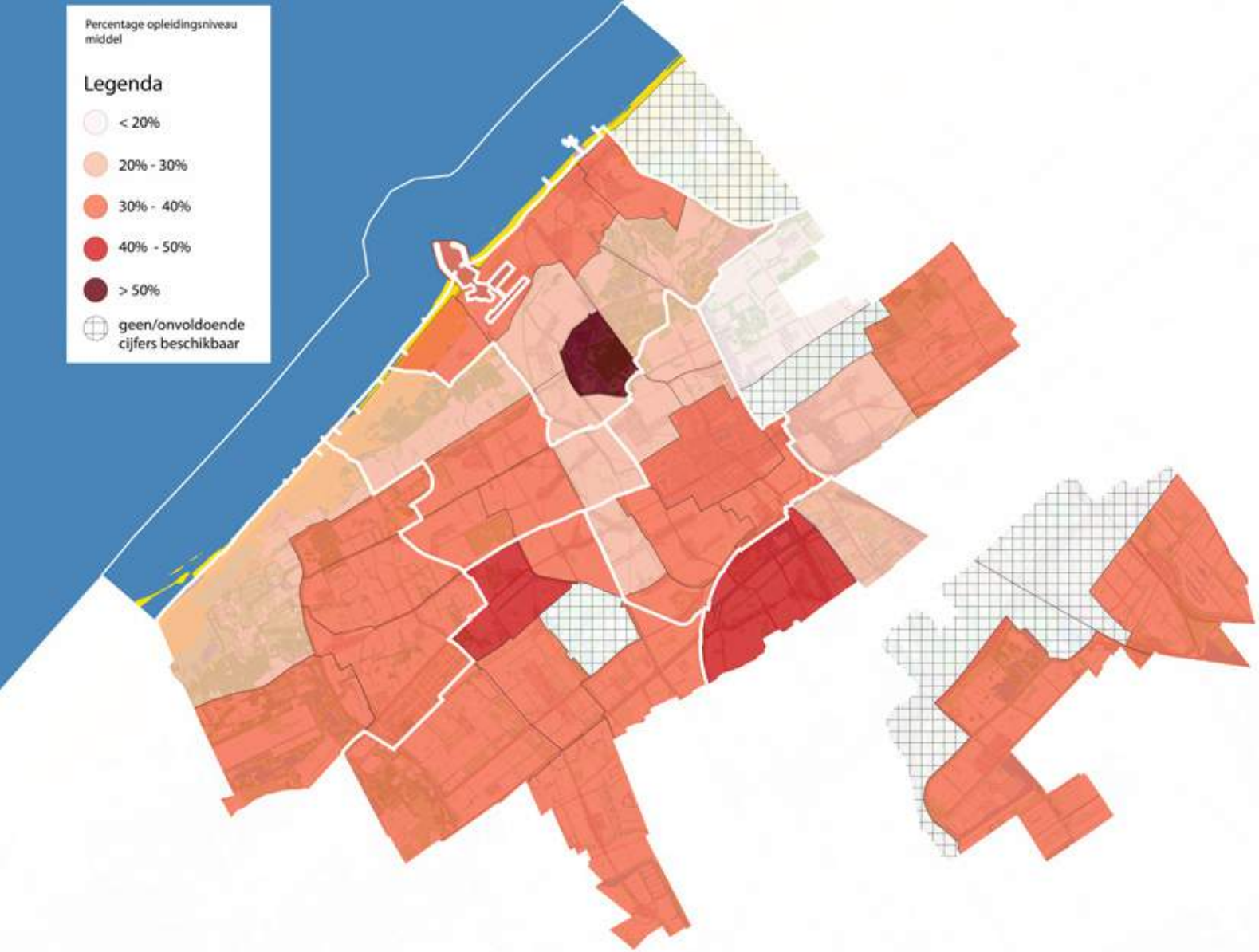

DHiC/CBS, 2019

AMBITIE 4

Een economisch vitaal Den Haag

Arbeidsmarkt

j. Inwoners met opleidingsniveau mbo-havo-vwo

Een aantrekkelijke stad voor bedrijven en instellingen heeft een ruim arbeidspotentieel van goed opgeleide mensen. Van de Haags bevolking in de leeftijd tussen 15 en 74 jaar heeft zo'n 35 procent middelbaar beroepsonderwijs of havo/vwo afgerond. Vergeleken met de andere grote steden is dat een wat groteraandeel. Mensen met dit opleidingsniveau wonen redelijk verspreid over de stad maar relatief weinig in Benoordenhout.

In de loop der jaren blijft het aandeel ingezetenen met een middelbaar opleidingsniveau gelijk. Naar verwachting zal dit ook in de komende jaren stabiel blijven.

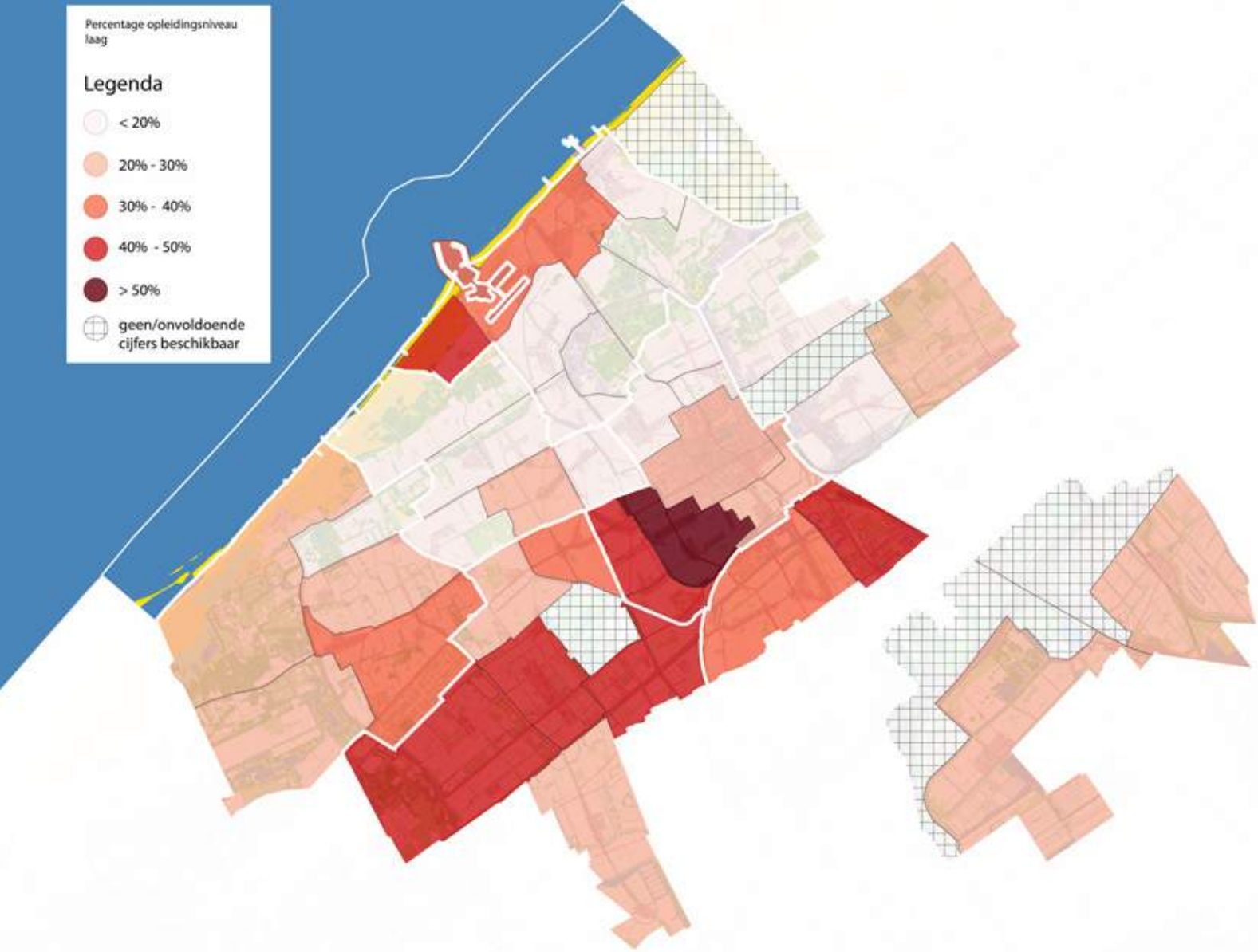

AMBITIE 4

Een economisch vitaal Den Haag

Arbeidsmarkt

k. Inwoners met praktisch opleidingsniveau

Een goed functionerende economie heeft mensen van alle opleidingsniveaus nodig; zeker ook praktisch geschoolden. In een stad als Den Haag waar veel werkgelegenheid vraagt om mensen met hbo of universitaire achtergrond vormt een evenwichtige economie met een balans tussen vraag en aanbod een opgave. Van de bevolking in de leeftijd van 15-74 jaar is ongeveer 31 procent een opleiding gevolgd op het niveau basisonderwijs, vmbo-b/k, vmbo-g/t, avo onderbouw, of mbo1. Dat wordt beschouwd als onvoldoende startkwalificatie voor jongeren die de arbeidsmarkt betreden. Een startkwalificatie is een diploma havo, vwo, mbo niveau 2 of hoger. Leerlingen van 16 tot 18 jaar vallen onder de kwalificatieplicht. Leerlingen van 18 tot 23 jaar krijgen hulp van Regionale Meld- en Coördinatiepunten (RMC-regio's) om toch een startkwalificatie te halen.
Het aandeel praktisch geschoolden ligt in Den Haag en Rotterdam op een vergelijkbaar niveau; in Utrecht en Amsterdam ligt lager.

DHiC/CBS, 2019

RMBW 2019

I. Werkloosheid

De indicator werkeloze beroepsbevolking beschrijft het aandeel werklozen van de beroepsbevolking in de leeftijd tussen 15 en 74 jaar. Dit zijn ingezetenen zonder betaald werk, die recent naar werk hebben gezocht en daarvoor per direct beschikbaar zijn.

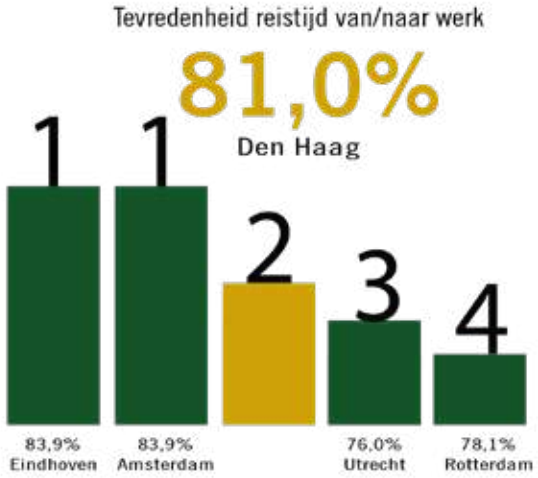

RMBW 2019

m. Tevredenheid reistijd werk

De indicator tevredenheid met de reistijd van en naar het werk beschrijft het deel van de mensen van 18 tot en met 75 jaar met een betaalde baan van minimaal 12 uur per week, dat een score van 7 tot en met 10 geeft als antwoord op de vraag welk cijfer van 1 tot en met 10 zij willen geven voor de mate van tevredenheid met hun dagelijkse reistijd.

Een economisch vitaal Den Haag
Inkomen

RMBW 2018

n. Gemiddelde schuld/huishouden

De indicator gemiddelde schuld per huishouden beschrijft het gemiddelde aan hypotheekschulden van eigen woning, studieschulden en overige (consumptieve) schulden, financieringen van aandelen, obligaties, rechten op periodieke uitkeringen en dergelijke van de Haagse huishoudens.

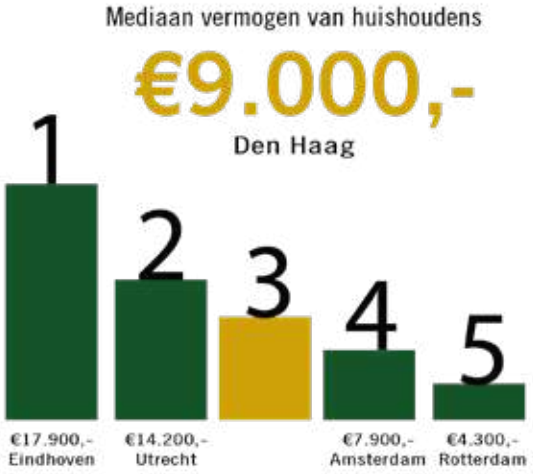

RMBW 2018

o. Mediaan vermogen/huishouden

Het mediaan van het vermogen van Haagse huishoudens beschrijft het middelste getal van een inventarisatie van alle saldi van bezittingen en schulden van de Haagse huishoudens. Deze bezittingen worden gevormd door bank- en spaartegoeden, effecten, eigen woning, overig ontroerend goed, ondernemingsvermogen, aanmerkelijk belang en overige bezittingen.

DHiC 2018

p. Gemiddelde besteedbaar inkomen/huishouden

De indicator gemiddeld besteedbaar inkomen beschrijft het gestandaardiseerde inkomen per huishouden in Euro, waarbij is gecorrigeerd voor verschillen in grootte en samenstelling van het huishouden.

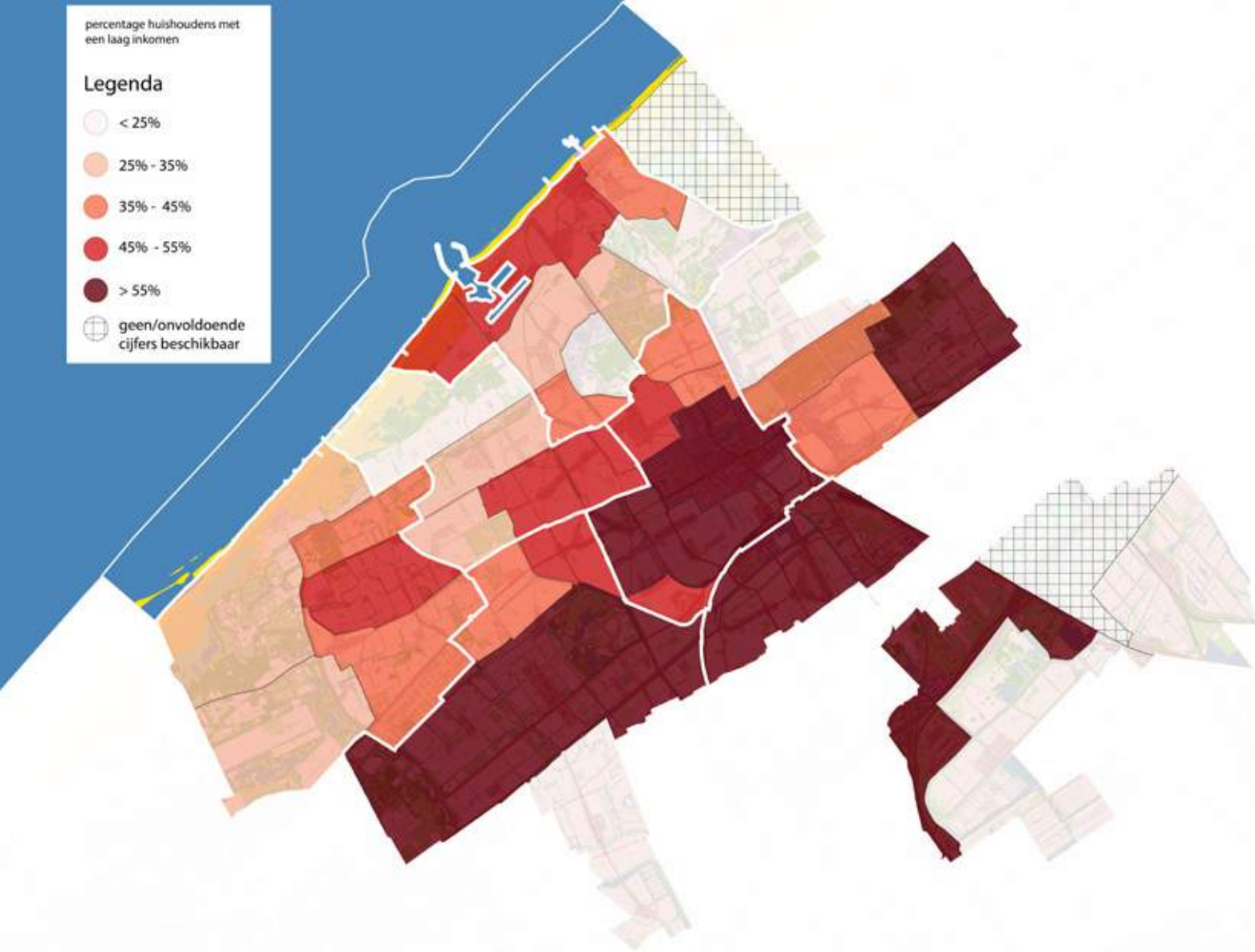

AMBITIE 4

Een economisch vitaal Den Haag

Inkomen

p. Gemiddeld besteedbaar inkomen/ huishouden (laag)

De indicator gemiddeld besteedbaar inkomen beschrijft het gestandaardiseerde inkomen per huishouden in Euro, waarbij is gecorrigeerd voor verschillen in grootte en samenstelling van het huishouden. Een besteedbaar huishoudensinkomen onder de 30.300 euro wordt gekwalificeerd als laag inkomen.

< € 30.300

DHiC/CBS, 2018

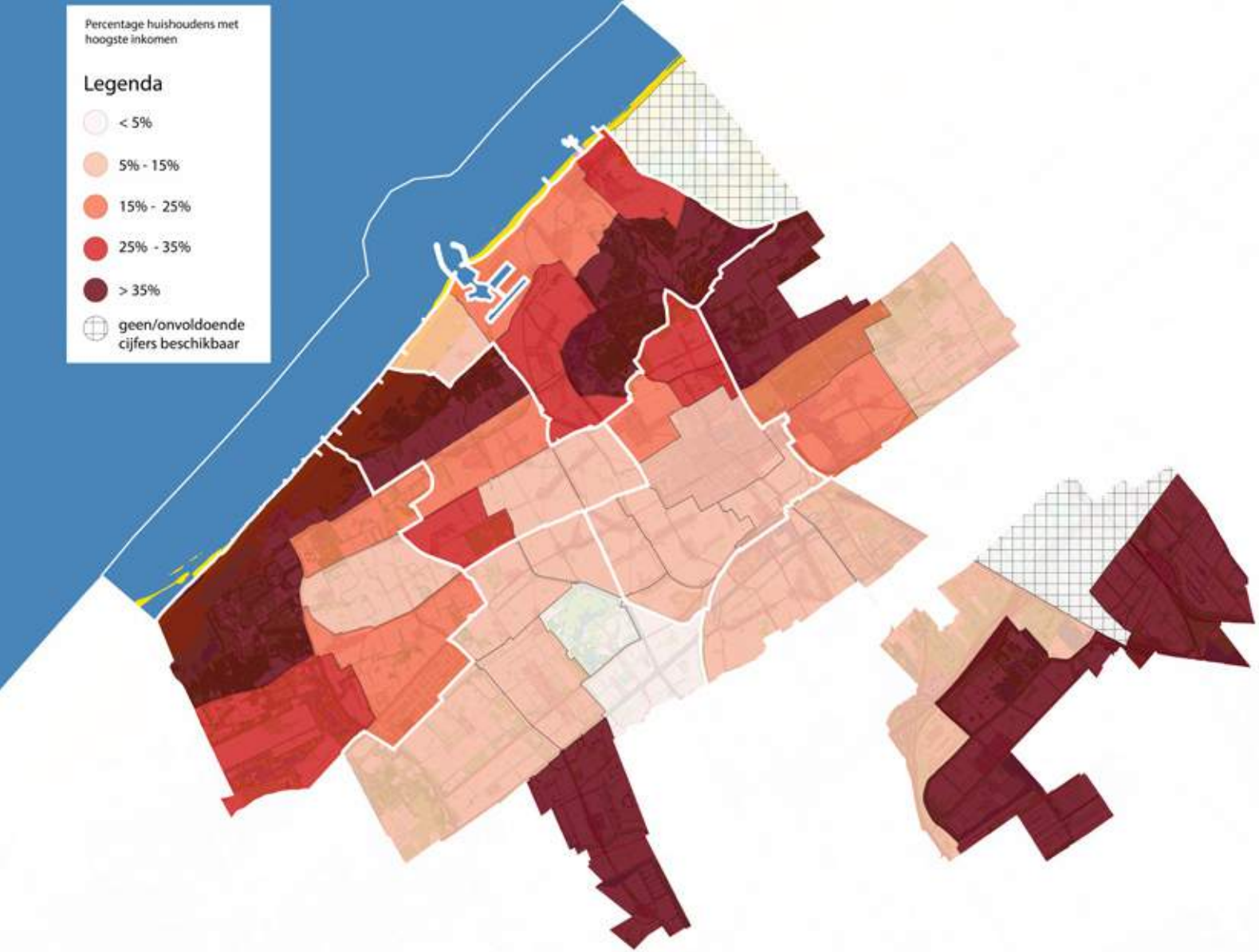

AMBITIE 4

Een economisch vitaal Den Haag

Inkomen

p. Gemiddeld besteedbaar inkomen/ huishouden (hoog)

De indicator gemiddeld besteedbaar inkomen beschrijft het gestandaardiseerde inkomen per huishouden in Euro, waarbij is gecorrigeerd voor verschillen in grootte en samenstelling van het huishouden. Een besteedbaar huishoudensinkomen hoger dan 59.800 euro wordt gekwalificeerd als hoog inkomen.

> € 59.800

DHiC/CBS, 2018

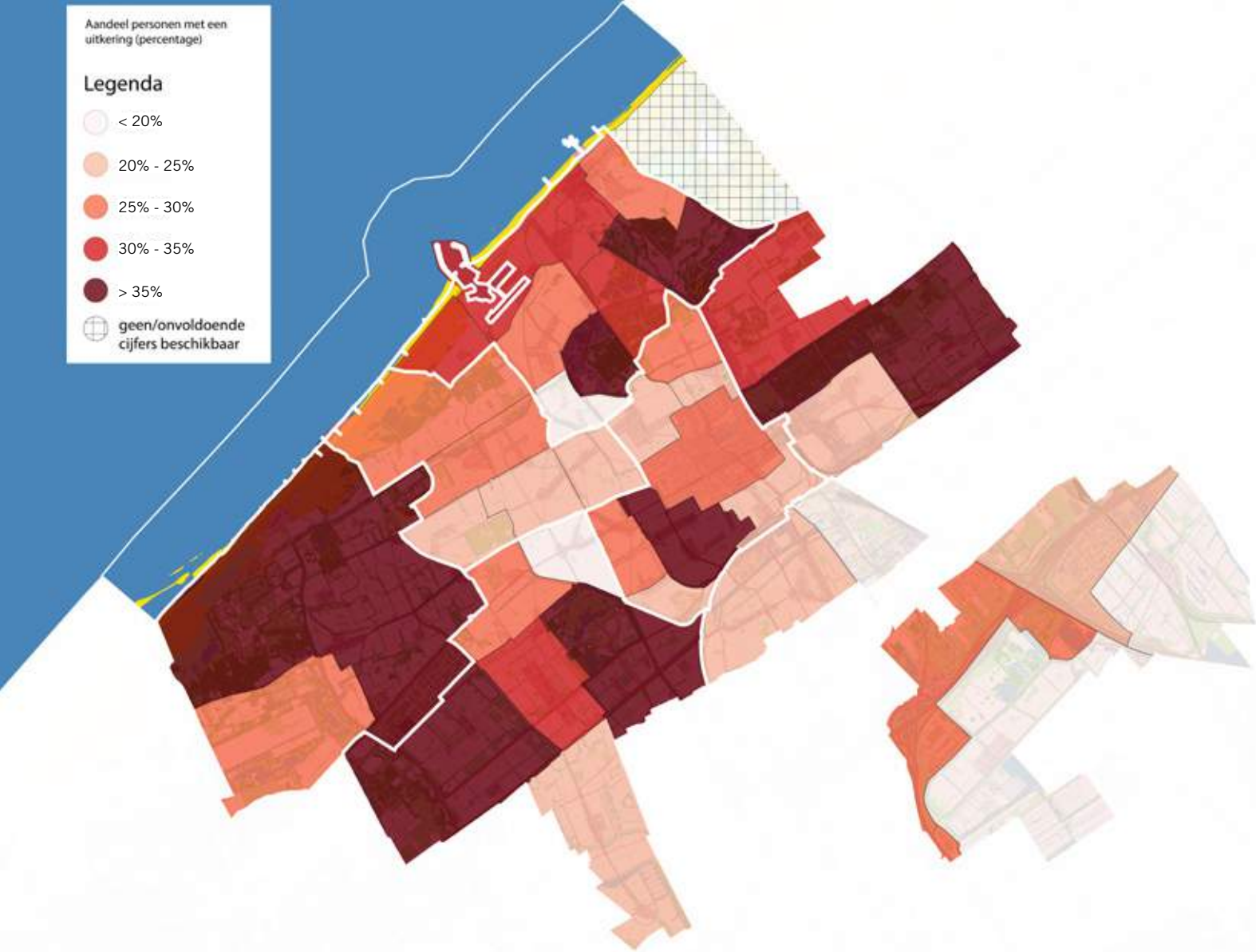

AMBITIE 4

Een economisch vitaal Den Haag

Inkomen

q. Personen met uitkering

Deze kaart geeft inzicht in het aantal personen per wijk dat een werkloosheidsuitkering, bijstandsuitkering, arbeidsongeschiktheidsuitkering of AOW-uitkering ontvangt.

DHiC/CBS, 2020

Landelijk neemt het aantal personen dat een uitkering ontvangt jaarlijks toe. Naar verwachting zal deze ontwikkeling zich de komende jaren voortzetten.

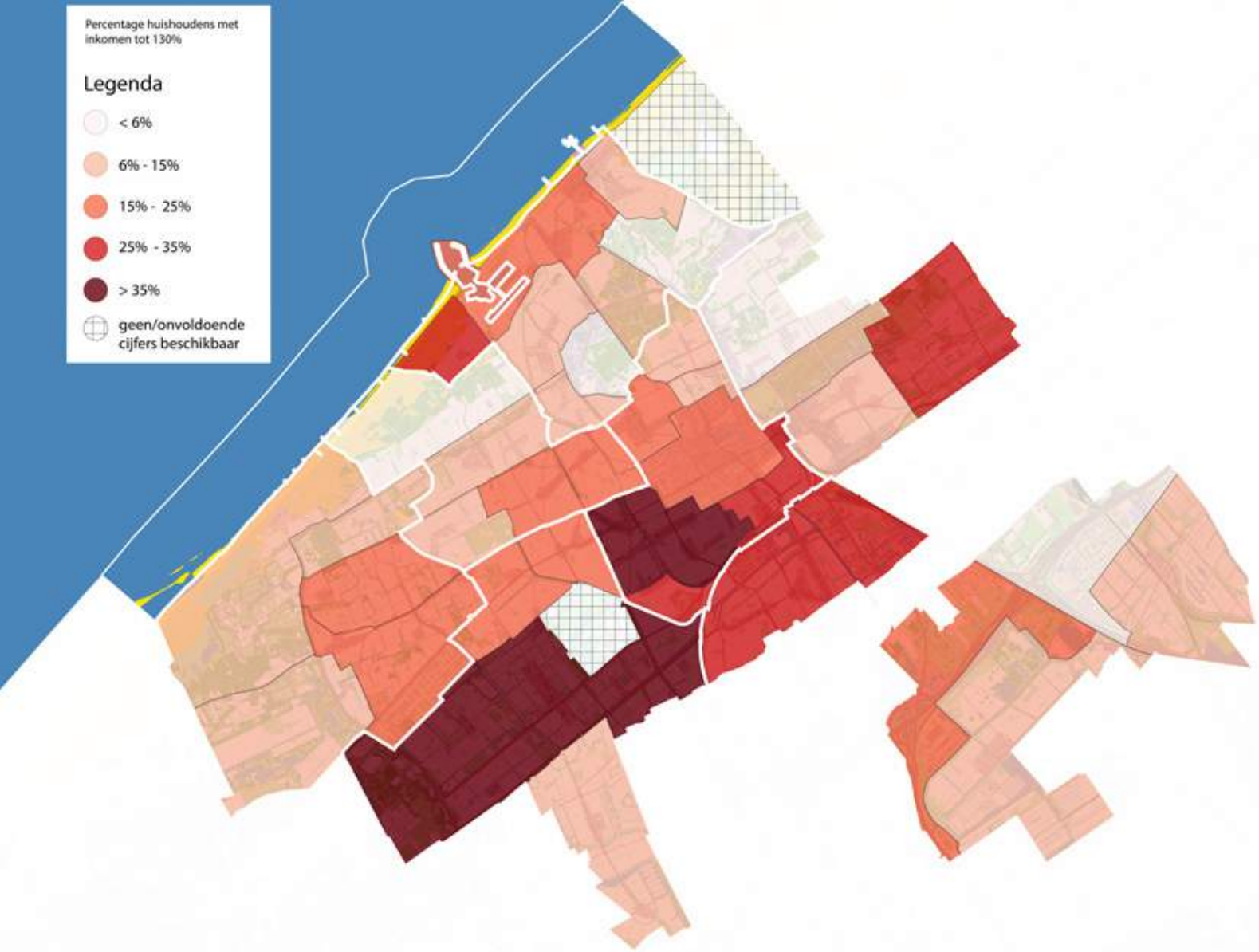

AMBITIE 4

Een economisch vitaal Den Haag

Inkomen

r. Aandeel huishoudens met inkomen tot 130%

Inwoners van Den Haag met een inkomen tot 130 procent van de bijstandsnorm krijgen bijzondere aandacht in het Haags beleid. Zij kunnen bijvoorbeeld in aanmerking komen voor een Ooievaarspas. Voor de tegemoetkoming voor chronisch zieken en gehandicapten is de inkomensnorm 150% van de bijstandsnorm. Met name in delen van Zuidwest en Centrum komen grote aantallen huishoudens voor met een inkomen dat maar net boven het niveau bijstand reikt.

DHiC/SZW en CBS Armoedemonitor

AMBITIE 5.

EEN GEZOND EN VEILIG DEN HAAG

AMBITIE 5

Een gezond en veilig Den Haag

Den Haag is een gezonde en veilige stad.
Zijn werk en voorzieningen zoals scholen dichtbij de mensen? Dan kunnen meer mensen de auto laten staan en lopen of fietsen. Dit noemen we een ‘verdichting’ van de stad. Dat is voor de mensen in de stad gezonder en beter voor het milieu. Tegelijkertijd kan dit leiden tot meer ongelukken, onrust en overlast. We moeten dus extra aandacht voor veiligheid hebben.

Een gezond en veilig Den Haag houdt in dat iedereen in Den Haag alle kans heeft op gezonde en gelukkige levensjaren. Binnen de stad creëren we daarvoor de optimale randvoorwaarden, zoals een veilige, gezonde, beweegvriendelijke inrichting van de leefomgeving die uitnodigt tot ontmoeting en toegang biedt tot zorgvoorzieningen.

Door de ontwikkeling van de gemeente Den Haag als een compacte stad, kan de leefbaarheid en daarmee de gezondheid en veiligheid in de stad onder druk komen te staan. De fysieke leefomgeving heeft een belangrijke invloed op de fysieke en mentale gezondheid van mensen. Ook de veiligheid op straat en thuis speelt een grote rol bij gezondheid en welbevinden van de inwoners van Den Haag. Tot slot vormt overlast door herrie of intimidatie in de directe leefomgeving voor bewoners een factor van belang bij de mate welzijn en gezondheid. Op deze onderwerpen zijn daarom voor Den Haag en waar mogelijk voor de wijken deze aspecten in beeld gebracht.

INDICATOREN

Leefomgeving
a. Emissies fijn stof en stikstofdioxide
   Concentratie fijnstof pm10
   Concentratie fijnstof pm2,5
   Concentratie stikstof NO2
b. Afstand tot huisarts
c. Huisartsen in de wijk
d. Afstand tot sportterrein
e. Ervaren kwaliteit van de leefomgeving

Gezondheid
f. Overgewicht
g. Levensverwachting mannen
h. Levensverwachting vrouwen
i. Ervaren gezondheid
j. Aandeel personen met ziekte
k. Aandeel volwassenen met goede gezondheid
l. Aandeel volwassenen dat voldoende beweegt
m. Aandeel eenzame volwassenen

Veiligheid
n. Ervaren onveiligheid
o. Ondervonden delicten
p. Geregistreerde misdrijven
q. Criminaliteit - high impact crimes
r. Criminaliteit - geweldsdelicten
s. Criminaliteit - diefstallen
t. Overlast - meldingen overlast geluid

TERUG NAAR DE INHOUDSOPGAVE

AMBITIE 5

Een gezond en veilig Den Haag
Leefomgeving

a. Emissies fijn stof en stikstofdioxide

De kwaliteit van de buitenlucht wordt doorgaans uitgedrukt in de concentratie fijnstof en stikstofdioxide. Voor beide stoffen wordt een grenswaarde van 40 µg/m3 als jaargemiddelde concentratie gehanteerd. In verband met de monitoringsplicht die op grond van de Wet luchtkwaliteit geldt, stellen de rijksoverheid en lokale overheden jaarlijks de kwaliteit van de buitenlucht vast. Dit doen zij door op basis van de verkeersintensiteiten op het wegennetwerk en de natuurlijke achtergrondconcentratie, de jaargemiddelde concentraties van onder meer fijn stof te berekenen. De hier gepresenteerde waarden zijn het resultaat van de monitoringsronde in 2020. Daarbij wordt zowel de concentratie PM10, PM2,5 als roet weergegeven. Bovendien wordt de daadwerkelijke emissie van fijnstof (PM2,5) in kilogrammen per kubieke kilometer weergegeven in relatie tot de vijf grote Nederlandse gemeenten.

AMBITIE 5

Een gezond en veilig Den Haag
Leefomgeving

a. Concentratie fijnstof pm2,5

De kwaliteit van de buitenlucht wordt doorgaans uitgedrukt in de concentratie fijnstof en stikstofdioxide. Voor beide stoffen wordt een grenswaarde van 40 µg/m3 als jaargemiddelde concentratie gehanteerd. In verband met de monitoringsplicht die op grond van de Wet luchtkwaliteit geldt, stellen de rijksoverheid en lokale overheden jaarlijks de kwaliteit van de buitenlucht vast. Dit doen zij door op basis van de verkeersintensiteiten op het wegennetwerk en de natuurlijke achtergrondconcentratie, de jaargemiddelde concentraties van onder meer fijn stof te berekenen. De hier gepresenteerde waarden zijn het resultaat van de monitoringsronde in 2020. Daarbij wordt zowel de concentratie PM10, PM2,5 als roet weergegeven. Bovendien wordt de daadwerkelijke emissie van fijnstof (PM2,5) in kilogrammen per kubieke kilometer weergegeven in relatie tot de vijf grote Nederlandse gemeenten.

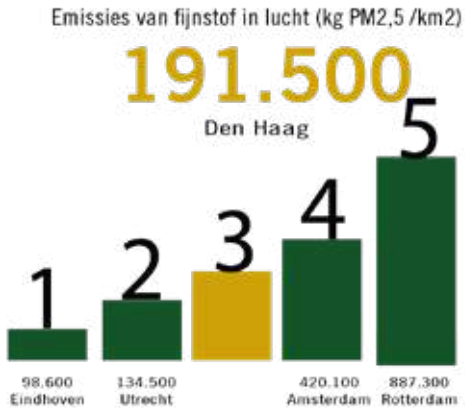

RMBW 2018

AMBITIE 5

Een gezond en veilig Den Haag
Leefomgeving

a. Concentratie stikstof NO2

Stikstof is een belangrijke bouwstof voor al het leven op aarde. Maar onze samenleving produceert er teveel van en dat overschot levert een probleem op voor onze leefomgeving. We verliezen hierdoor bijzondere planten en diersoorten en verzwakken ketens. Dat brengt ook onze gezondheid in gevaar. Maatregelen zijn noodzakelijk, waarbij ook een koppeling wordt gemaakt met uitstoot van andere stoffen, in het biJzonder CO_2.
Stikstof (stikstofoxiden en ammoniak) worden onder andere uitgestoten in de landbouw, door industrie en scheepvaart. Een deel van de stikstofproblemen in de Haagse regio hebben te maken met activiteiten die buiten Den Haag plaatsvinden. Lokale bronnen van stikstofuitstoot zijn met name wegverkeer, wonen en bouwactiviteiten.
In de bijgaande kaart staat de hoofdwegenstructuur en daarin indicaties van uitstoot NO2.

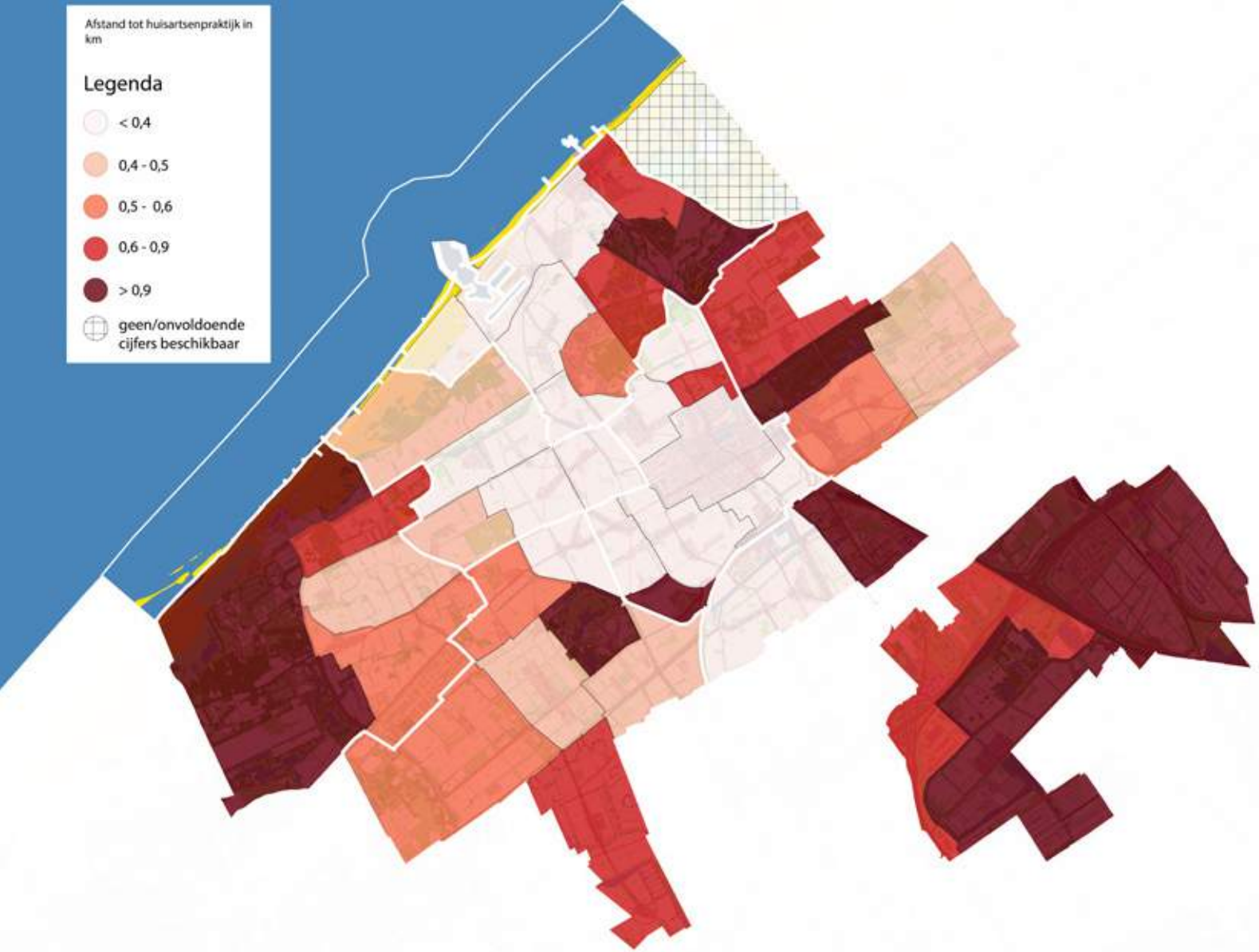

DHiC/CBS, 2019

AMBITIE 5

Een gezond en veilig Den Haag
Leefomgeving

b. Afstand tot huisarts

Naast de milieukwaliteit in de leefomgeving, is ook de bereikbaarheid en toegankelijkheid van zorg van invloed op de gezondheid van de Haagse ingezetenen. In deze indicator komt de gemiddelde afstand over de weg tot uitdrukking, die alle inwoners van de Haagse wijken moeten afleggen voor zijn een huisartsenpraktijk kunnen bereiken.

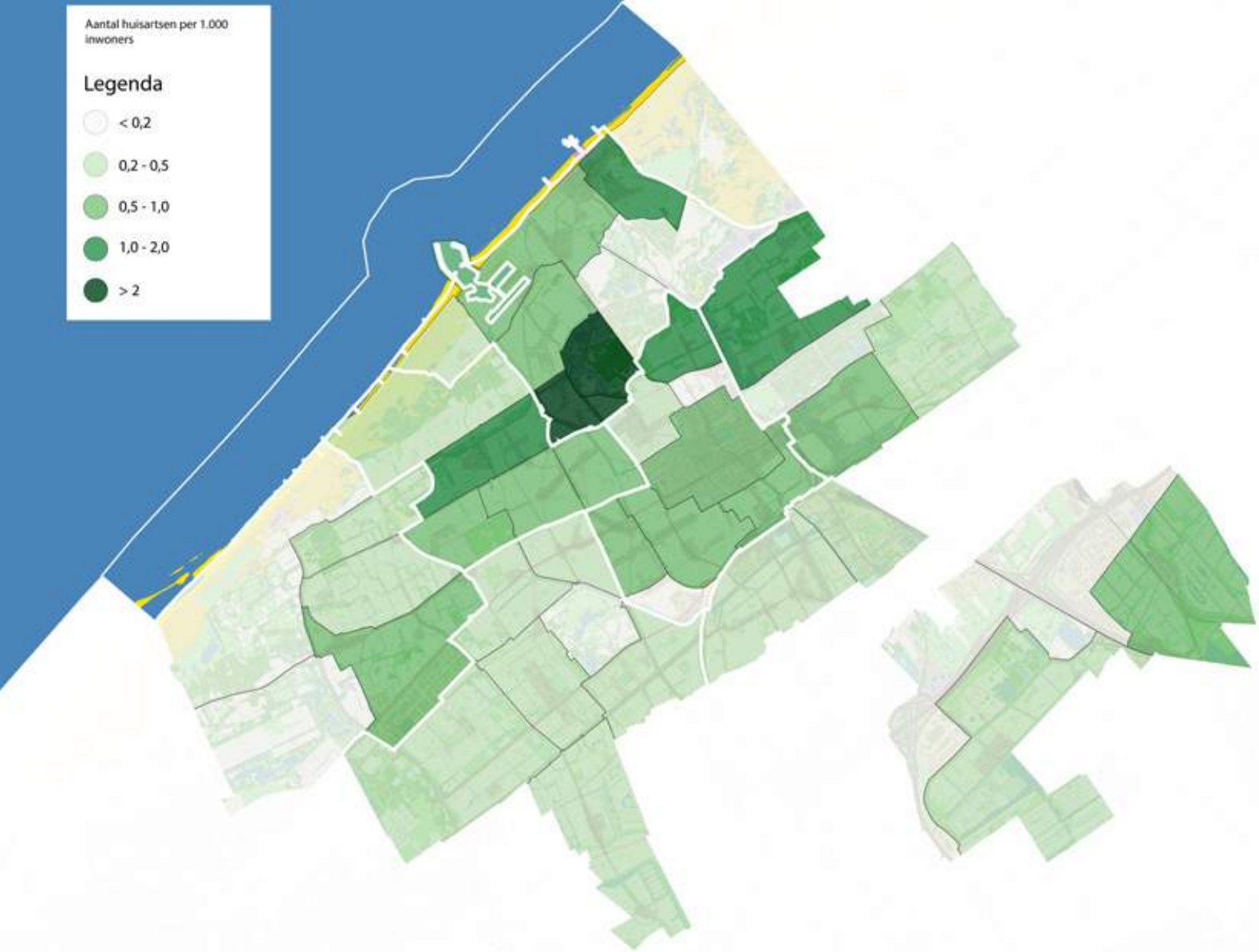

AMBITIE 5

Een gezond en veilig Den Haag
Leefomgeving

c. Huisartsen in de wijk

Naast de (gemiddelde) afstand tot een huisarts speelt ook de verhouding tussen het aantal huisartsen en de bevolkingsomvang een belangrijke rol in het bepalen van het verzorgingsniveau. In de bijgaande kaart is dat per wijk weergegeven in de vorm van het aantal huisartsen per 1.000 inwoners.

DHiC/DSO en brondata GGD, 2021

RMBW 2016

d. Afstand tot sportterrein

In een gezonde leefomgeving zijn voorzieningen voor sport en beweging voor alle bewoners binnen een acceptabele afstand voorhanden. In de relatief compacte stad Den Haag is voor de gemiddelde inwoner de afstand tot een sportterrein 0,7 kilometer. Den Haag onderscheidt zich op dit kenmerk in gunstige zin van de andere grote steden.

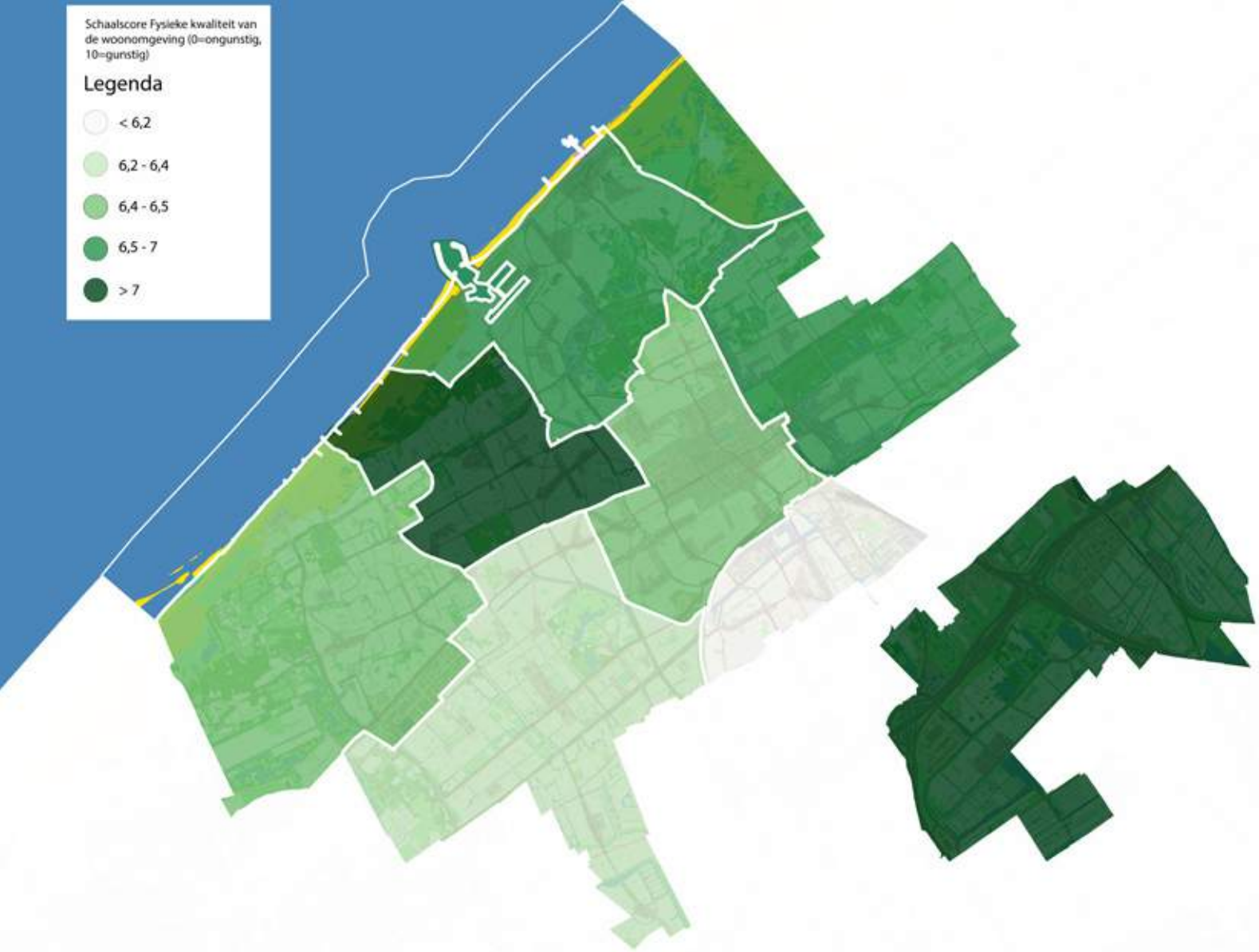

DHiC/Veiligheidsmonitor, 2019

AMBITIE 5

Een gezond en veilig Den Haag
Leefomgeving

e. Ervaren kwaliteit van de leefomgeving

Op basis van de resultaten van de bewonersenquêtes, is de ervaren fysieke kwaliteit van de leefomgeving in de verschillende Haagse deelgebieden gescoord.

Voor Den Haag is de gemiddelde waardering een 6,6. Daarmee is een gunstige ontwikkeling gaande vanaf 2012 (6,2) met alleen een lichte dip tussen 2016 en 2017. Alle stadsdelen laten op hoofdlijnen dezelfde trend zien. Tussen 2017 en 2019 was er een opvallende groei bij de scores in Scheveningen en Loosduinen. Laak en Haagse Hout lieten daarentegen, in weerwil van de langere termijntrend, een daling zien in die periode.

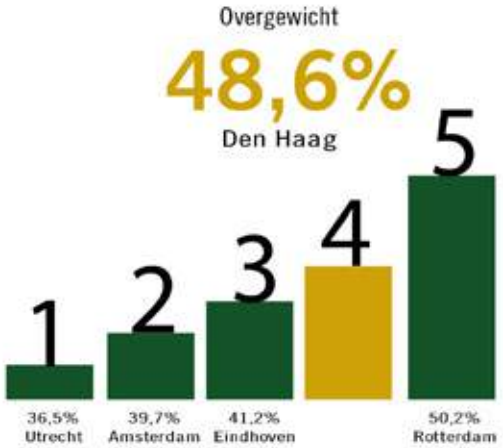

RMBW 2016

f. Overgewicht

Overgewicht wordt op dit moment beschouwd als één van de ernstigste problemen voor de gezondheid in Nederland. Overgewicht kan leiden tot een kortere levensverwachting, hart- en vaatziekten en overige aantasting van de gezondheid. In deze indicator is het aandeel van personen van 19 jaar en ouder met een zogenoemde Body Mass Index van 25,0 kg/m2 en hoger aangegeven. Deze cijfers zijn ontleend aan de resultaten van bevolkingsenquêtes.

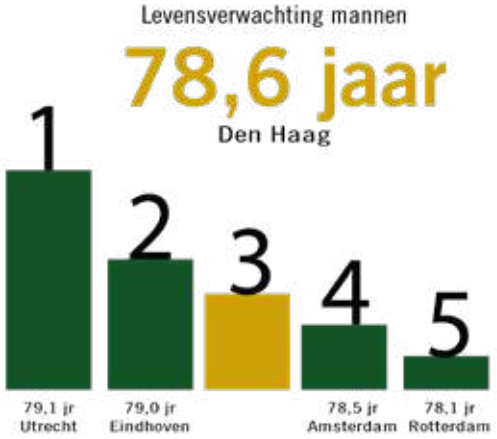

RMBW 2016

g. Levensverwachting mannen

Gezonde mensen leven langer, ook de Haagse ingezetenen. In deze indicator komt de gemiddelde levensverwachting van Haagse mannen tot uitdrukking. Dit is de gemiddelde leeftijd van de Haagse mannen bepaald over de periode 2013 tot en met 2016.

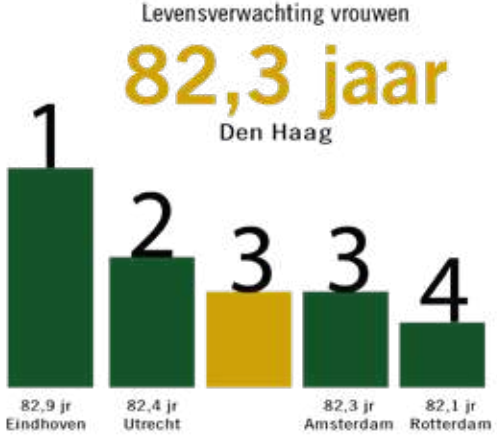

RMBW 2016

h. Levensverwachting vrouwen

Wat voor de Haagse heren geldt, geldt ook voor de Haagse dames. Ook van hen is de gemiddelde levensverwachting bepaald over de jaren 2013 tot en met 2016.

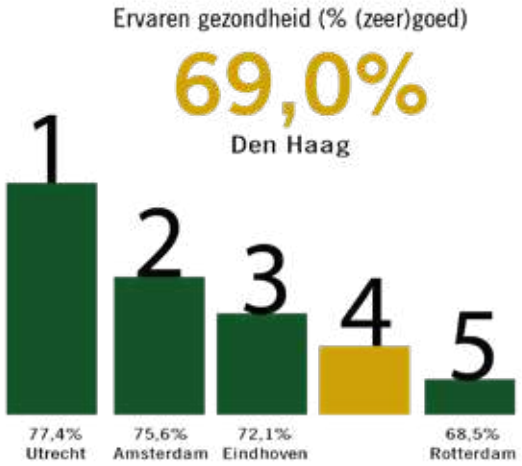

RMBW 2016

i. Ervaren gezondheid

Niet alleen de feitelijke gezondheidstoestand van het lichaam, maar ook de geest is van invloed op de daadwerkelijke gezondheid van de Haagse ingezetenen. Uit bevolkingsenquêtes is afgeleid hoe de Haagse ingezetenen van 19 jaar en ouder over hun eigen gezondheidstoestand denkt. In deze indicator komt het aandeel respondenten dat haar of zijn gezondheid waardeert met ‘goed’ of ‘zeer goed’ tot uitdrukking.

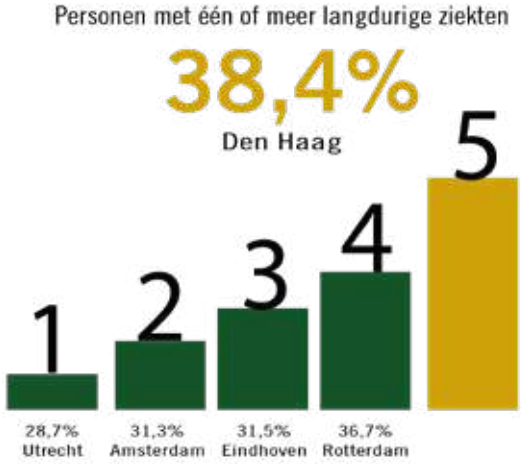

RMBW 2016

j. Aandeel personen met ziekte

In deze indicator komt het aandeel personen van 19 jaar en ouder tot uitdrukking dat met één of meer langdurige ziekten of aandoeningen te kampen heeft. Daarbij wordt onder een langdurige ziekte of aandoening verstaan een ziekte of aandoening die naar verwachting 6 maanden of langer aanhoudt.

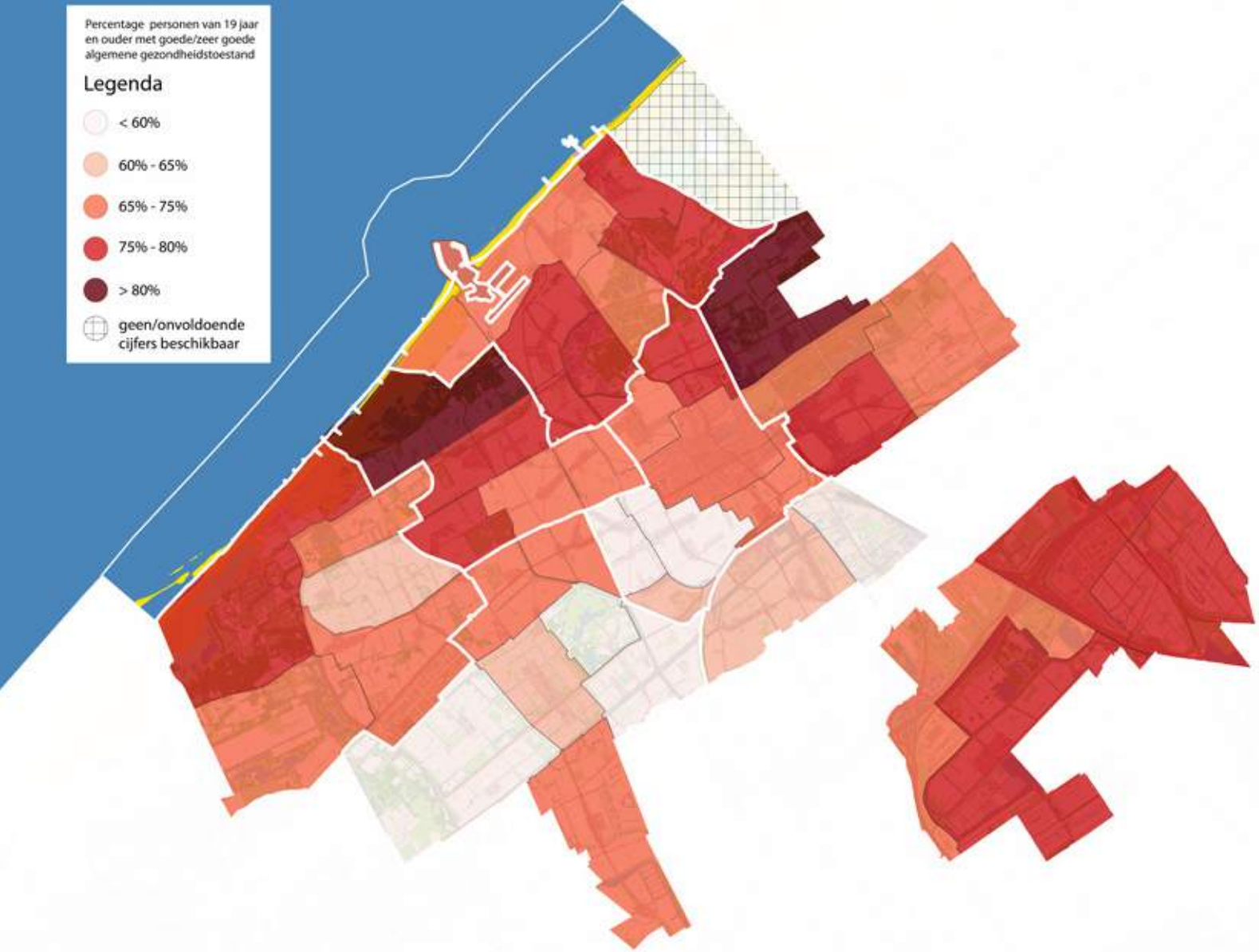

DHiC/RIVM, 2016

AMBITIE 5

Een gezond en veilig Den Haag
Gezondheid

k. Aandeel volwassenen met goede gezondheid

Naast een vergelijking van de ervaren gezondheid van de Haagse ingezetenen ten opzichte van de overige vijf grote gemeenten, is ook een overzicht gemaakt van het percentage volwassenen binnen de Haagse wijken dat haar of zijn gezondheid als goed en zeer goed bestempelt.

In 2016 was voor Den Haag als geheel het aandeel volwassenen met een (ervaren) goede gezondheid 70 procent. In de gezondheidsmonitor 2020 blijkt dat dat cijfer is toegenomen tot 76 procent. Het Nederlands gemiddelde is 79,1 procent.

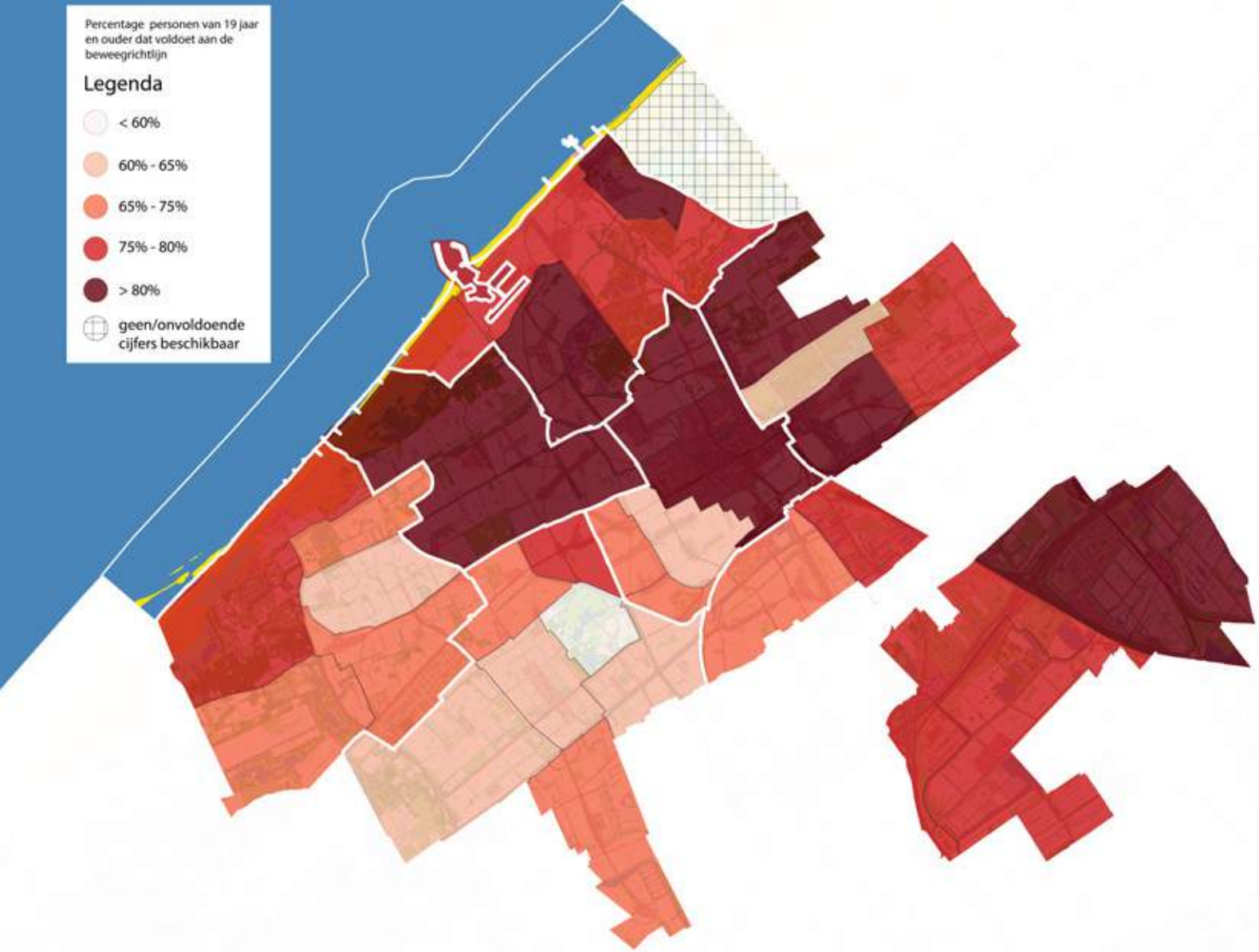

DHiC/RIVM, 2016

AMBITIE 5

Een gezond en veilig Den Haag
Gezondheid

I. Aandeel volwassenen dat voldoende beweegt

In deze indicator komt het aandeel bewoners van de Haagse wijken tot uitdrukking dat voldoet aan de beweegrichtlijn 2017: minstens 150 minuten per week – verspreid over de week – aan matig intensieve inspanning zoals wandelen en fietsen doen. Het advies van de Gezondheidsraad is om minstens twee maal per week spier- en botversterkende activiteiten te doen en stilzitten te voorkomen. Een kleine meerderheid van de Haagse inwoners (51 procent) volgt dit advies op.

In recente cijfers van het RIVM blijkt voor Den Haag dat dit gemiddelde cijfer in 2020 iets is teruggelopen en nu 50 procent bedraagt.

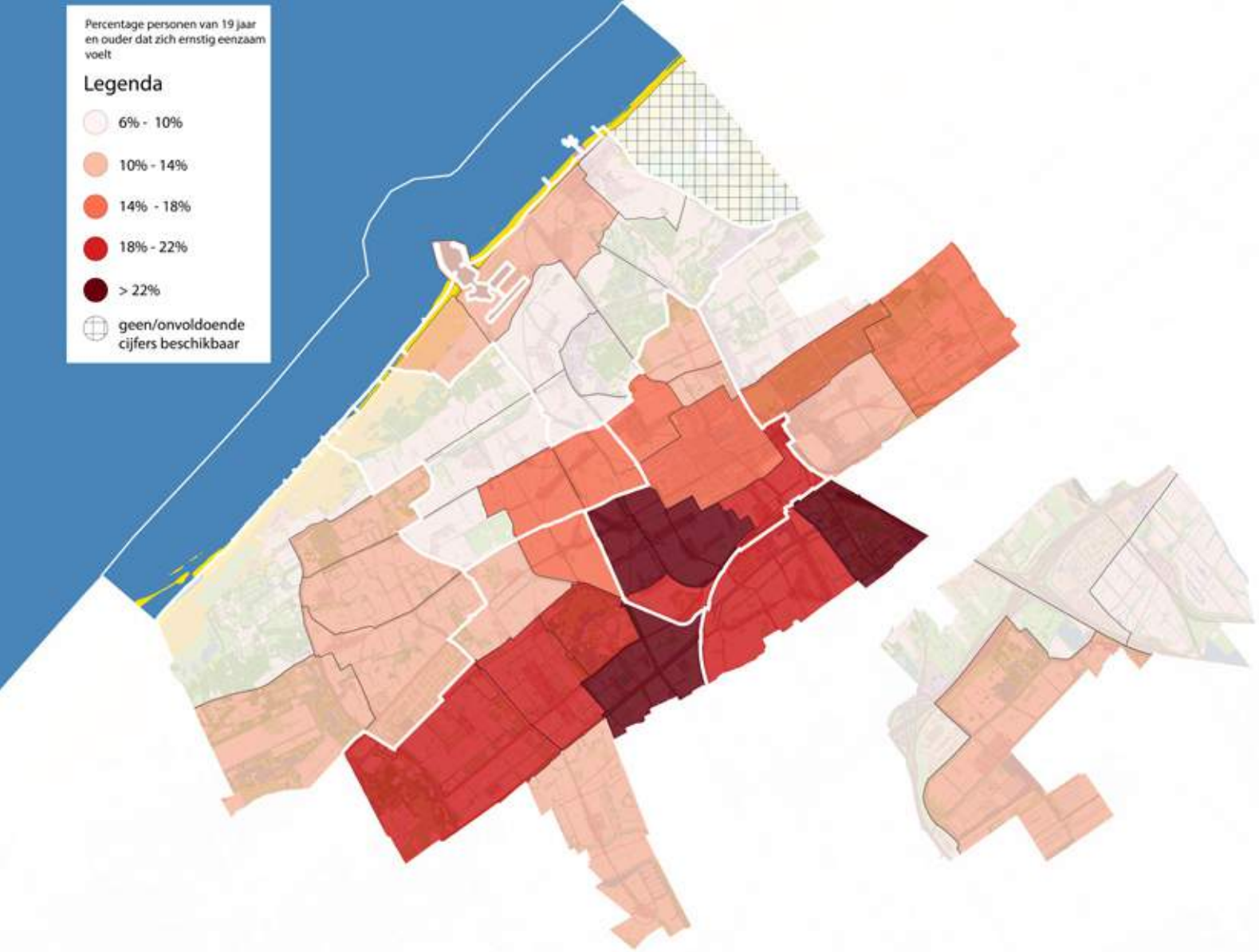

DHiC/RIVM, 2016

AMBITIE 5

Een gezond en veilig Den Haag
Gezondheid

m. Aandeel eenzame volwassenen

Eenzaamheid is belangrijke vorm van mentale ongezondheid. Daarom is het aandeel personen van 19 jaar en ouder dat zich ernstig eenzaam voelt in kaart gebracht. Deze gegevens zijn ontleend aan antwoorden die bewoners in bevolkingsenquêtes hebben gegeven. De score is opgesteld op basis van elf uitspraken over emotionele eenzaamheid en sociale eenzaamheid in de enquête en signaleert ernstige eenzaamheid. Voor Den Haag als geheel gaat het daarbij om 16 procent van de inwoners. Uit cijfers van GGD Haaglanden blijkt dat ruim de helft van de bevolking in Den Haag zich matig tot (zeer) eenzaam voelt.

De cijfers van GGD Haaglanden laten een groei zien van het aantal inwoners dat zich matig tot zeer eenzaam voelt (van 52 procent in 2016 tot bijna 58 procent in 2020).

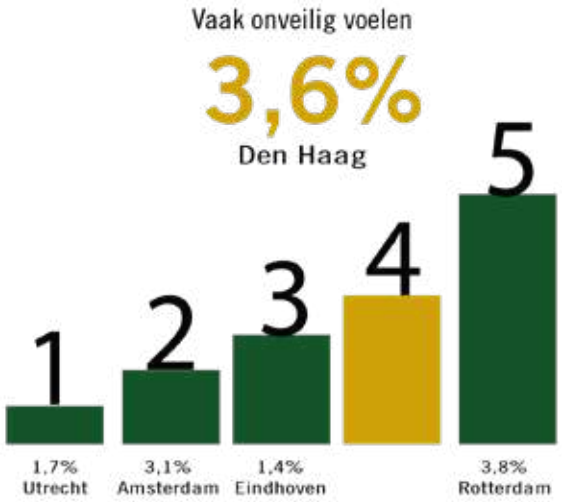

RMBW 2019

n. Ervaren onveiligheid

In de bewonersenquêtes die met enige regelmaat onder de Haagse ingezetenen wordt gehouden, wordt hen ook gevraag naar het ervaren gevoel van veiligheid. In deze indicator komt het aandeel Hagenaars tot uitdrukking dat zich in de woonomgeving vaak onveilig voelt.

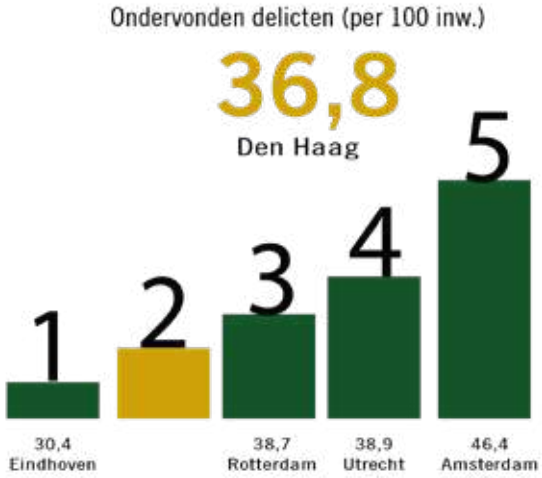

RMBW 2019

o. Ondervonden delicten

In deze indicator is het aantal delicten (zoals diefstal of berovingen), met uitzondering van cyberdelicten uitgedrukt, ondervonden door personen van 15 jaar en ouder. Daarbij is het aantal delicten per 100 inwoners aangegeven als maat voor de veiligheid in de stad. Deze gegevens zijn afkomstig uit de bevolkingsenquêtes.

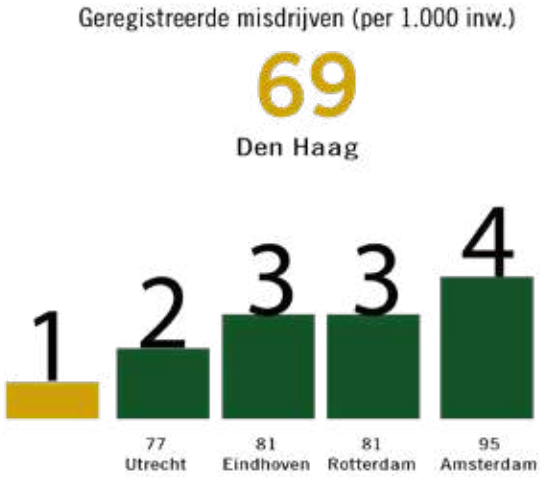

RMBW 2019

p. Geregistreerde misdrijven

Naast de door de bewoners gerapporteerde delicten, is ook het aantal bij de politie geregistreerde misdrijven als indicator weergegeven. Dit is het aantal misdrijven binnen Den Haag dat door de politie is vastgelegd in een proces-verbaal van aangifte of in een ambtshalve opgemaakt proces verbaal. Daarbij is het aantal misdrijven per 1.000 inwoners aangegeven, eveneens als indicator van de veiligheid binnen de gemeente Den Haag.

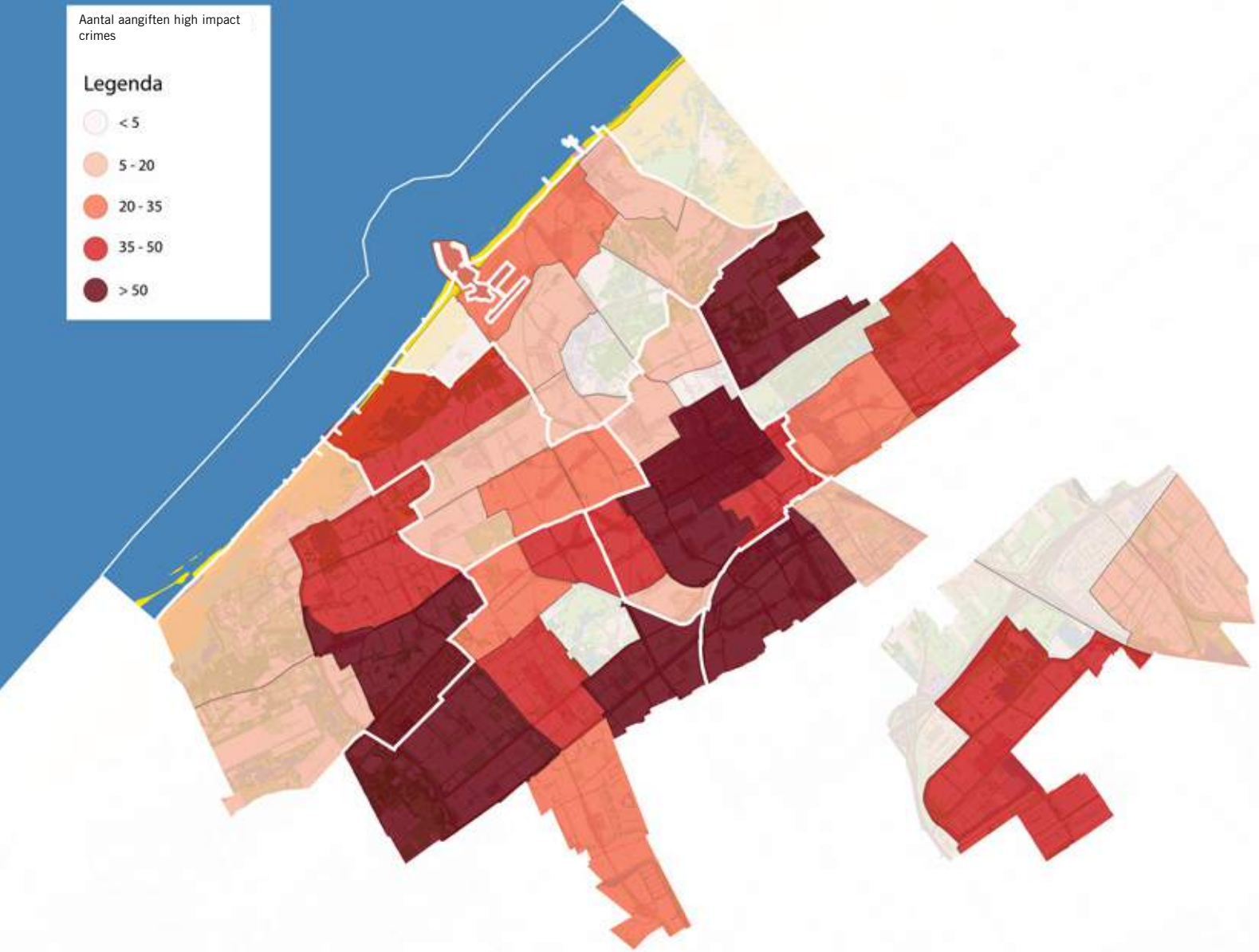

AMBITIE 5

Een gezond en veilig Den Haag
Veiligheid

q. Criminaliteit - high impact crimes

Veiligheid is een cruciale randvoorwaarde voor een goede leefomgeving. Misdrijven hebben grote invloed op de (beleving) van veiligheid en welzijn. Een belangrijke rol spelen zogenoemde High Impact Crimes. Het gaat daarbij om diefstal uit woningen, overvallen en straatroven. De kaart toont het aantal aangiftes per wijk in 2020.

De registraties laten een afname van het aantal High Impact Crimes door de loop der jaren zien.

DHiC/Politie Haaglanden, 2020

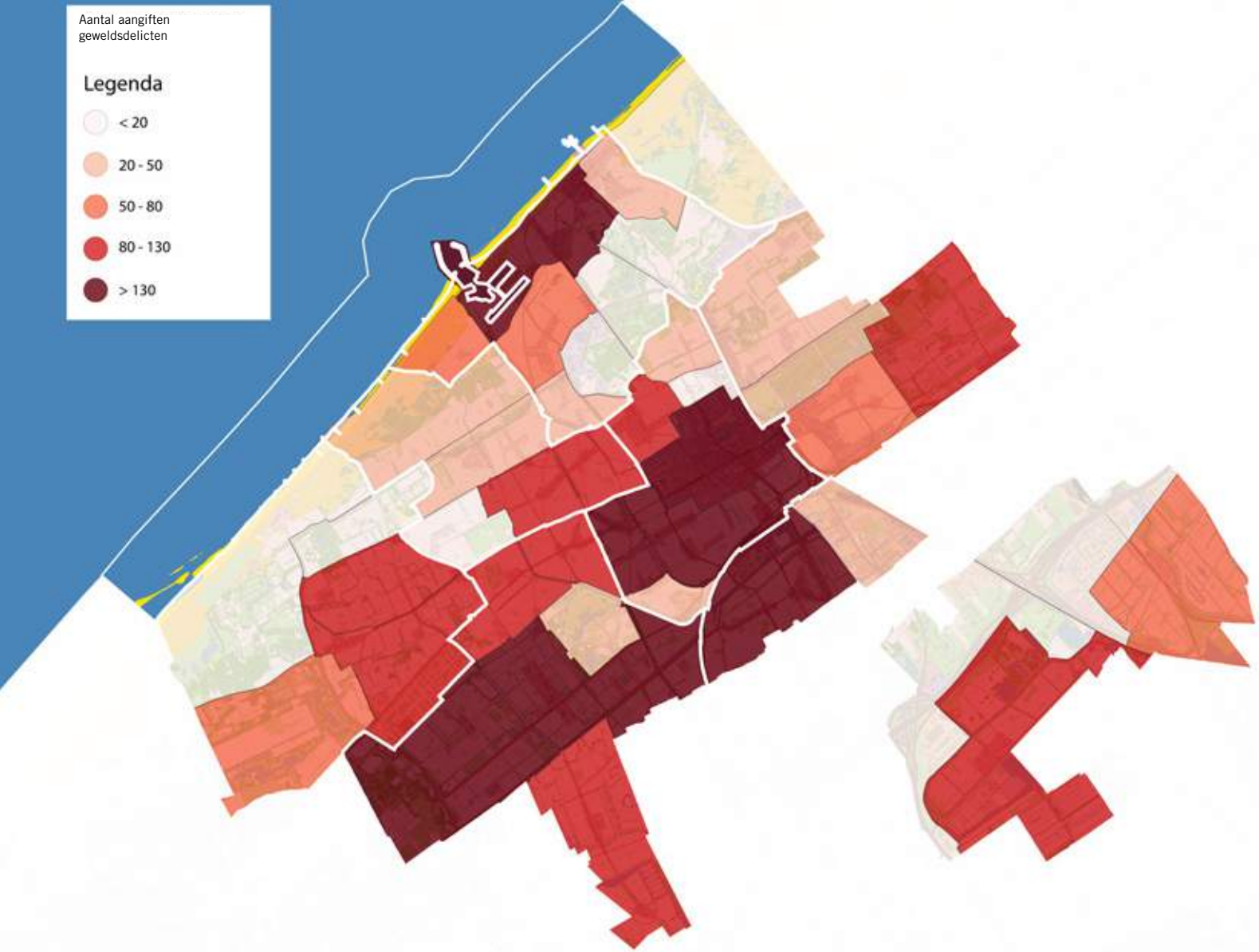

DHiC/Politie Haaglanden, 2020

AMBITIE 5

Een gezond en veilig Den Haag
Veiligheid

r. Criminaliteit - geweldsdelicten

Naast inbraak, overvallen en straatroven, dragen ook het plegen van openlijk geweld, mishandelingen, levensdelicten en bedreigingen bij aan het gevoel van onveiligheid in de Haagse wijken.

Na een daling vanaf 2013 laten de registraties van de politie een lichte stijging in 2018 zien, waarna tot 2020 het aantal aangiftes min of meer stabiel bleef.

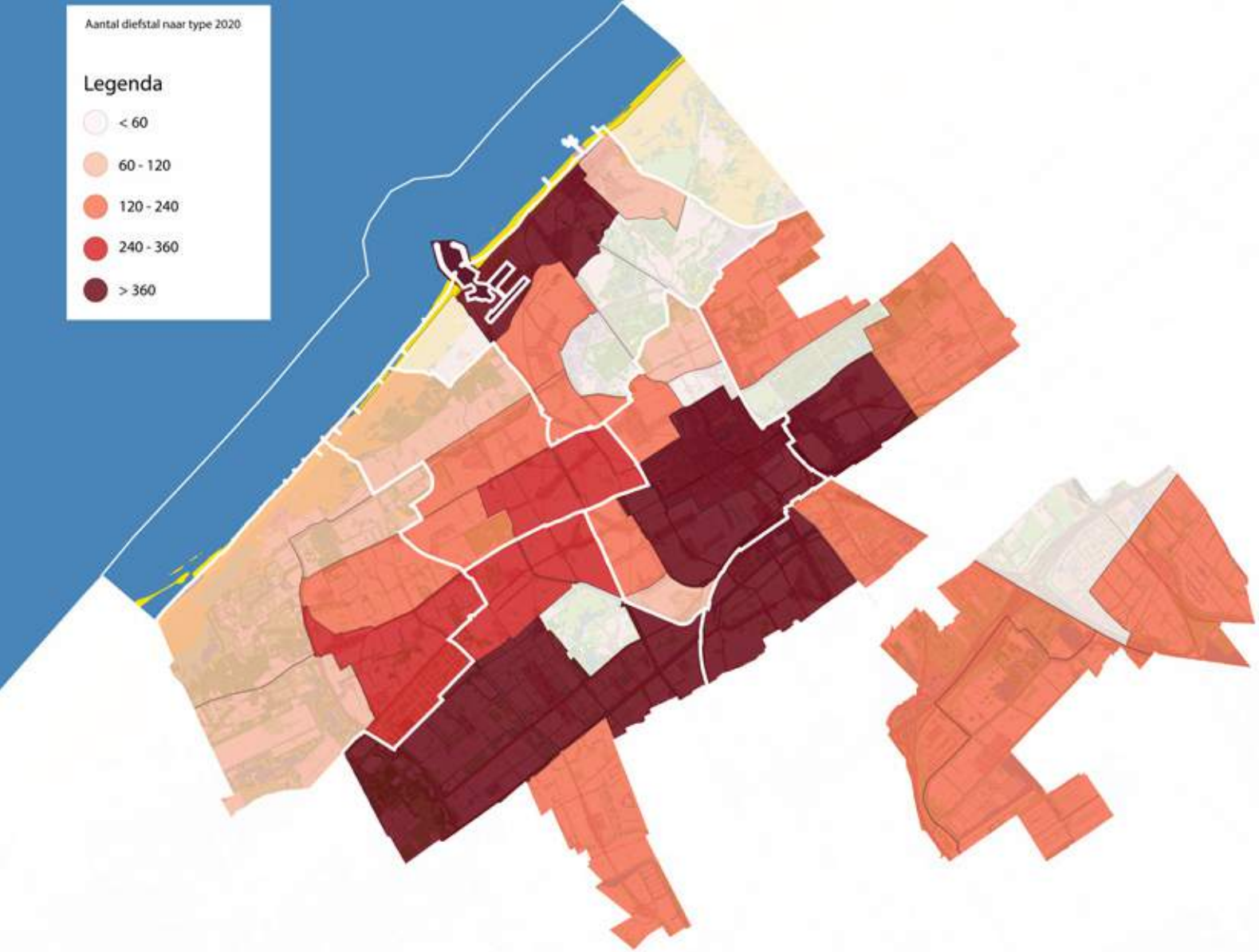

AMBITIE 5

Een gezond en veilig Den Haag
Veiligheid

s. Criminaliteit - diefstallen

Uit de processen verbaal van de politie is achterhaald hoe veel diefstallen in 2020 per Haagse wijk zijn gepleegd. Hierbij gaat het om het totaal aan diefstallen, waaronder winkeldiefstal, fietsendiefstal, autodiefstal, diefstal uit bedrijven of instellingen en dergelijke.

De lange termijntrend laat een doorlopende afname van dit aantal delicten voor de gemeente als geheel zien.

DHiC/Politie Haaglanden, 2020

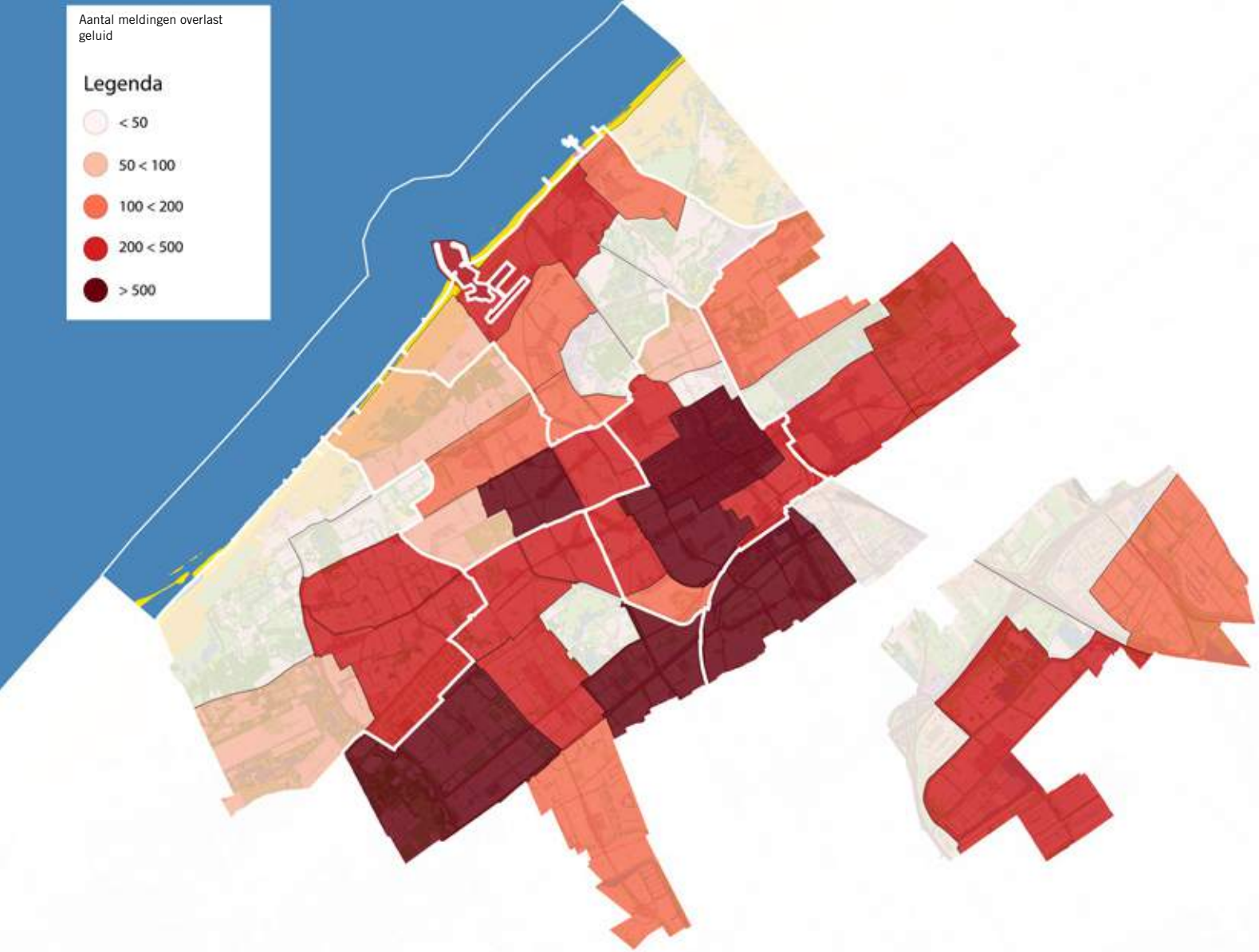

DHiC/Politie Haaglanden, 2020

AMBITIE 5

Een gezond en veilig Den Haag
Veiligheid

t. Meldingen overlast geluid

Geluidshinder vormt, zeker in de vorm van een structurele belasting, een ernstig risico voor de volksgezondheid. Geluidsoverlast kent diverse vormen en uiteenlopende bronnen. Binnen stedelijke gebieden vormt naast verkeersgeluid de overlast vanuit andere burgers vaak een belangrijke factor. Meldingen van geluidsoverlast geven een beeld van druk op de directe woonomgeving en woonbeleving. De politie registreert alle aangiften van misdrijven en de meldingen van overlast. Meerdere meldingen over één incident worden één keer geteld. Deze kaart geeft per wijk de intensiteit van het aantal meldingen weer.

Tot 2014 was er een continue toename van het aantal meldingen van geluidsoverlast. Tot 2019 bleef het daarna min of meer stabiel. In 2020 nam het aantal meldingen echter met ruim 33 procent toe. De lock down periode volgend op de uitbraak van het coronavirus kan daarbij een rol hebben gespeeld.

AMBITIE 6.

EEN DUURZAAM BEREIKBAAR DEN HAAG

AMBITIE 6

Een duurzaam bereikbaar Den Haag

Onze stad is duurzaam bereikbaar
Wij willen de stad bereikbaar, leefbaar en verkeersveilig houden. Voor onze bewoners en voor bezoekers en bedrijven. We moeten daarom goed kijken naar de manier waarop wij ons verplaatsen binnen en naar de stad en welke oplossingen hiervoor zijn.

Een groene stad maakt gezonde(re) mensen.
Richten wij onze leefomgeving zo goed - en groen - mogelijk in? Dat helpt bij een gezondere levensstijl. We zoeken daarom naar manieren om het groen in én buiten de stad zo goed mogelijk te gebruiken.

In 2040 telt Den Haag misschien wel 100.000 inwoners meer dan nu (in de Metropoolregio 400.000 extra inwoners). Er komen tienduizenden woningen en banen bij. Ook het toerisme groeit sterk. En dit vrijwel allemaal binnen de grenzen van de huidige stad. Den Haag zal door de verwachte groei nog verder verdichten: meer mensen en meer bebouwing op hetzelfde oppervlak. Het gevolg van dit alles is een grote toename van het aantal verplaatsingen. Het huidige mobiliteitssysteem – zowel de weginfrastructuur, het openbaar vervoer als de fietspaden – is hier niet op berekend. Ook neemt het aantal verkeersslachtoffers toe. Daarom zet Den Haag in op een mobiliteitstransitie. Een noodzakelijke doorontwikkeling van het mobiliteitssysteem. Den Haag is de dichtstbevolkte stad van Nederland met ruim 6.200 inwoners per hectare. Dit draagt er aan bij dat het autoverkeer in Den Haag van de vier grote steden in Nederland de meeste vertraging in de ochtend- en avondspits heeft (24% meer reistijd dan overige steden). De gemeente Den Haag heeft zich daarom ten doel gesteld om voor bezoekers, bedrijven en bewoners bereikbaar, leefbaar en verkeersveilig te worden en te blijven. Dit vraagt om een verandering in vervoerswijzen (modaliteiten).
Door mobiliteit, ruimte, mensen, voertuigen en de organisatie van mobiliteit zo goed mogelijk te verbinden met elkaar, kunnen we meer doen op de schaarse oppervlakte van Den Haag.

Een belangrijk uitgangspunt voor mobiliteit is nabijheid. In een compacte stad liggen scholen, werk, groen en recreatie dichtbij elkaar. Bewoners en bezoekers lopen en fietsen om zich te verplaatsen. Daarvoor zijn veilige en comfortabele loop- en fietsroutes nodig. En een goed regionaal ov-systeem. Zo zijn er minder korte autoritten (nu nog 43% van alle autoritten in de stad). De doelstellingen van de gemeente op dit gebied omvatten onder meer voldoen aan de parkeerbehoefte, meer ruimte voor fietsverkeer, meer en sneller openbaar vervoer, meer ruimte voor voetgangers, minder files. Den Haag versterkt de duurzame bereikbaarheid door compact bouwen, bevordering van duurzame mobiliteit en de versterking van de regionale verbindingen, knopen en OV-netwerken. Een duurzaam bereikbare stad heeft een menselijke maat en biedt veel ruimte voor fietsers en voetgangers. De gemeente wil bewoners en bezoekers stimuleren om vaker te kiezen voor schone en duurzame (deel)mobiliteit. Om dit tot een succes te maken, moeten bewoners en bezoekers niet alleen de gelegenheid hebben, maar ook de financiële en fysieke mogelijkheden en motivatie hebben om er gebruik van te maken. Maatwerk en een gebiedsgerichte aanpak, met de reiziger centraal, is daarom belangrijk.

INDICATOREN

Compacte stad
a. Bevolkingsdichtheid
b. Bebouwingsdichtheid
c. Autodichtheid: per adres
d. Autodichtheid: per km2
e. Parkeerdruk

Menselijke maat
f. Verkeersslachtoffers
g. Verplaatsingsmotieven

Stadsvriendelijke vervoerswijzen
h. Fietsbezit
i. Verdeling vervoerswijzen
j. Ontwikkeling vervoerswijzen
k. Autoritten naar afstand
l. Mobiliteitsgedrag per wijk
m. Autobezit per stadsdeel
n. Emissieklassen auto's
o. Elektrische auto's
p. Laadpalen
q. Deelauto's

De regionale context en mobiliteitshubs
r. Ketenmobiliteit NS-stations

TERUG NAAR DE INHOUDSOPGAVE

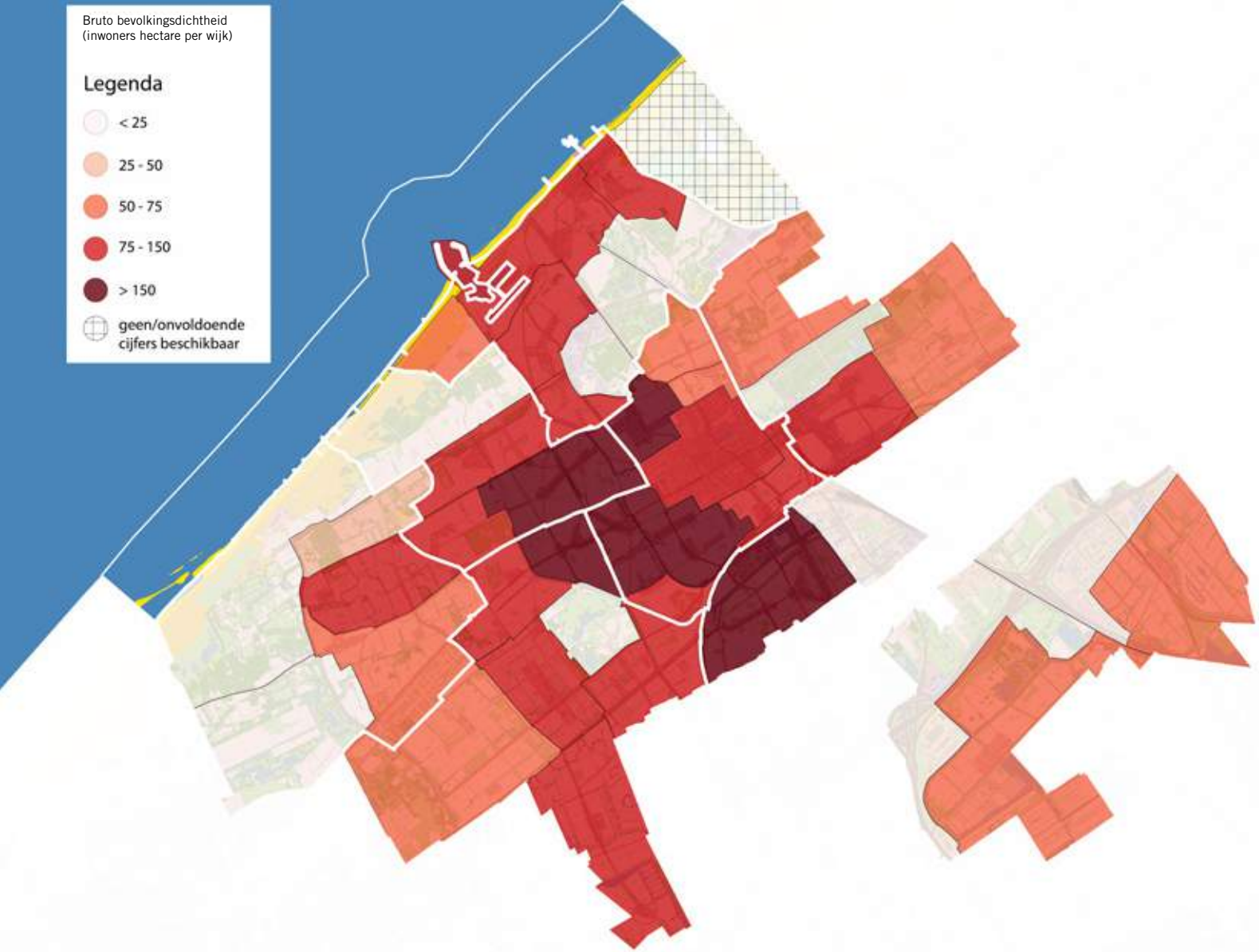

AMBITIE 6

Een duurzaam bereikbaar Den Haag

Compacte stad

a. Bevolkingsdichtheid

Den Haag is een grote stad op een beperkt oppervlak. Deze compactheid komt tot uiting in de bevolkingsdichtheid, de bebouwingsdichtheid en – vanuit het perspectief van mobiliteit – ook in de autodichtheid.
Bevolkingsdichtheid is hier weer gegeven als het gemiddeld aantal inwoners per hectare, per wijk. Voor Den Haag ligt de bevolkingsdichtheid gemiddeld op 68,1 inwoners per hectare; ofwel 6.810 inwoners per vierkante kilometer.

Vanaf 2002 is gemeentebreed een continue toename van de bevolkingsdichtheid te zien.

DHiC/DPZ en DSO, 2021

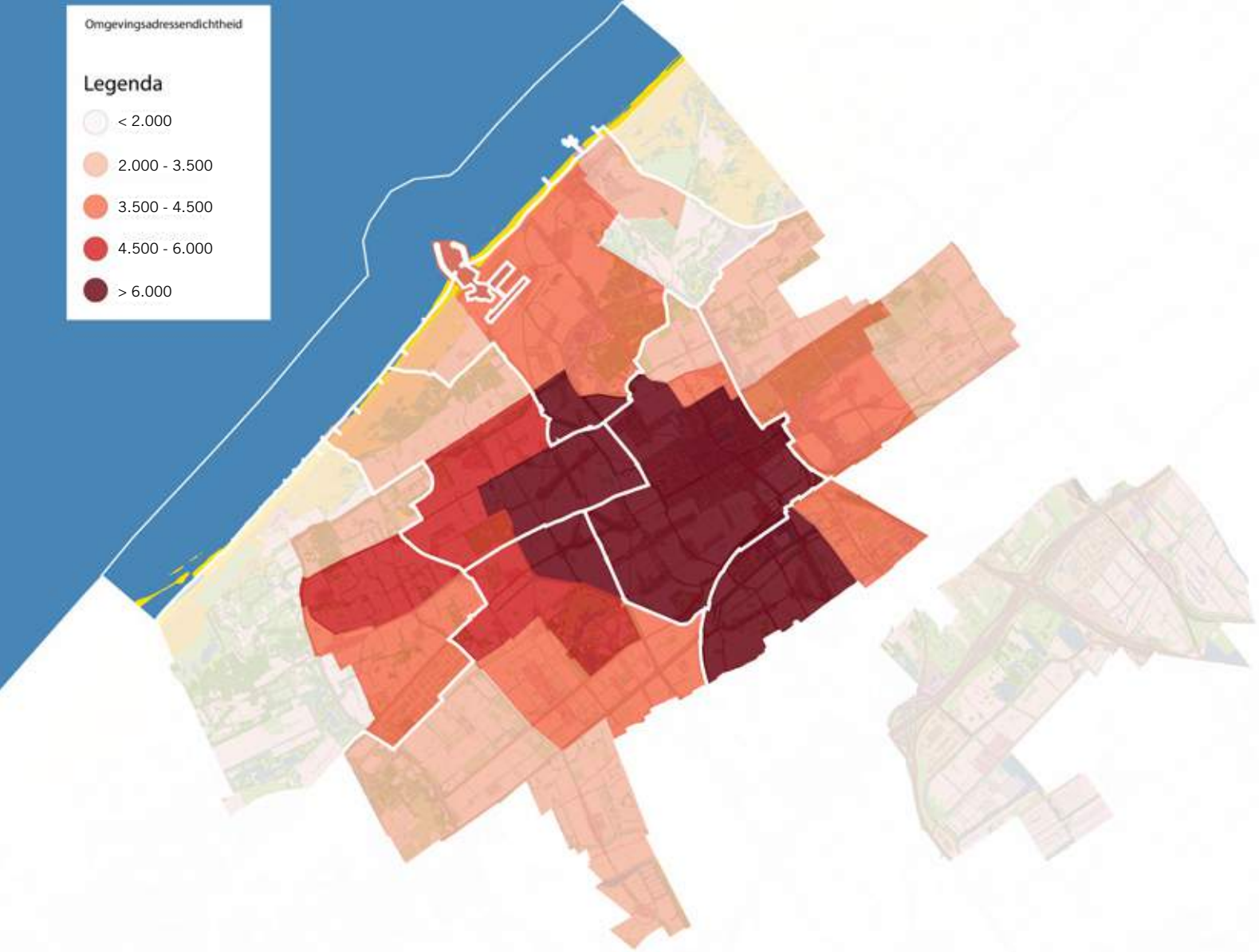

DHiC/DPZ en DSO, 2021

AMBITIE 6

Een duurzaam bereikbaar Den Haag

Compacte stad

b. Bebouwingsdichtheid

De bebouwingsdichtheid is benaderd aan de hand van de omgevingsadressendichtheid. Dit geeft per wijk de concentratie van menselijke activiteiten (wonen, werken, schoolgaan, winkelen, uitgaan etc.) weer.
Deze dichtheid is in Den Haag gemiddeld 4.994 adressen per vierkante kilometer. Daarmee kent de stad de één na hoogste dichtheid van de grote steden; minder hoog dan Amsterdam, maar fors hoger Eindhoven, Utrecht en Rotterdam.

De omgevingsadressendichtheid laat een geleidelijke stijging in Den Haag zien, als gevolg van de groei van de stad.

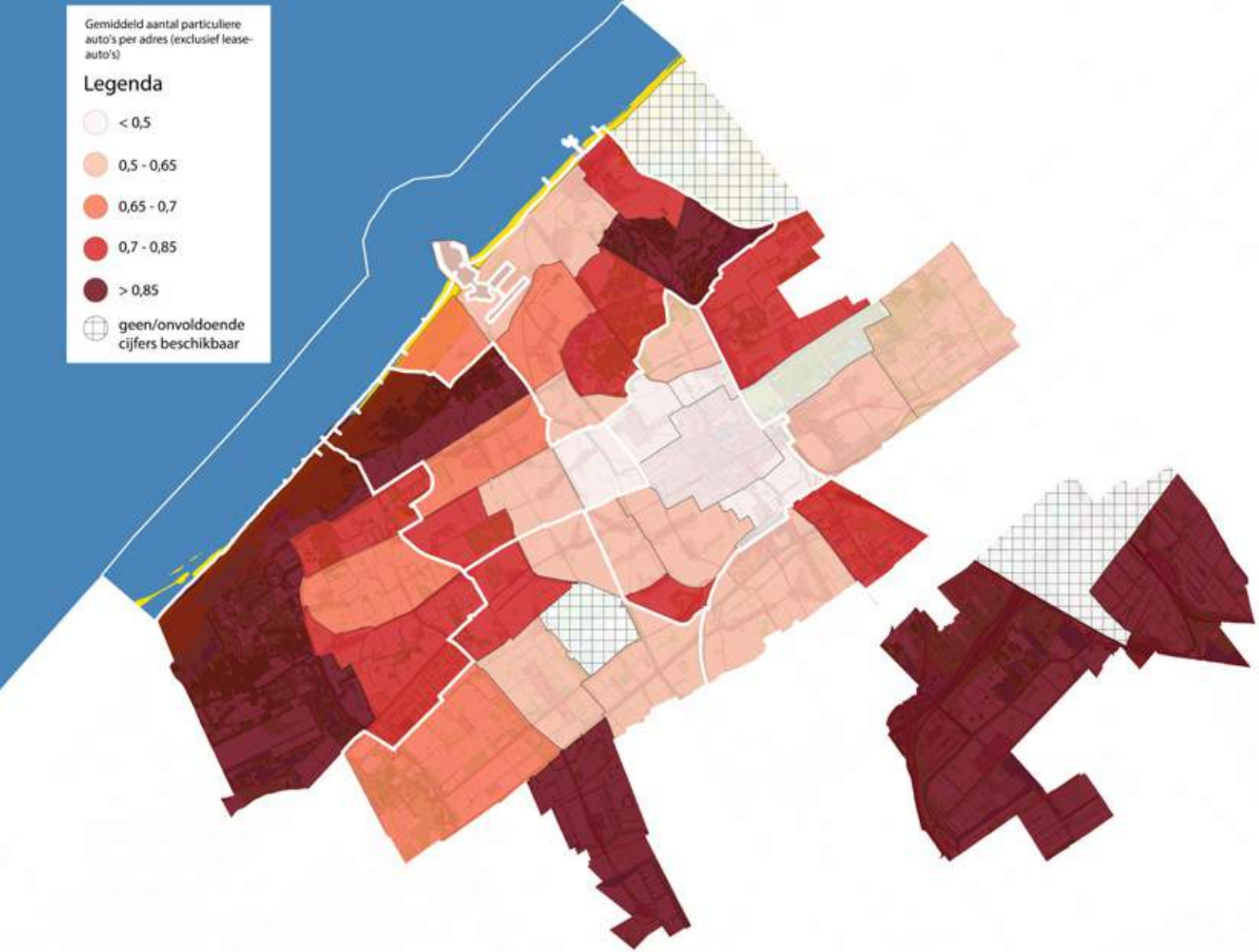

DHiC/RDW, 2021

AMBITIE 6

Een duurzaam bereikbaar Den Haag

Compacte stad

c. Autodichtheid: per adres

In deze indicator komt het particuliere autobezit per adres binnen de verschillende wijken van Den Haag tot uitdrukking. Deze gegevens zijn afkomstig van de Rijksdienst voor het Wegverkeer. Lease-auto's zijn niet meegerekend; deze staan niet op het woonadres van de gebruiker, maar op het adres van de eigenaar (meestal de lease-maatschappij) geregistreerd. Gemiddeld in Den Haag gaat het om 0,66 auto's per adres, ofwel 66 auto's op elke 100 adressen.

Het aantal particuliere auto's neemt in Den Haag, uitgezonderd een lichte afname tussen 2012 en2015, gestaag toe. Omdat ook de woningvoorraad groeit, blijft het aantal auto's per adres min of meer stabiel.

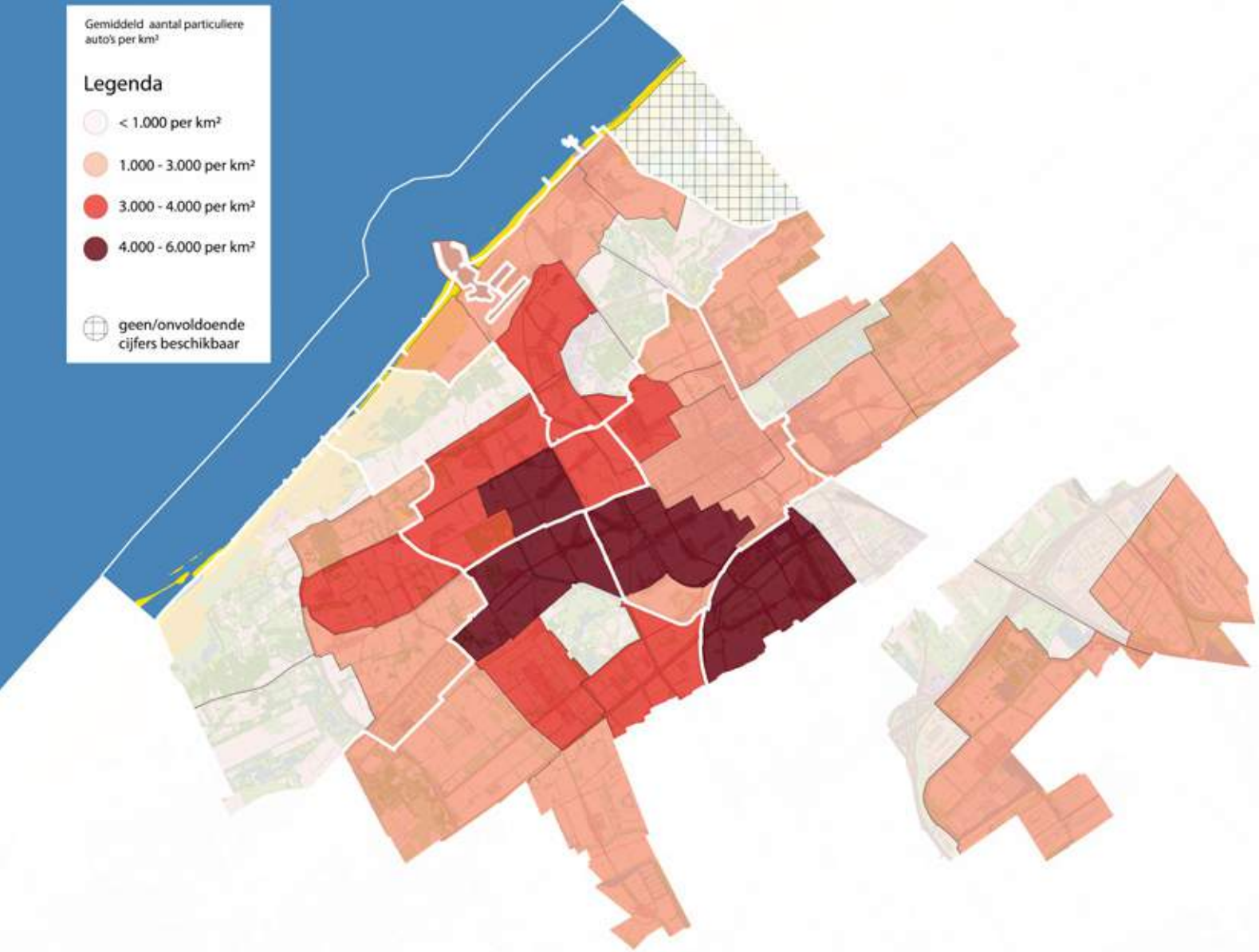

DHiC/RDW, berekening DSO, 2021

AMBITIE 6

Een duurzaam bereikbaar Den Haag

Compacte stad

d. Autodichtheid: per km²

Met deze indicator komt het particuliere autobezit per vierkante kilometer binnen de verschillende wijken van Den Haag tot uitdrukking. In vergelijking met het kaartbeeld van het aantal auto's per adres valt op dat bijna het omgekeerd beeld hier naar voren komt. Het aantal auto's per adres is in de wijken in en rond het centrum relatief laag; maar omdat daar veel woningen staan en de inwonerdichtheid hoog is, blijkt dat het aantal auto's per vierkante kilometer juist in deze (centrum)gebieden de hoogste waarden bereikt in de stad.

Het aantal auto's in Den Haag groeide afgelopen jaren vrijwel continue, en daarmee ook de autodichtheid op het Haags grondgebied.

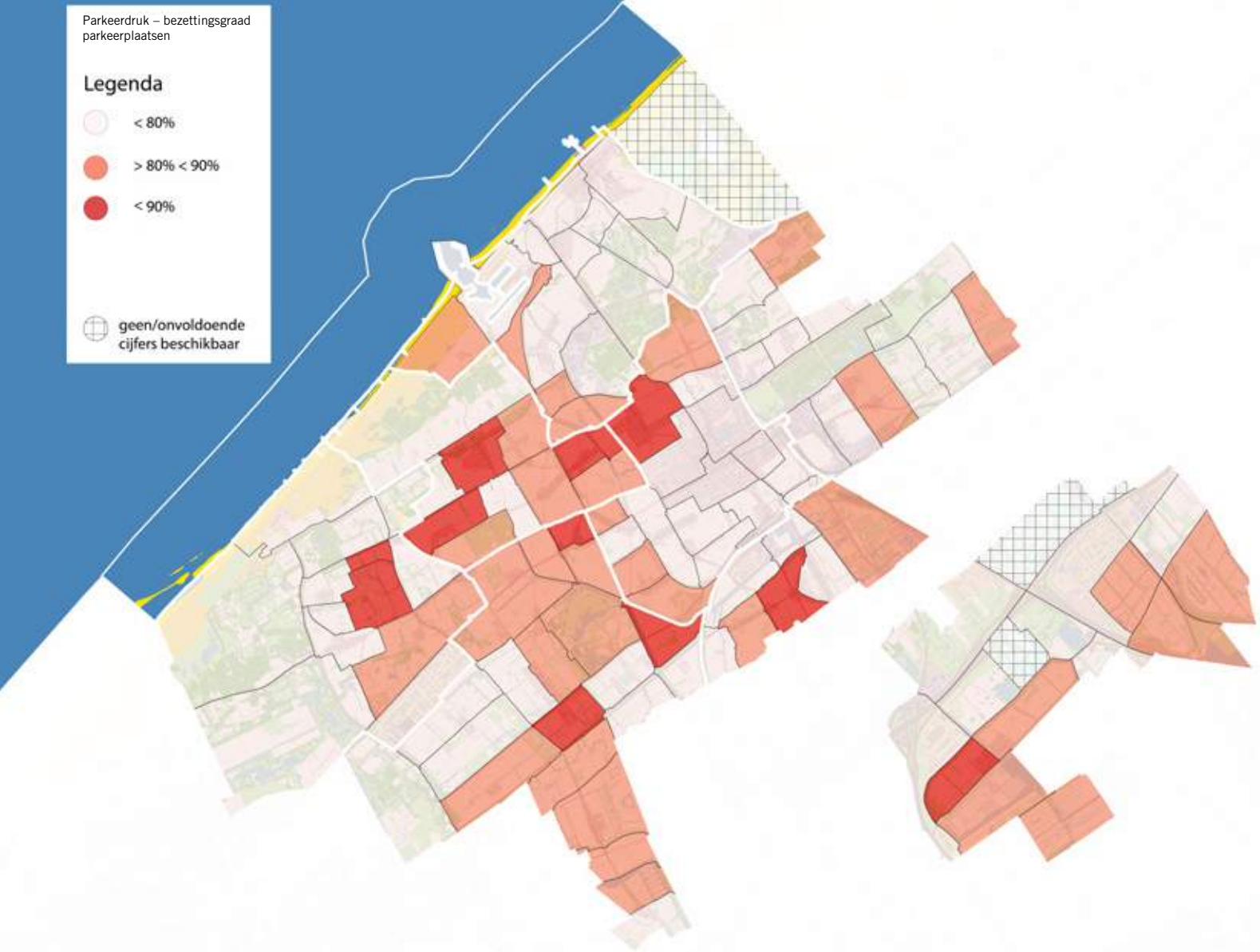

DHiC/DSB en DSO, 2019

AMBITIE 6

Een duurzaam bereikbaar Den Haag

Compacte stad

e. Parkeerdruk

Met deze indicator wordt de verhouding tussen het aantal geparkeerde auto's en de parkeercapaciteit (het aantal parkeerplaatsen) per wijk in beeld gebracht.

De parkeerdruk per wijk fluctueert over de jaren enigszins en laat niet altijd een eenduidige ontwikkelingsrichting zien. Den Haag kent in 2020 21 buurten met een te hoge parkeerdruk. Dat is een daling ten opzichte van 2011 toen dit voor 26 buurten gold. In de jaren van 2010 tot en met 2020 zijn ruim 3.300 parkeerplaatsen in woongebieden toegevoegd.

In 2015 tot en met 2018 kwamen er 31 mensen om in het Haagse verkeer en vielen er 4144 gewonden.

Meer dan 75% van de verkeersdoden en -gewonden viel op een 50 km/uur-weg.

De meeste van die geregistreerde verkeersgewonden vielen op de bromfiets, fiets, snorfiets of scootmobiel

De meeste ongevallen vinden plaats in dichtbevolkte gebieden:
Centrum
Vooroorlogse stadswijken

Cijfers verkeersveiligheid

AMBITIE 6

Een duurzaam bereikbaar Den Haag

Menselijke maat

f. Verkeersslachtoffers

Het aantal (dodelijke) verkeersslachtoffers neemt toe, omdat het drukker wordt en dus het aantal conflicten tussen met auto's, scooters, fietsers en voetgangers toeneemt. Het aantal verkeerslachtoffers neemt toe, na jaren van daling. De grote toename tot 2015 wordt vooral toegeschreven aan een verbeterde registratie, toch zien we tussen 2015 en 2019 een daadwerkelijke stijging van het aantal gewonden, zoals dat ook landelijk het geval is.

Een duurzaam bereikbaar Den Haag

Menselijke maat

g. Verplaatsingsmotieven

In dit overzicht is het gemiddelde aantal verplaatsingen per persoon per dag, gemiddeld over alle Hagenaars inzichtelijk gemaakt, met als doel het doen van boodschappen of winkelen, woon-werk-verkeer, het volgen van onderwijs of cursussen, zakelijke bezoeken, persoonlijke verzorging, het bezoeken van vrienden, familie of kennissen, recreëren, ontspanning en overige doeleinden.

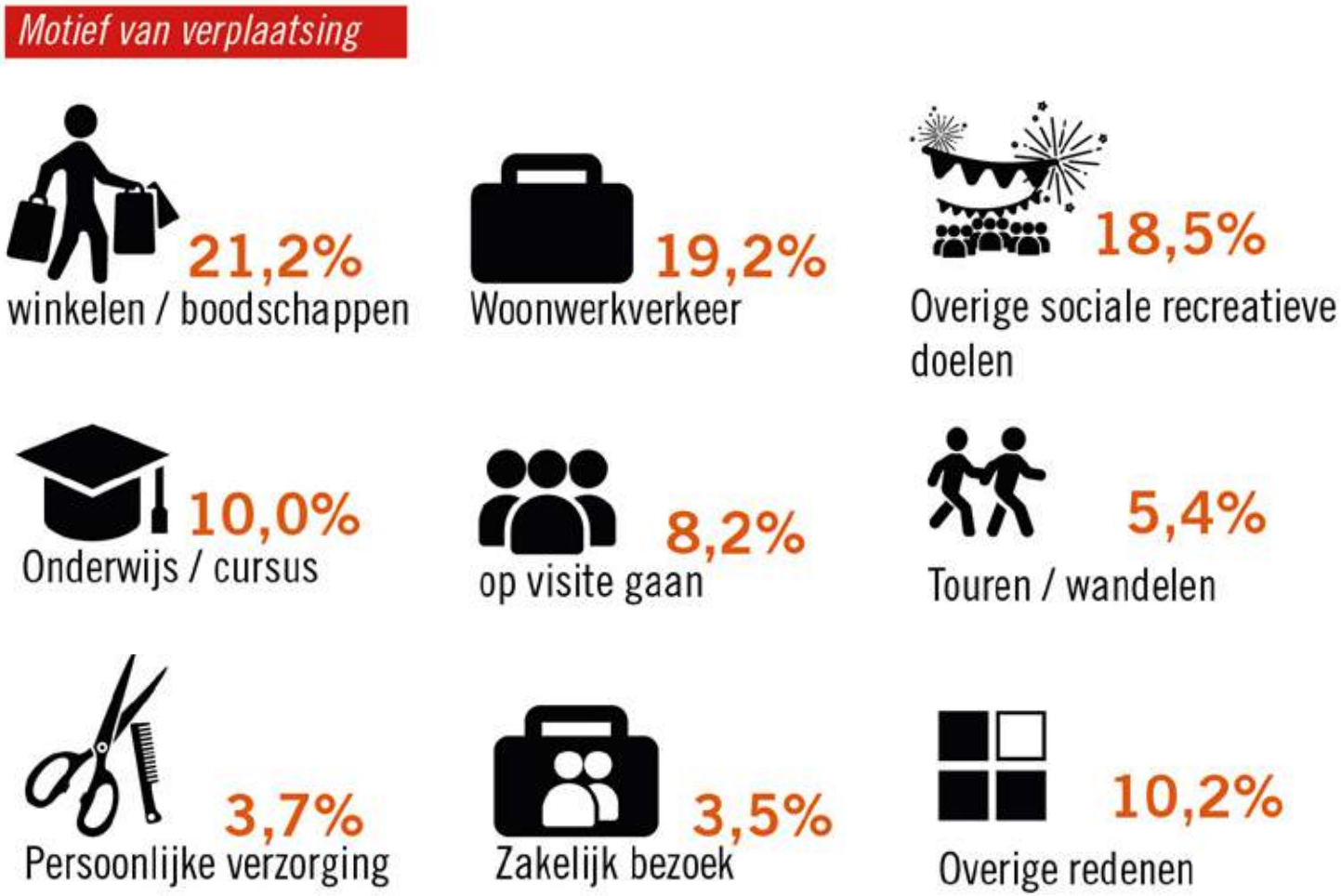

DHiC/ODiN, 2019

AMBITIE 6

Een duurzaam bereikbaar Den Haag

Stadsvriendelijk vervoerswijzen

h. Fietsbezit

Van alle Haagse huishoudens heeft 96 procent één of meer fietsen ter beschikking. Van alle inwoners van Den Haag fietst meer dan de helft dagelijks of in elk geval meerdere dagen in de week. Daarentegen geef 27 procent aan zelden of nooit te fietsen, zo blijkt uit de Stadsenquete van 2020.

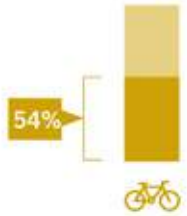

Van de huishoudens in Den Haag beschikt 54% over één of twee fietsen

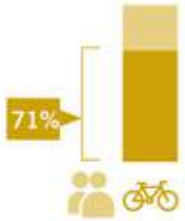

Dit zijn vaker dan gemiddeld de één- of tweepersoonshuishoudens onder de 40 jaar (71%).

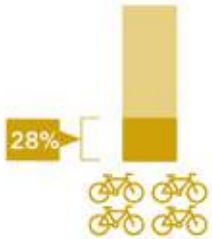

Ruim een kwart heeft drie of vier fietsen

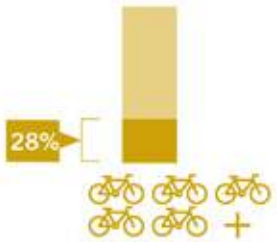

13% heeft vijf fietsen of meer

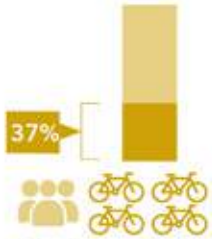

Gezinnen met kinderen hebben vaker drie of meer fietsen

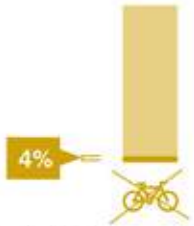

Het aandeel dat geen fiets heeft, is beperkt. Dit aandeel is sterk gedaald vergeleken met vorig jaar toen nog één op de tien huishoudens geen fiets had

Stadsenquete, 2020

AMBITIE 6

Een duurzaam bereikbaar Den Haag

Stadsvriendelijk vervoerswijzen

i. Verdeling vervoerswijzen

Deze indicator is een weergave van het aantal verplaatsingen in Den Haag, onderverdeeld naar de verschillende vervoerswijzen. Bij de meeste verplaatsingen gaat de Haagse inwoner te voet. In het Centrum en op Scheveningen wordt relatief veel gewandeld, in Leidschenveen-Ypenburg juist minder vaak. Dat is het stadsdeel waar ruim de helft van de verplaatsingen per auto plaatsvindt. In Segbroek en op Scheveningen wordt gemiddeld twee maal zo vaak gekozen voor de fiets als in de stadsdelen Laak en Escamp.

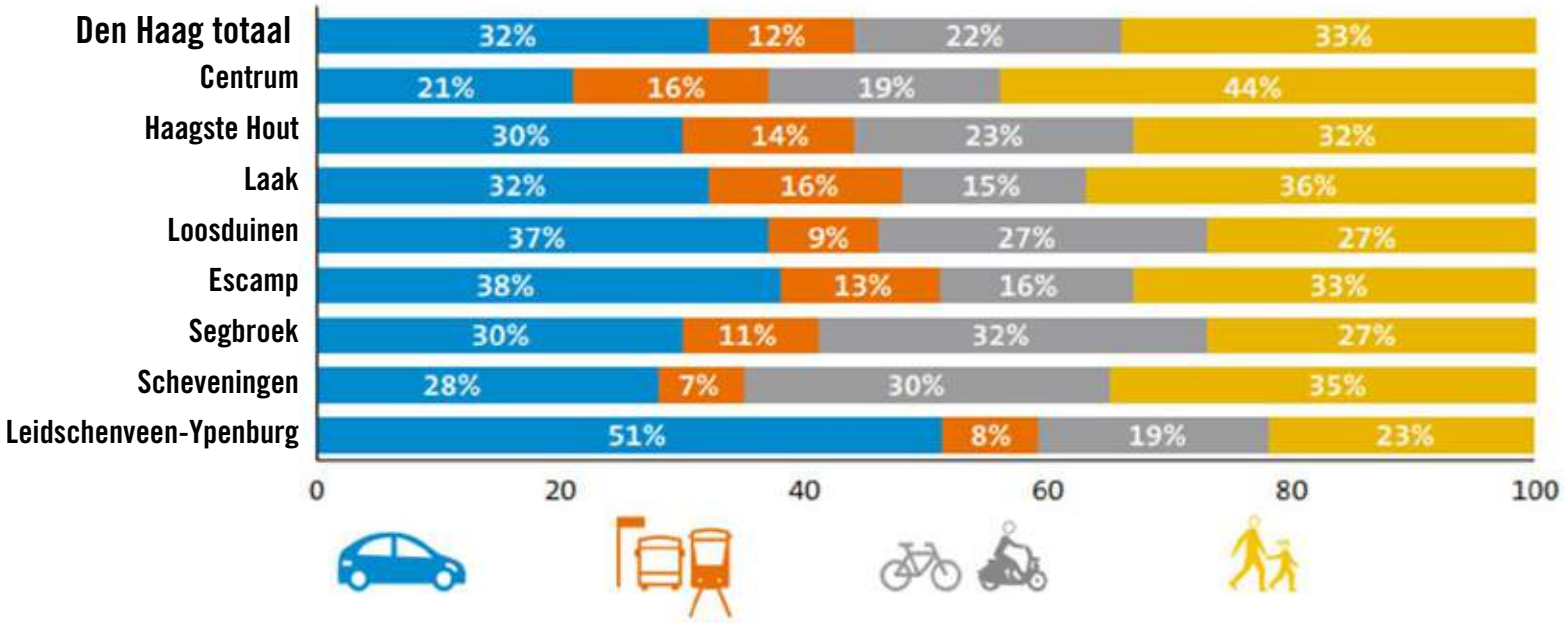

Verdeling vervoerswijzen op stadsdeelniveau weergegeven in percentages op basis van aantal verplaatsingen

OViN 2019

Een duurzaam bereikbaar Den Haag
Stadsvriendelijk vervoerswijzen

j. Ontwikkeling vervoerswijzen

In Den Haag is een verschuiving zichtbaar naar duurzamere mobiliteitsvormen als hoofdvervoerswijze. In enquêtes van het Onderzoek Verplaatsingen in Nederland (OViN) wordt de auto steeds minder vaak genoemd. Dat geldt in het algemeen, maar ook voor de bewoners van Den Haag. Er is vooral sprake van een verschuiving richting de fiets en het openbaar vervoer.

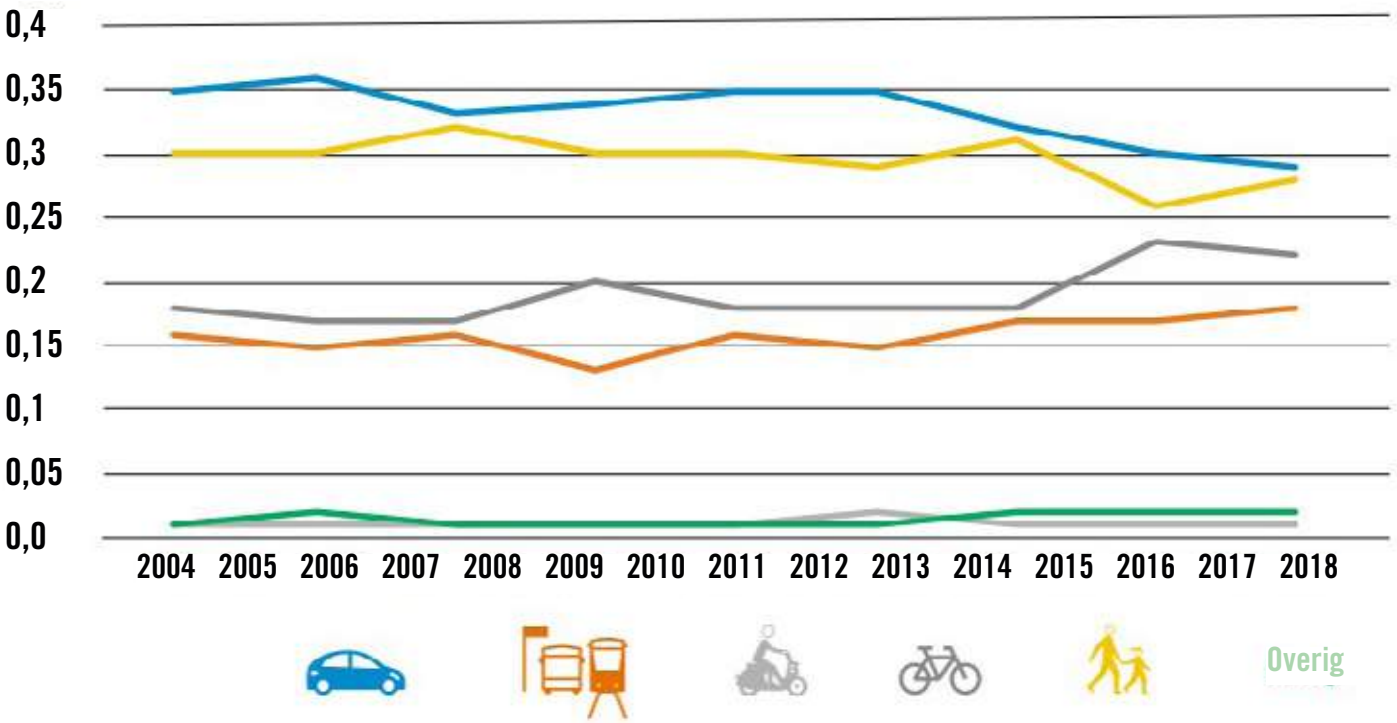

Ontwikkeling hoofdvervoerswijze bewoners Den Haag sinds 2004

Odin/Ovin

Een duurzaam bereikbaar Den Haag

Stadsvriendelijk vervoerswijzen

k. Autoritten naar afstand

Het Haagse wegennet kent veel verplaatsingen onder de vijf kilometer. Hagenaars pakken dus vaak de auto's voor relatief korte afstanden. Korte lokale ritten tot 10 kilometer afstand vormen 69 procent van alle autoritten. Dat zorgt voor verkeersopstoppingen, waardoor mensen die de stad in- en uit willen vertraging hebben. Dat is niet goed voor de bereikbaarheid. Daarom wil Den Haag korte afstanden met de auto verminderen.

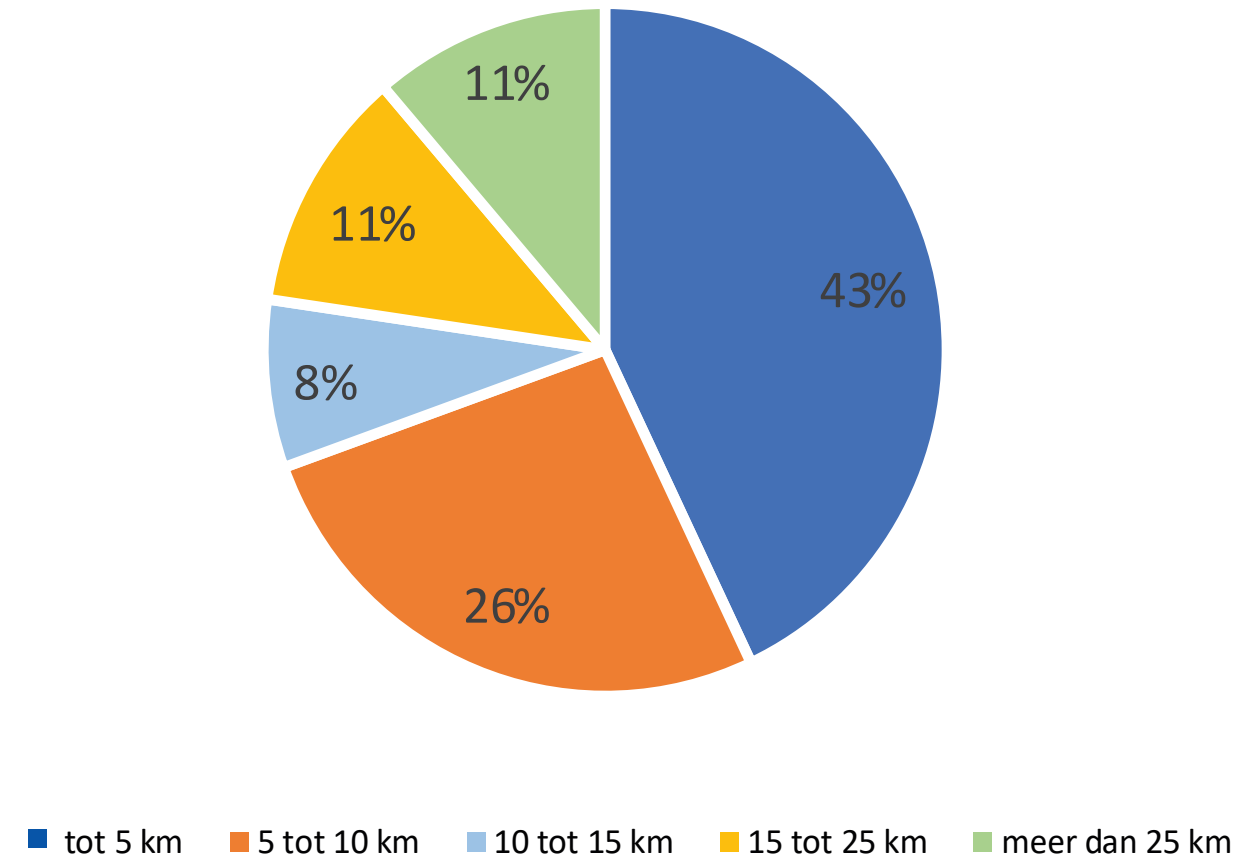

Autoritten in Den Haag, verdeeld naar de totale afgelegde afstand per rit

Verkeersmodel MRDH, 2020

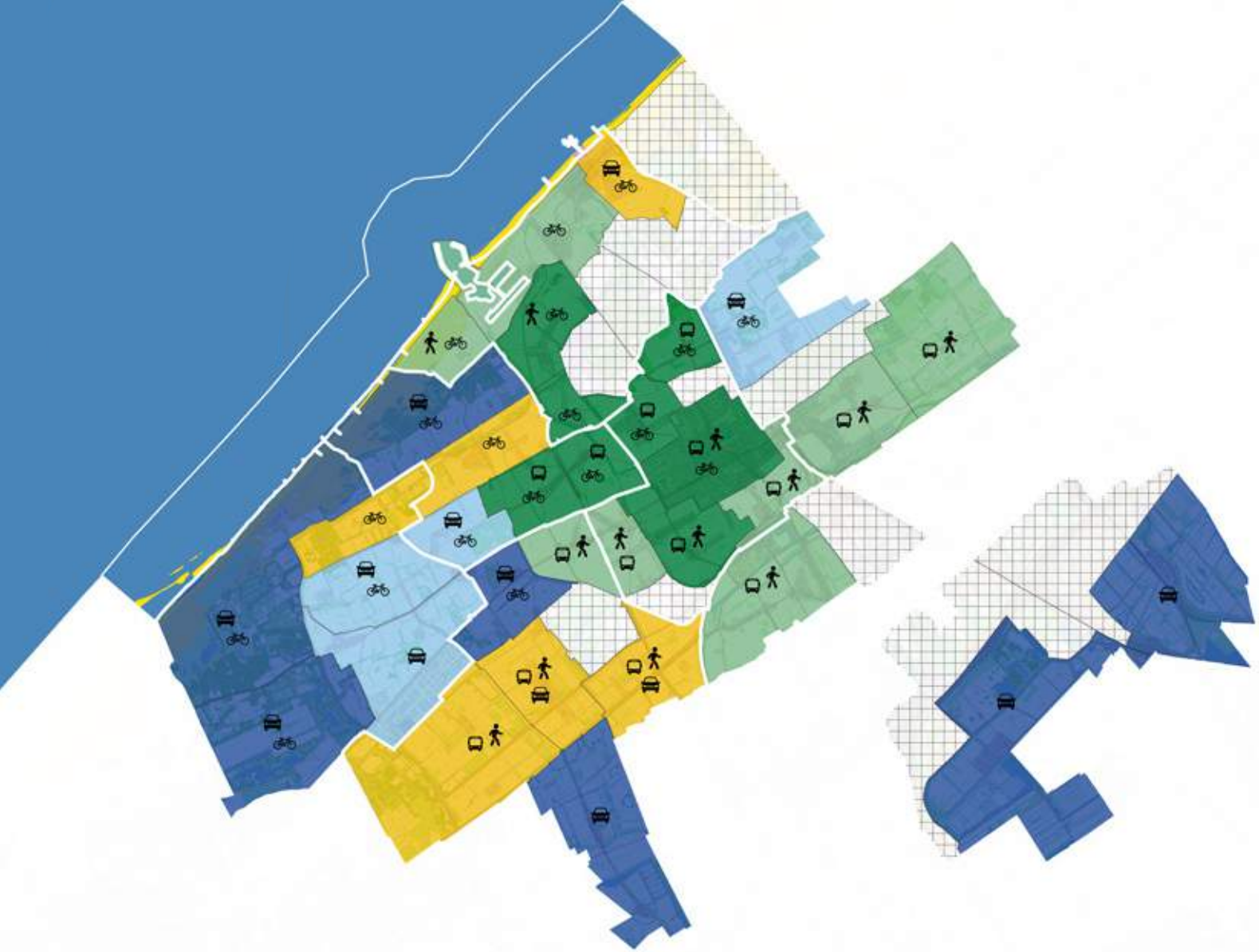

AMBITIE 6

Een duurzaam bereikbaar Den Haag

Stadsvriendelijk vervoerswijzen

I. Mobiliteitsgedrag per wijk

In bijgaande kaart zijn de wijken van Den Haag getypeerd naar het overheersend mobiliteitsgedrag van de inwoners.

- Donkergroen gekleurde wijken kennen een hoog aandeel verplaatsingen met duurzame vervoermiddelen; het aandeel auto ligt er beneden de 25 procent.
- Lichtgroen gekleurde wijken kennen ook een bovengemiddeld aandeel duurzame vervoermiddelen in de verplaatsingen; het aandeel auto ligt tussen 25 en 30 procent.
- Geel gekleurde wijken kennen een gemiddeld autogebruik, dat ligt tussen 25 en 30 procent.
- Donkerblauw gekleurde wijken laten een bovengemiddeld autogebruik in de verplaatsingen zien: het aandeel auto ligt tussen 35 en 40 procent
- Lichtblauw gekleurde wijken kennen een aandeel autogebruik in de verplaatsingen, boven de 40 procent.

Met symbooltjes is voor elke wijk aangegeven welke vervoerswijzen daar bovengemiddeld vaak worden gebruikt (lopen, fietsen, bus, trein of auto).

Ovin, augustus 2019

Een duurzaam bereikbaar Den Haag

Stadsvriendelijk vervoerswijzen

m. Autobezit per stadsdeel

Het autobezit (excl. leaseauto's) verschilt erg per stadsdeel. Gemiddeld heeft 52% van de huishoudens 1 of meer auto's. In de centrumgebieden en vooroorlogse wijken is het autobezit significant lager. Vrijwel alle Haagse huishoudens hebben een fiets (96%).

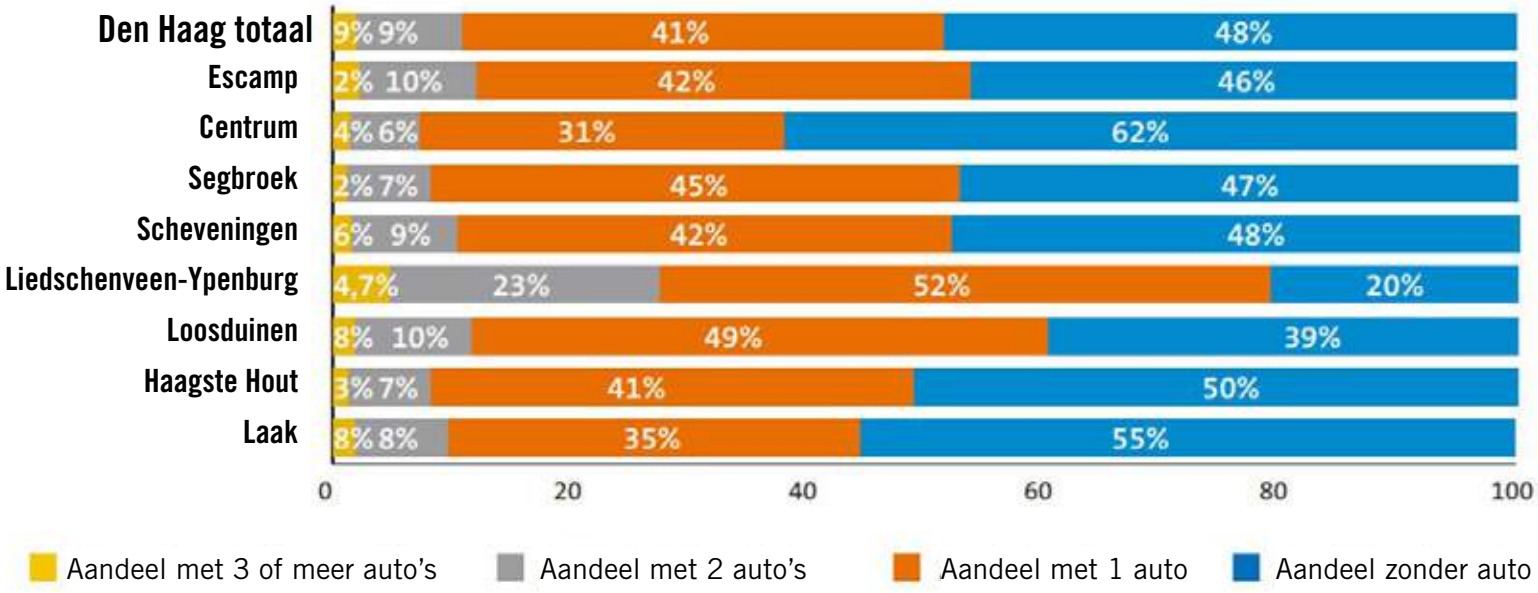

Aandeel huishoudens met en zonder een auto totaal en per stadsdeel

Gegevens Rijksdienst Wegverkeer en Gemeente Den Haag

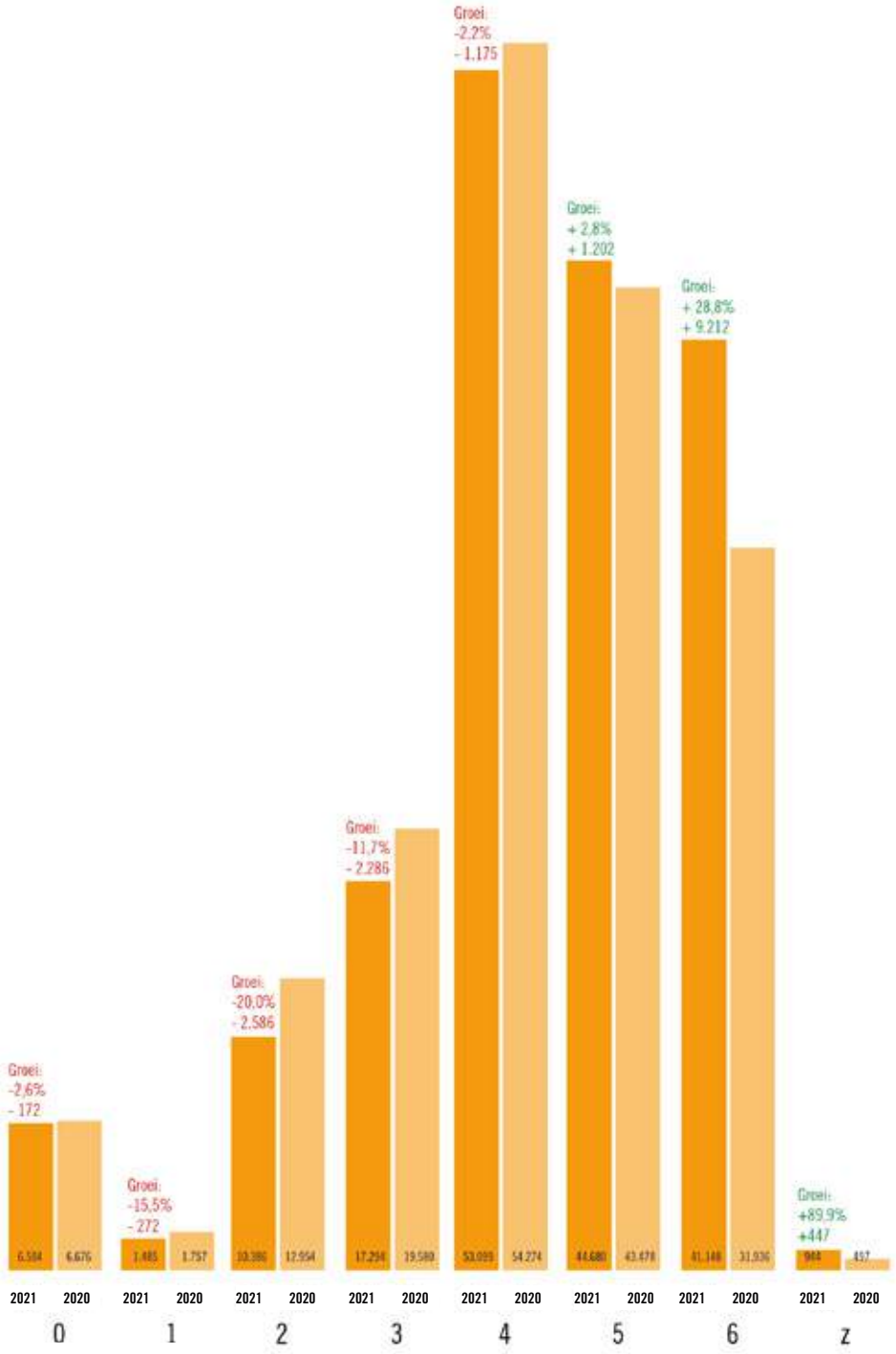

Emissieklasse

RDW - Rijksdienst voor het Wegverkeer 2021

AMBITIE 6

Een duurzaam bereikbaar Den Haag

Stadsvriendelijk vervoerswijzen

n. Emissieklassen auto's

Deze grafiek geeft het totaal aantal particuliere auto's (excl. lease-auto's) in Den Haag weer, onderverdeeld naar emissieklassen.
De emissieklasse biedt een kwalificatie van de uitstoot die een voertuig produceert. Hoe hoger het cijfer, hoe schoner het voertuig. De waarde 0 betekent dat het voertuig veel vervuilende stoffen uitstoot en de waarde 6 dat het voertuig minder vervuilende stoffen uitstoot. Waarde Z (zero) duidt voertuigen die (zelf) geen milieubelastende uitstoot produceren.
Gemeenten kunnen met het afbakenen van een milieuzone vervuilende voertuigen uit delen van de stad weren. Den Haag heeft een milieuzone voor vrachtauto's. Vanaf 1 januari 2022 zijn de regels strenger voor vrachtverkeer en gelden ze ook voor bussen. Vanaf 1 januari 2022 mogen alleen vrachtauto's en bussen met emissieklasse 6 en voertuigen die geen schadelijke stoffen uitstoten in de milieuzone rijden. De milieuzone ligt binnen de Centrumring (S100) en het Telderstracé (S200).

Tussen 2020 en 2021 is in Den Haag het aantal auto's in de meer vervuilende emissieklassen 0 tot en met 4 licht afgenomen. Klasse 5 zag een kleine toename, maar de grootste groei zat in klasse 6. Auto's zonder schadelijke uitstoot zijn nog maar beperkt aanwezig in Den Haag, maar het aantal nam wel toe.

AMBITIE 6

Een duurzaam bereikbaar Den Haag

Stadsvriendelijk vervoerswijzen

o. Elektrische auto's

In deze indicator komt het aantal elektrische auto's dat in Den Haag, Rotterdam, Amsterdam, Utrecht en Eindhoven geregistreerd staat bij de RDW tot uitdrukking, afgezet tegen het aantal ingezetenen. Dit is een bruto aantal elektrische auto's. Deze indicator is niet gecorrigeerd voor het aantal elektrische auto's dat op naam staat van een bedrijf of van een organisatie.

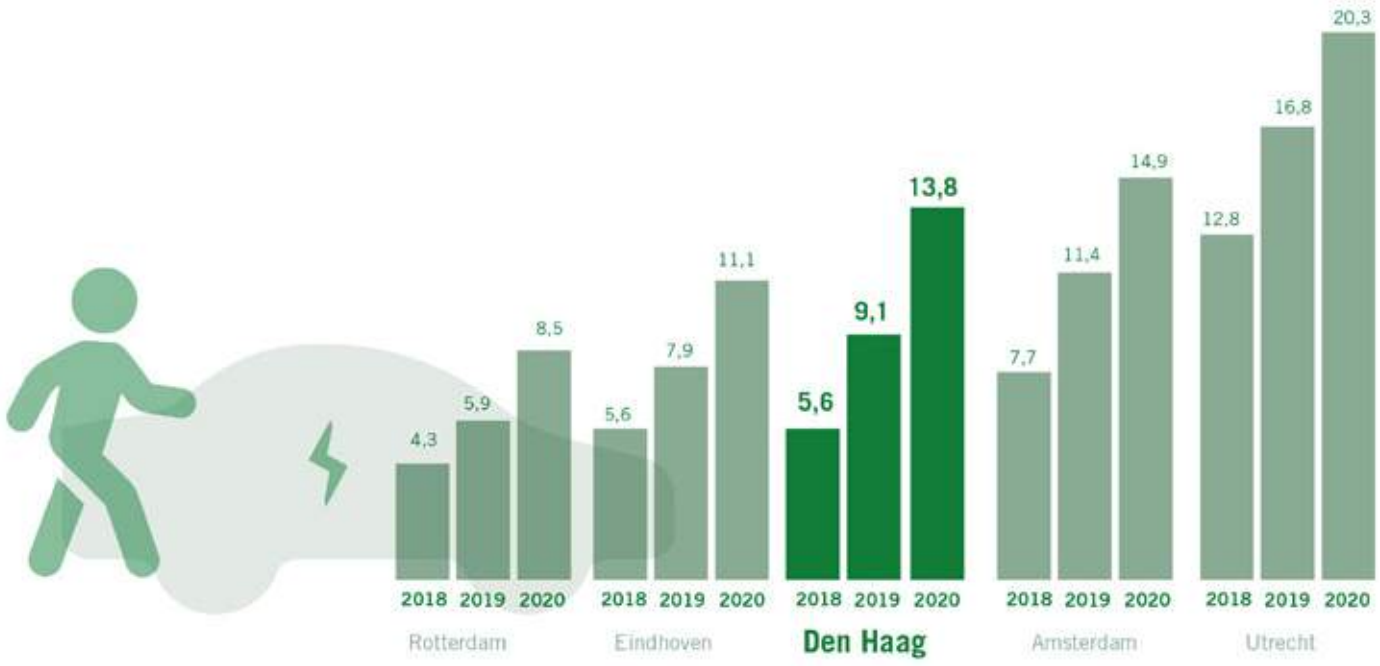

Aantal elektrische auto's per 1.000 inwoners

AMBITIE 6

Een duurzaam bereikbaar Den Haag

Stadsvriendelijk vervoerswijzen

p. Laadpalen

In deze indicator wordt het aantal connectoren voor het opladen van elektrische auto's weergegeven dat in totaal binnen de gemeenten kunnen worden gebruikt. Dit zijn laadpalen die continu voor het brede publiek toegankelijk zijn én laadpalen die een beperkt gedeelte van de tijd publiek toegankelijk zijn.

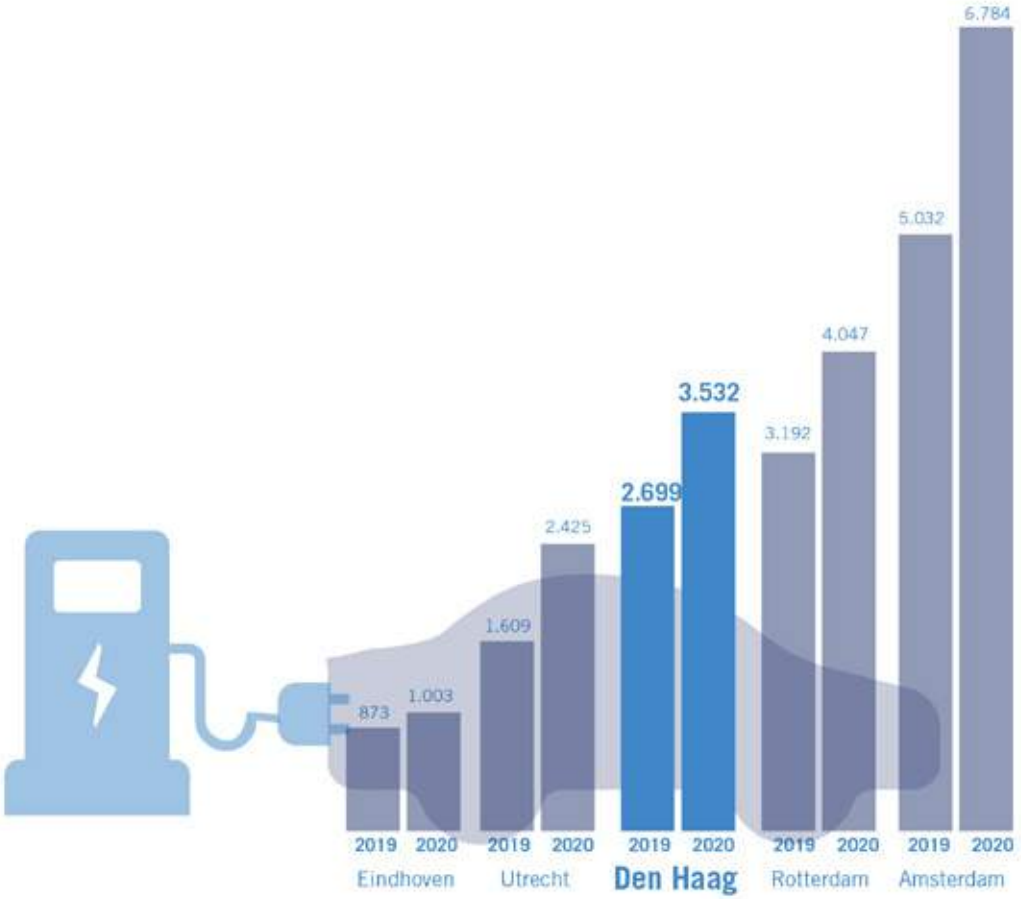

Totaal aantal (semi)publieke laadpalen voor elektrische auto's

Oplaadpalen.nl 2021

AMBITIE 6

Een duurzaam bereikbaar Den Haag

Stadsvriendelijk vervoerswijzen

q. Deelauto's

Deelauto's zijn auto's die door aanbieders beschikbaar worden gesteld aan personen die bijvoorbeeld zelf niet in bezit zijn van een auto en tijdelijk een vervoersmiddel nodig hebben. Anders dan bij huurauto's heeft de aanbieder met deze personen een abonnement afgesloten voor het onregelmatige gebruik van de deelauto's, In deze indicator is het aantal deelauto's per 100.000 inwoners opgenomen dat door verschillende aanbieders binnen de gemeente wordt aangeboden.

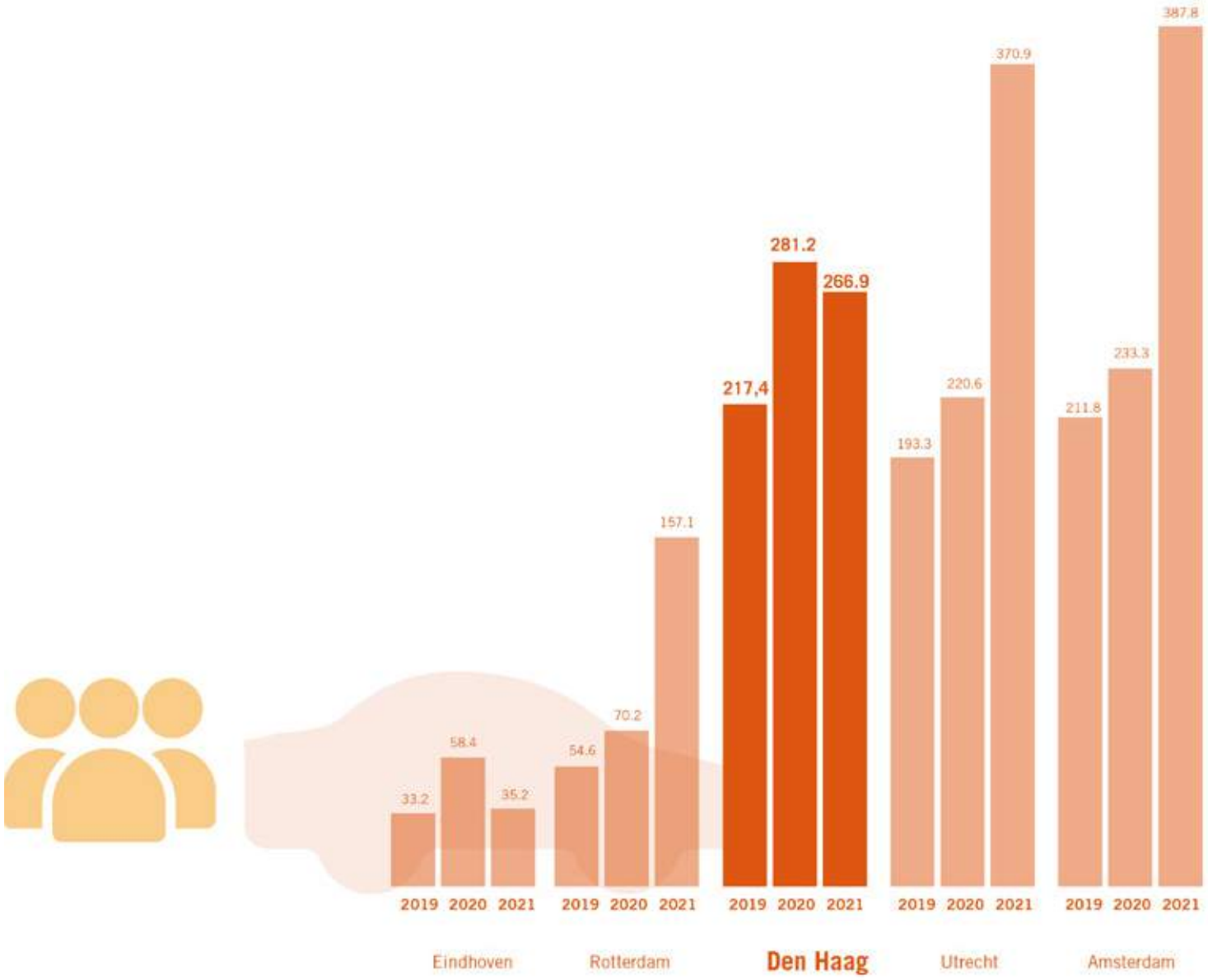

Aantal deelauto's per 100.000 inwoners

CROW-KpVV 2021

Een duurzaam bereikbaar Den Haag

De regionale context en mobiliteitshubs

r. Ketenmobiliteit NS-stations

Ketenmobiliteit gaat over reizen die meer dan 1 vervoersmiddelen hebben. Zoals mensen die reizen via treinstations. Mensen die naar een station reizen doen dit vooral via duurzaam vervoer. Op weg naar een NS-station in Den Haag gebruikt men in 45 procent van de gevallen het openbaar vervoer (trein, bus, tram). Een kwart van de trips gaat te voet en nog eens een kwart gaat per fiets. Na-transport, dus vanaf het NS-station naar de eindbestemming, gaat in de meeste gevallen te voet; een derde van de laatste etappe gaat per openbaar vervoer en 8 procent per fiets. De auto wordt zowel naar het station als van het station vandaan nauwelijks gebruikt.

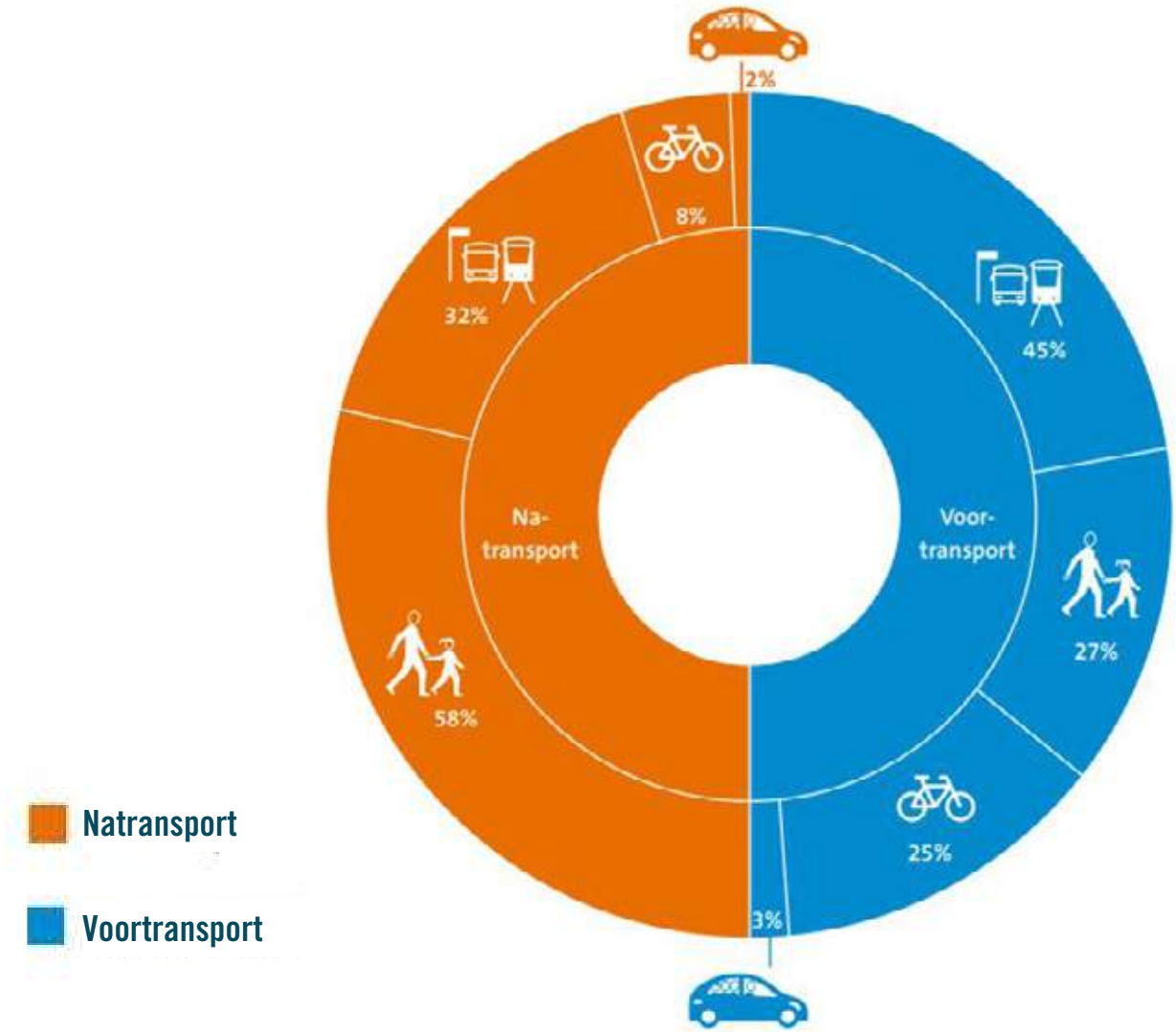

Bewerking DSO-mobiliteit NS Dashboard, 2019

VERANTWOORDING

In deze staat van de leefomgeving is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van publiek beschikbare data die in november 2021 beschikbaar waren.

De twee belangrijkste bronnen worden hier toegelicht.

DHiC – Den Haag in cijfers. De meeste cijfers over wijken of stadsdelen in Den Haag zijn terug te vinden op de website https://denhaag.incijfers.nl/ waar onder de databank een grote hoeveelheid data over de stad, vaak tot op wijk- of buurtniveau, is gepubliceerd. Waar mogelijk is aanvullend aangegeven wat de achterliggende bron is (bijvoorbeeld: DHiC/CBS).

RMBW – Regionale monitor brede welvaart. De meeste cijfers over Den Haag in vergelijking met andere grote steden zijn afkomstig van het CBS dashboard regionale monitor brede welvaart van 2020 (https://dashboards.cbs.nl/rmbw/regionalemonitorbredewelvaart/). De cijfers voor Den Haag en die voor de andere grote steden zijn ook terug te vinden op https://denhaag.incijfers.nl/content/brede-welvaart.

TERUG NAAR DE INHOUDSOPGAVE

Colofon

Dit is een uitgave van
Gemeente Den Haag, werkgroep omgevingsvisie
In samenwerking met Rho Adviseurs, Witteveen+Bos,
ECHO Urban Design, Depart

Vormgeving
Gemeente Den Haag, Dienst Bedrijfsvoering, Multimedia

Beeldmateriaal
Foto voorblad: gemeente Den Haag
Figuren: Rho Adviseurs

Nadere informatie: omgevingsvisie@denhaag.nl

Januari 2022

Aan de inhoud van de teksten en afbeeldingen en schema's is veel zorg besteed. Toch kan het zo zijn dat informatie onvolledig of niet helemaal correct wordt weergegeven. Bij samenstelling van dit document hebben we ons best gedaan om alle rechthebbenden van het beeldmateriaal te achterhalen. Wanneer u meent dat u hier vermeld zou moeten worden, verzoeken wij u contact op te nemen via het hierboven aangegeven mailadres.